

ל. אשכול קשה קצת להיכנס לויכוח, כי מסופקני אם נמצא כאן מישהו שאיננו מסכים לכל אשר היאר שרת ולמה שאמר ארנבוב. אינני יודע על מי שהסתערנו מה. אני רואה שלושה וחצי אנשים שבאו כביכול מן הגולה. אולם אינני בקי בכל "מעשה-המרכבה" הזה. אעיר, איפוא, אי אילו הערות מחוץ ראיתי שלי, מחוץ נקודת המבט שלי.

ראשית רוצה אני להפנות את תשומת לבט של החברים למה שמעסיק ולמה שצריך להעסיק אותנו. אף כאן לא אחדש, כי חלק מאחנו אולי יודע זאת, חי זאת. סבורני כי העשור הזה, נחקרב כמעט למספר של 3 מליון נפש, וכי לא כולם יהיו יהודים, אלא יהיו ביניהם גם כמה מאות אלפים לא-יהודים. מכל מקום קשה לומר כי אנו מביעים בזה לקץ העלייה ההמונית בימינו אלה, בעשור הזה.

אני נוהג להגיד לעצמי ונוהג להגיד גם בפגישות עם אנשים, שחון 20 שנה עשויים אנו להגיע ל-4 מיליון יהודים, אם אמנם יתפתחו הדברים ללא קטסטרופות גדולות בקרב יהודי-הגולה. ואיננו רוצים להיבנות מקטסטרופות. אני מוכן לקרוא לקטסטרופה, שהיא אולי טובה לכל הצדדים, לאפשרות של עלייה עממית גדולה מרוסיה. מה וסס נשמע מסחו בקשר לזה, ויש גם מי שמדבר על כך בבטחון כלשהו. כל אחד רואה כאן מהרהורי לבו. אני אינני מסתמך כל כך על זה, בעשור השנים הקרוב, וזה אחד הדברים המצריח את מנוחתנו, מנקודת מבט שלנו.

כאשר שמעתי מה, כי בפגישה עם הגולה צריך להסביר ולעורר (ודיבר על זה משה ולעצט העניין אני, כמובן, מסכים עמו) וכי יש להגיד שהנה בכל זאת, יהודים יושבים על הר-געש - משום מה אין זה נראה לי כי אמנם זוהי החסברה הנאותה ואלה הם האמצעים שיש לנקוט כלפי יהודי אירופה על אחת כמה זכמה לא כלפי יהודי אמריקה. אבל הייתי משאיר זאת ליהודי אירופה וליהודים באמריקה השונות והרבות. מה שאני רוצה להוסיף מה הוא שיש להפעיל להץ מישראל על קיומה של ישראל בה 3 מליון נפש, בסוף העשור הזה, ועל ההתפתחות שיכולה להיות איטית כמו שהיא, כלומר, מהגידול העצמי שלנו, הגידול העצמי היהודי והגידול הלא-יהודי שהוא רב יותר, כמובן, באופן יחסי על אף כל השאלות והספקות והסכנות הכרוכות בכך.

1. The first of the three parts of the report is devoted to a general survey of the situation in the United States. It is a very interesting and well-written account of the progress of the war in this country, and of the various measures which have been taken to support the war effort. The author's observations are based on a wide range of sources, and are presented in a clear and concise manner.

The second part of the report is devoted to a detailed study of the economic situation in the United States. It is a very thorough and well-written account of the various economic problems which have arisen since the beginning of the war, and of the various measures which have been taken to deal with these problems. The author's analysis is very sound, and his conclusions are well-founded.

The third part of the report is devoted to a study of the international situation. It is a very interesting and well-written account of the various international problems which have arisen since the beginning of the war, and of the various measures which have been taken to deal with these problems. The author's analysis is very sound, and his conclusions are well-founded.

The report is a very valuable contribution to the study of the war in the United States. It is a well-written and well-organized account of the various economic and international problems which have arisen since the beginning of the war, and of the various measures which have been taken to deal with these problems. The author's analysis is very sound, and his conclusions are well-founded.

הקרה שניה. אינני חושב, כי במפלגת פועלי א"י ואולי גם בכל ציבור הפועלים והארץ, יש ויכוח אשר לגביו אומר משה, כי צריך להתישב ולחשוב. (משה שרת: לא אמרתי את זה. ארגוב אמר שצריך להתישב ולהשוב). אינני חושב, שאני חייב, כביכול, להסביר כאן מה שהיו הויכוחים שלנו עד עכשיו. זה לא היה ויכוח בין ישראל לבין העם היהודי בגולה.

אנו מחפשים דרכים, אין שאלארגון, איך להקים את העם היהודי בגולה, על-מנת שיהיה ישראלי וציוני (כי על כן תמיד יהיה שם) ואיך להקים חיים לאומיים כאלה, שמהם יוכלו לבוא גם עתודות גדולות ועליהן לישראל. אם היה ויכוח - היה ויכוח מה הוא הכלי, אם יש לסמוך על ההסתדרות הציונית או לא, או יותר נכון, אם לא זה - מה במקום זה?

בינתיים היתה הארץ עסוקה, גם מפא"י היתה קצת עסוקה בקליטת אותו חלק של העם היהודי שחזר, או היה נאלץ לחזור לישראל, ואותו צריך היה לקלוט.

הקדמתי את המאוחר - מה נראה לנו הוך עשר השנים האלה, מה יקרה אחנו בתוך תקופה זו, כי זה מחייב את ישראל, מחייב את מפא"י בישראל ובעם הישראלי לתיחלצות או להסתערו, או כל מלה שנתשמש בה - לחזית כפולה, לא רק החזית שבחו"ל, ואני עוד אגיד משהו על החזית הזאת בחו"ל. אני רואה תביעה נמרצת וחובה נמרצת, בראשיתה, של הסתערו ישראל עצמה על העם בישראל, מנקודת השקפה של תנועת העבודה, מנקודת השקפה של מפא"י ודרכה במסך עשרות בשנים, במכוונת את הדרך לעם עובד.

אמרנו את זאת כמה פעמים בפומבי, בכחב ובעל-פה. לא אבד לנו המצפון, אבל אותה העבודה שהיתה לנו לקלוט מליון ורבע, כפי שהוא בא ואיך שהוא בא, עם יכולתו, השכלתו ומהארצות שמחן בא - צד זה בלע את כל היכולת של אותו החלק בישראל, והיינו עמוקים במחשבות ובחיפושי דרך יסודית של בנין והקמה בעבודה בארץ. וגם החומר - אם משתמשים במלה זאת - גם האדם שהגיע אלינו זקוק לחומרי הסקה רבים, להסיק את התנור החברתי, המחשבתי, האידיאי, כדי לעצב מהחומר הזה (אולי בדור הראשון אין זה בכלל בגדר ביצוע, אבל אני מתחיל לחיות עם הדור השני, אותם הילדים שהגיעו ארצה בהיותם ילדים בני 2-3 או 5, שהם כעת בני 17-20) את פרצופה ותוכנה הרוחני, החברתי, הסוציאלי של ישראל ב-1965 וב-1970 - דבר זה ראוי שניתן עליו דעתנו ונראהו כבעיה חמורה.

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

כל הרוצה להשוות את פרצופה של ישראל היום, למצבה בשחר
תנועתנו - ולמותר לפרש בשמו של מניח היסודות של תנועתנו, עם יציאתנו
לכבישו של העם, לכיבושה של ישראל, לכיבושו של העם בישראל. ואינני
בא בטענות לאחרים ואף לא לעצמי. להיפך: לעתים מלמד אני זכות ומטביר,
כי נעשית עבודה גדולה עבודה הסטורית, שניתן לעשותה אולי פעם אחת, ואז
לא יכולנו לשמור על כל התורות, והפרנו את המרות ועשינו את המלאכה.
אם כשוך הסערה של העליה ההמונית שאני לא שמחה לה, של 100 אלף ו-150
אלף בשנה, וגם 200 אלף בשנה (וגם זה היה פעם), אם אנו באים לצעד
זה במשנה תוקף, כדי למלא אותה השליחות ואותה הדרך אשר קיבלנו על
עצמנו וחתרנו אליה ופילסנו לה נתיבות בימים הראשונים, ומותר גם להגיד -
עד היום הזה.

והדבר השני - גידולה של ישראל. מאין תגדל ישראל אם לא
יחיה עם יהודי, לאחר חיטול כל הגלויות הערביות, ואנו מחסלים אותן,
אם אינני טועה, ואם אני טועה יתקנו אותי יודעי דבר - עוד 3, 5 או 7
שנים נחסל אותן. וזאת היא הדאגה מנקודת השקפה ישראל, של ישראל, לא של
עם ישראל, זו דאגה אשר חייבת לא לתת מנוחה מהיום. כי גם היום, מצטם
לחץ העליה של 60-70 אלף, בהשוואה לעם של שני מיליון צריך להיות יחסית
יותר קטן מהלחץ שהיה עלינו כאשר היינו 650-700 אלף, ובאו 150-200 אלף
יהודים לשנה, והיו לנו מעברות ובדונים פחונים וכל מה שהיה.

באחת הישיבות בעבר, כאשר ישבנו בינינו, הבעתי גם ספקותי.
אני מוכן לחודות, כי אני יודע עכשיו פחות ממה, אשר בילה שבועות
וחדשים בביקורים בתפוצות גדולות בארצות היהודים עתירות האוכלוסין.
אמרתי אז כי הסתדרות ציונית כמו שהיא, או כמו שעליה להיות צריכה
אולי להתעורר, לעשות ולתת.

יש לי ההרגשה שאנו מביעים לקץ הדברים, לקץ השאור שבעיטת
הישראלית, שנצטבר ונאגר עד קום המדינה כנושא רעיונות, כנושא יעוד -
גוף זה בלה וחולף, העם היהודי הזה צריך, חייב ויכול להקים מתוכו
אנשים רבי-פעלם חדש - אולי בצורות אחרות. אני לא שוכח שאותן תנועות
השחרור החברתיות הסוציאליות הרבות, שמהם יצאו אנשי העליה השניה וגם
אנשי ביל"ו אולי אינם עוד בעולם, ויתכן שהם קיימים פועלים באורח אחר.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text in the middle of the page.

Third block of faint, illegible text, appearing as a separate section.

Fourth block of faint, illegible text at the bottom of the page.

אנו צריכים להיערך בשתי חזיתות: לחנך, לגדל, להרים

אח ישראל לאותו הגובה החברתי שעליו חלמנו, למטרה שאותה הצבנו לפנינו ועדיין לא עשינו כברה-דרך רבה בשנים הללו.

מסופקני, אם ישראל צריכה ומסוגלת לעשות זאת. אבל אם

אמנם יש לאל ידה לעשות כן, כי אז צריך באיזה מקום משה מסוים אשר ינטה לשדד המערכות של מ"א"י או שכל ציבור הפועלים, לא אכנס לויכוח אם "חלוץ" אחיד או "חלוץ לא אחיד", אם ההסתדרות הציונית תהיה אחידה או לא אחידה, מפלגות או לא מפלגות - אני מוכן להציע ולהסכים לכל צורה של מכשירים ומנופים. היט הוא גדול מאוד ויש לנצלו ככל האפשר.

אבל במידה מסוימת יש לטעון כלפי עצמנו. אנישואל ומישהו

צריך לשבת על המדובה הזאת ולהציע - מי הם האנשים שיוצאו מכל חוג הפעולות ומי הצעירים אשר יתווספו לפעולות, ומי הם האנשים, ומי החלק אשר יתביים מעתה ויתמסר לכור חדש, אשר בו תעוצב הרמה החברתית של ישראל, הריקמה האידאית וקיומם פיזורי הגולה בישראל?

אני יודע כי המדובר אינו רק באנשים, אלא גם באמצעים.

שמעתי שוב על המצב הכספי של הסוכנות היהודית, דברים אלה אינם לפרסום.

זה המצב קשה יותר משהיאר אותו משה. אם לעשות חשבון צדק זה לא 25% אבל נכון כי הסוכנות מטעלה במספרים של עשרות ומאות מליונים. אם ניגשים ברצינות לענין צריך אולי להגיד, ויכולה הסוכנות להגיד, כי כל מה שיש וכל מה שהיא עושה - יהיה מינוס "איקס" מליונים, ומליונים אלה יוקדשו לעבודת החינוך הזאת, לעבודת הארגון, כי עששו מדווח הזמן יותר מאשר לפני 20 שנה או לפני 15 שנה, או עשר שנים. ב-15 השנים האלה היינו שקועים בעבודה עצומה של קיבוץ גלויות, כי סו"ם זה הביטוי של הציונות והגשמתה.

אנו צריכים להכסיד ולהכין דור או דורות, והלוואי ואתבדה

ולא נרגיש פתאום הפסקה בין פעולה העליה והקליטה הגדולה שהיתה, שהגולה הדוויה נחנה לנו, ובין עליה ברוכה, בחומר ובגוף של יהודים שהגולה שלחם אינה דוויה עוד ואינה דוחפת אותם ללכת לישראל.

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

כלומר, ההכנות בהווה, מתוך נקודת השקפה מה יהיה בעוד
עשר שנים, ואולי גם יותר מעשר שנים - ואולי זו בעצם השליחות וזה
התפקיד המרכזי של אותו ארגון שנקרא הקונגרס הציוני, ואני מסכים
עם משה: זוהי הבמה, זוהי הבמה של העם היהודי לציונות ולישראל
לעשור הקרוב, ואולי זה נעשה יותר מרכזי ויותר חשוב אפילו מאשר
הטיפול בקליטת העלייה. אתם יודעים כי מיים יהודים ויבואו. אינני
רוצה להגיד כי הציונות לא תטפל בכך, אלא להדגיש את החשיבות.
בכל זאת, בידי הקונגרס הציוני, בידי ההסתדרות הציונית העולמית,
עם כל חולשותיה ועם כל מה שיש לה ומה שאין לה - נמצא המכשיר הזה.
גם על פי האמנה מהווה היא מכשיר לארגון העם היהודי לכל מה ששיוך.
יצוני לומר בזה, כי אולי הגיע הזמן שבמרכז הכובד על פעולתה של
הסוכנות היהודית, עם המנגנון שיש ועם תקציבים שישנם, גם אם זה יהיה על
השבון העובדה שהוסכנות הצטרף להגיד: אז יש לי מחות כסף לשיכון
(מ. שרת: איך היא תגייס כספים? באיזה סיטמאות היא תגייס כספים, ביחוד
בארצות הברית, עם סיסמת החינוך העברי באירופה? זאת הבעיה). אם ניקח
את יהודי אמריקה הדרומית, ואם נקח את יהודי אירופה - אם בכלל אין
רוצים בשום דבר, כי אז בכלל אינני יודע מה יהיה.

אני רואה את העניין, כשאנחנו רק משתחררים מדאגות יום יום
אחרות ומתכנסים לחשוב את המחשבה הזאת - אני רואה את העניין ראייה
חמורה ומסעירה. אם המחלתי כביכול בלשון שקטה, שבסוף העשור הזה נראה
לי שישראל תעמוד לפני ימים, חדשים ושנים - אילוא איזה קסטרופה
שאיננו מצפים לה - באטס מעשה בשדה הקליטה, הרי אין דבר יותר מחריד
ומסעיר את ישראל בימינו אלה. כך צריך היה להיות מנקודת השקפה של
בטחון, גם מנקודת השקפה של החיים החברתיים, הרוחניים והכלכליים.
עם של שלושה מליון או עם של ארבעה מליון, או עם של חמישה מליון.
אדבר בלשון פשוטה: משלמי מסים לכל ההוצאות הבטחוניות וכל יתר
הדברים; שני מליון משלמי מסים או שלושה מליון או ארבעה מליון - זה
אחרת. משלמי מסים, הווה אומר שיטנה כלכלה מפותחת שיכולה לשאת אותם.

אני אומר לישראלים וגם ללא-ישראלים: יש לראות זאת בעיניים

סקוחות ואין דבר יותר מזעזע, אין דבר יותר מסכן, אין דבר יותר
מחריד לישראל בבנינה, בגידולה, מאשר לראות לפניך את התמונה הזאת.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

הנה כבר שמעתם מפי מי שמטפל בעליה בסוכנות היהודית, והוא
אומר: משנה הבאה יכולים להיות עשרים, עשרים וחמשה, שלושים אלף.
זאת בשנה הבאה, ואני לוקח לי עוד המס-שש שנים עד סוף העשור הזה.

אם כן, כשאנחנו מבארים את העניינים יחדיו, לא חסרה
מחשבה על ישראל והעם היהודי. איננו יודעים בדיוק איך לבטח לענין,
איך לארגן את הענין. משה מדבר עכשיו בהגנה טובה ומעמיקה על המפלגות
הציוניות ועל ההסתדרויות הציוניות שישנן בעולם.

יכול להיות שהחלוץ בארצות-הברית איננו מה שהיה בפולין
ולא מה שהיה באמריקה הדרומית. אבל בארצות הרווחה הגדולה, איני
מאמין אלא באידיאה. ואם אנחנו מצד שני נפתח את ישראל, שהיא תיענה
והידמה לאותה הדמות החברתית אשר רצינו לבנותה, יש לנו מה להגיד
לנוער בארצות-הברית, לא במאות אלפים, לא במיליונים, אבל למאות
אלפים, ואולי זה יגיע לרבבות.

אני רוצה בעצם לסיים את הערותי, ואם הוטפתי משהו, הרי
זה, כדי שלא ניהל מנקיטה אמצעים גדולים; שימת הדגש בדורות הצעירים
במידה שישראל תמשוך אנשים מארצות הרווחה להשקיע - הם יבואו. כאשר
חלילה מורם השוט, אנחנו רואים: כולם מתגעשים, מאות אלפים. ואחר כך
מסתבר שכאשר שקט מצב הרוח, שקט הגל, אלה הם חיי היהודים. כך היו
אבותינו ברוסיה. הם אינם יותר גרועים, הם אינם יותר טובים.

THESE ARE THE RESULTS OF THE RESEARCH
CONDUCTED BY THE NATIONAL BUREAU OF
STANDARDS, WHICH IS THE NATIONAL
LABORATORY OF PHYSICS AND CHEMISTRY.

THESE RESULTS ARE THE PROPERTY OF
THE NATIONAL BUREAU OF STANDARDS,
AND ARE NOT TO BE REPRODUCED OR
TRANSMITTED IN ANY FORM OR BY
ANY MEANS, ELECTRONIC OR MECHANICAL,
INCLUDING PHOTOCOPYING, RECORDING,
OR BY ANY INFORMATION STORAGE AND
RETRIEVAL SYSTEM.

THESE RESULTS ARE THE PROPERTY OF
THE NATIONAL BUREAU OF STANDARDS,
AND ARE NOT TO BE REPRODUCED OR
TRANSMITTED IN ANY FORM OR BY
ANY MEANS, ELECTRONIC OR MECHANICAL,
INCLUDING PHOTOCOPYING, RECORDING,
OR BY ANY INFORMATION STORAGE AND
RETRIEVAL SYSTEM.

THESE RESULTS ARE THE PROPERTY OF
THE NATIONAL BUREAU OF STANDARDS,
AND ARE NOT TO BE REPRODUCED OR
TRANSMITTED IN ANY FORM OR BY
ANY MEANS, ELECTRONIC OR MECHANICAL,
INCLUDING PHOTOCOPYING, RECORDING,
OR BY ANY INFORMATION STORAGE AND
RETRIEVAL SYSTEM.

ל. אשכול: קשה קצת להיכנס לויכוח, כי מסופקני אם נמצא כאן מישהו שאיננו מסכים לכל אשר תיאר שרת ולמה שאמר ארגוב. אינני יודע על מי שהסתערנו מה. אני רואה שלושה וחצי אנשים שבאו כביכול מן הגולה. אולם אינני בקי בכל "מעשה-המרכבה" הזה. אעיר, איפוא, אי אילו הערות מהוך ראיתי שלי, מהוך נקודת המבט שלי.

ראשית רוצה אני להמנות את תשומת לבם של החברים למה שמעטיק ולמה שצריך להעסיק אותנו. אף כאן לא אחד, כי חלק מאתנו אולי יודע זאת, חי זאת. טבורני כי העשור הזה, נחקרב כמעט למטפר של 3 מליון נפש, וכי לא כולם יהיו יהודים, אלא יהיו ביניהם גם כמה מאות אלפים לא-יהודים. מכל מקום קשה לומר כי אנו מגיעים בזה לקץ העליה ההמונית בימינו אלה, בעשור הזה.

אני נוהג להביד לעצמי ונוהג להביד גם בפגישות עם אנשים, מהוך 20 שנה עשויים אנו להגיע ל-4 מיליון יהודים, אם אמנם יתפתחו הדברים ללא קטסטרופות גדולות בקרב יהודי-הגולה. ואיננו רוצים להיבנות מקטסטרופות. אני מוכן לקרוא לקטסטרופה, שהיא אולי טובה לכל הצדדים, לאפשרות של עליה עממית גדולה מרוסיה. מה וטם נשמע משחו בקשר לזה, ויש גם מי שמדבר על כך בבטחון כלשהו. כל אחד רואה כאן מהרהורי לבו. אני אינני מסתמך כל כך על זה, בעשור השנים הקרוב, וזה אחד הדברים המצריין את מנוחתנו, מנקודת מבט שלנו.

כאשר שמעתי מה, כי בפגישה עם הגולה צריך להסביר ולעורר (ודיבר על זה משה ולעצם העניין אני, כמובן, מסכים עמו) וכי יש להגיד שהנה בכל זאת, יהודים יושבים על הר-געש - משום מה אין זה נראה לי כי אמנם זוהי ההסברה הנאותה ואלה הם האמצעים שיש לנקוט כלפי יהודי אירופה על אחת כמה וכמה לא כלפי יהודי אמריקה. אבל הייתי משאיר זאת ליהודי אירופה וליהודים באמריקה השונות והרבות. מה שאני רוצה להוסיף מה הוא שיש להפעיל לחץ מישראל על קיומה של ישראל בה 3 מליון נפש, בסוף העשור הזה, ועל ההתפתחות שיכולה להיות איטית כמו שהיא, כלומר, מהגידול העצמי שלנו, הגידול העצמי היהודי והגידול הלא-יהודי שהוא רב יותר, כמובן, באומן יחסי על אף כל השאלות והספקות והטכנות הכרוכות בכך.

The following information was obtained from the files of the [redacted] and is being furnished to you for your information. It is to be understood that this information is being furnished to you in confidence and should not be disseminated to any other person without the express written consent of the [redacted].

The [redacted] has advised that [redacted] was born on [redacted] at [redacted]. He is currently residing at [redacted]. [redacted] is a [redacted] and has been employed by [redacted] since [redacted]. [redacted] has been identified as a [redacted] and is currently [redacted].

It is noted that [redacted] has been identified as a [redacted] and is currently [redacted]. [redacted] has been identified as a [redacted] and is currently [redacted]. [redacted] has been identified as a [redacted] and is currently [redacted]. [redacted] has been identified as a [redacted] and is currently [redacted]. [redacted] has been identified as a [redacted] and is currently [redacted].

The [redacted] has advised that [redacted] was born on [redacted] at [redacted]. He is currently residing at [redacted]. [redacted] is a [redacted] and has been employed by [redacted] since [redacted]. [redacted] has been identified as a [redacted] and is currently [redacted]. [redacted] has been identified as a [redacted] and is currently [redacted]. [redacted] has been identified as a [redacted] and is currently [redacted]. [redacted] has been identified as a [redacted] and is currently [redacted].

הערה שניה. אינני חושב, כי במפלגת פועלי א"י ואולי גם

בכל ציבור הפועלים והארץ, יש ויכוח אשר לגביו אומר משה, כי צריך להתיישב ולחשוב. (משה שרת: לא אמרתי את זה. ארגוב אמר שצריך להתיישב ולחשוב). אינני חושב, שאני חייב, כביכול, להסביר כאן מה שהיו הויכוחים שלנו עד עכשיו. זה לא היה ויכוח בין ישראל לבין העם היהודי בגולה.

אנו מחפשים דרכים, איך מאלארגן, איך להקים את העם היהודי

בגולה, על-מנת שיהיה ישראלי וציוני (כי על כן חמיד יהיה שם) ואיך להקים חיים לאומיים כאלה, שמהם יוכלו לבוא גם עתודות גדולות ועליה לישראל. אם היה ויכוח - היה ויכוח מה הוא הכלי, אם יש לסמוך על ההסדרות הציוניות או לא, או יותר נכון, אם לא זה - מה במקום זה?

בינתיים היתה הארץ עסוקה, גם מפא"י היתה קצת עסוקה בקליטה

אותו חלק של העם היהודי שחזר, או היה נאלץ לחזור לישראל, ואותו צריך היה לקלוט.

הקדמתי את המאמר - מה נראה לנו תוך עשר השנים האלה,

מה יקרה אחנו בתוך תקופה זו, כי זה מחייב את ישראל, מחייב את מפא"י בישראל ובעם הישראלי להיחלצות או להסתערות, או כל מלה שנחשמש בה - לחזית כפולה, לא רק החזית שבחו"ל, ואני עוד אגיד משהו על החזית הזאת בחו"ל. אני רואה תביעה נמרצת וחובה נמרצת, בראשיתה, של הסתערות ישראל עצמה על העם בישראל, מנקודת השקפה של הנועה העבודה, מנקודת השקפה של מפא"י ודרכה במסך עטרה בשנים, כמכוונת את הדרך לעט עובד.

אמרנו את זאת כמה פעמים בפומבי, בכתב ובעל-פה. לא אבד

לנו המצפון, אבל אותה העבודה שהיתה לנו לקלוט סליון ורבע, כפי שהוא בא ואיך שהוא בא, עם יכולתו, השכלתו ומהארצות שמחן בא - צד זה בלע את כל היכולת של אותו החלק בישראל, והיינו עמוקים במחשבות ובחישושי דרך יסודית של בנין והקמה בעבודה בארץ. וגם החומר - אם משתמשים במלה זאת - גם האדם שהגיע אלינו זקוק לחומרי הסקה רבים, לחסיק את החנור החברתי, המחשבתי, האידיאי, כדי לעצב מהחומר הזה (אולי בדור הראשון אין זה בכלל בגדר ביצוע, אבל אני מתחיל לחיות עם הדור השני, אותם הילדים שהגיעו ארצה בהיותם ילדים בני 2-3 או 5, שהם כעת בני 17-20) את מרגשות ותוכנה הרוחני, החברתי, הסוציאלי של ישראל ב-1965 וב-1970 - דבר זה ראוי שניתן עליו דעתנו ונראהו כבעיה חמורה.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper bookkeeping is essential for the success of any business and for the protection of the interests of all stakeholders. The text also mentions the need for regular audits and the importance of transparency in financial reporting.

The second part of the document focuses on the role of management in ensuring the effective implementation of financial policies. It highlights the need for clear communication and the establishment of a strong internal control system. The text also discusses the importance of monitoring and evaluating the performance of the organization's financial operations.

The third part of the document addresses the challenges faced by organizations in managing their financial resources. It identifies key areas such as budgeting, cost control, and risk management. The text also provides practical advice on how to overcome these challenges and achieve financial stability.

The fourth part of the document discusses the impact of external factors on an organization's financial performance. It examines the effects of market conditions, government regulations, and technological advancements. The text also offers strategies for mitigating the risks associated with these external factors.

The fifth part of the document concludes by summarizing the key findings and recommendations. It reiterates the importance of a proactive approach to financial management and the need for continuous improvement. The text also provides a final note on the role of leadership in driving financial success.

The document is a comprehensive guide for anyone interested in financial management. It provides a clear and concise overview of the subject and offers practical advice that can be applied in a variety of contexts. The text is well-organized and easy to read, making it an excellent resource for students, professionals, and anyone else who wants to learn more about financial management.

כל הרוצה להשוות את פרצופה של ישראל היום, למצבה בשחר הנועתנו - ולמותר לפרש בשמו של מניח היסודות של תנועתנו, עם יציאתנו לכבישו של העם, לכיבושה של ישראל, לכיבושו של העם בישראל. ואינני בא בטענות לאחרים ואף לא לעצמי. להימך: לעמים מלמד אני זכות ומסביר, כי נעשית עבודה גדולה עבודה הסטורית, שניתן לעשותה אולי פעם אחת, ואז לא יכולנו לשמור על כל התורות, והפרנו את המרות ועשינו את המלאכה. אם כשנך הסערה של העליה ההמונית שאני לא שמחה לה, של 100 אלף ו-150 אלף בשנה, וגם 200 אלף בשנה (וגם זה היה פעם), אם אנו באים לצעד זה במשנה חוקף, כדי למלא אותה השליחות ואוהה הדרך אשר קיבלנו על עצמנו והחרנו אליה ופילסנו לה נתיבות בימים הראשונים, ומותר גם להגיד - עד היום הזה.

והדבר השני - גידולה של ישראל. מאין תבדל ישראל אם לא יהיה עם יהודי, לאחר היסול כל הגלויות הערביות, ואנו מחסלים אותן, אם אינני טועה, ואם אני טועה יתקנו אותי יודעי דבר - עוד 3, 5 או 7 שנים נחסל אותן. וזאת היא הדאגה מנקודת השקפה ישראל, של ישראל, לא של עם ישראל, זו דאגה אשר חייבת לא לתת מנוחה מהיום. כי גם היום, מצטם לחץ העליה של 60-70 אלף, בהשוואה לעם של שני מיליון צריך להיות יחסית יותר קטן מהלחץ שהיה עלינו כאשר היינו 650-700 אלף, ובאו 150-200 אלף יהודים לשנה, והיו לנו מעברות ובדונים פחונים ומל מה שהיה.

באחת הישיבות בעבר, כאשר ישבנו בינינו, הבעתי גם טענותי. אני מוכן להודות, כי אני יודע עכשיו עתה ממה, אשר בילה שבועות וחודשים בביקורים בתפוצות גדולות בארצות היהודים עתירות האוכלוסין. אמרתי אז כי הסמדרות ציוניות כמו שהיא, או כמו שעליה להיות צריכה אולי להתקורר, לעשות ולתת.

יש לי התרגשה שאנו מגיעים לקץ הדברים, לקץ השאור שבעיטה הישראלית, שנצטבר ובאגר עד קום המדינה כנושא דעיונות, כנושא יעוד - גוף זה כלה וחולף, העם היהודי הזה צריך, חייב ויכול להקים מתוכו אנשים רבי-פעלים חדש - אולי בצורות אחרות. אני לא שוכח שאותן תנועות השחרור החברתיות הסוציאליות הרבות, שממם יצאו אנשי העליה השניה וגם אנשי ביל"ו אולי אינם עוד בעולם, ויתכן שהם קיימים פועלים באורח אחר.

אנו צריכים להיערך בשתי חזיתות: לחנך, לגדל, להרים

את ישראל לאותו הגובה החברתי שעליו חלמנו, למטרה שאותה הבגנו לפנינו ועדיין לא עשינו כברת-דרך רבה בשנים הללו.

מסופקני, אם ישראל צריכה ומסוגלת לעשות זאת. אבל אם

אמנם יש לאל ידה לעשות כן, כי אז צריך באיזה מקום משה מסוים אשר ינסה לשדד המערכות של מפא"י או שכל ציבור הפועלים, לא אכנס לויכוח אם "חלוץ" אחיד או "חלוץ לא אחיד", אם ההסתדרות הציונית תהיה אחידה או לא אחידה, מפלגות או לא מפלגות - אני מוכן להציע ולהסכים לכל צורה של מכשירים ומנופים. הים הוא גדול מאוד ויש לנצלו ככל האפשר.

אבל במידה מסוימת יש לטעון כלפי עצמנו. אנישואל ומישהו

צריך לשבת על המדוכה הזאת ולהציע - מי הם האנשים שיוצאו מכל חוב הפעולות ומי הצעירים אשר יתווספו לפעולות, ומי הם האנשים, ומי החלק אשר יתגייס ממה ויתמסר לכור חדש, אשר בו העוצב הרמה החברתית של ישראל, הריקמה האידאית וקיפוטם פיזורי הגולה בישראל?

אני יודע כי המדוכה אינו רק באנשים, אלא גם באמצעים.

שמעתי שוב על המצב הכספיים של הסוכנות היהודית, דברים אלה אינם לפרסום זה המצב קשה יותר משתיאר אותו משה. אם לעשות השבון צדק זה לא 25% אבל נכון כי הסוכנות מטפלת במספרים של עשרות ומאות מליונים. אם ניגשי ברצינות לענין צריך אולי להגיד, ויכולה הסוכנות להגיד, כי כל מה שיש וכל מה שהיא עושה - יהיה מינוס "איקס" מליונים, ומליונים אלה יוקדשו לעבודה החינוך הזאת, לעבודת הארגון, כי עשיתי מדוח הזמן יותר מאשר לפני 20 שנה או לפני 15 שנה, או עשר שנים. ב-15 השנים האלה היינו שקועים בעבודה עצומה של קיבוץ גלויות, כי טו"ס זה הביטוי של הציונות והגשמתה.

אנו צריכים להכשיר ולהכין דור או דורות, והלנואי ואתבדה

ולא נרביש פתאום הפסקה בין פעולת העליה והקליטה הגדולה שהיתה, שחבו הדוויה נתנה לנו, ובין עליה ברוכה, בחומר ובגוף של יהודים שהגולה שלהם אינה דוויה עוד ואינה דוחפת אותם ללכת לישראל.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5700 SOUTH CAMPUS DRIVE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

TO: THE DIRECTOR, NATIONAL BUREAU OF STANDARDS
4320 RESISTANCE AVENUE
GAITHERSBURG, MARYLAND 20885

FROM: DR. J. H. GOLDSTEIN, CHICAGO
RE: POLYMERIZATION OF VINYL MONOMERS
Catalyzed by Co^{2+} and Co^{3+} ions
in the presence of a complexing agent.

The following information is being furnished to you for your information and for the use of the National Bureau of Standards. It is the property of the University of Chicago and is loaned to you for your information and for the use of the National Bureau of Standards. It is not to be distributed outside your organization without the express written consent of the University of Chicago.

Very truly yours,
J. H. Goldstein
Director, Division of Polymer Chemistry
University of Chicago

כלומר, ההכנות בהווה, מתוך נקודת השקפה מה יהיה בעוד עשר שנים, ואולי גם יותר מעשר שנים - ואולי זו בעצם השליחות וזה התפקיד המרכזי של אותו ארגון שנקרא הקונגרס הציוני, ואני מסכים עם משה: זוהי הבמה, זוהי הבמה של העם היהודי לציונות ולישראל לעשור הקרוב, ואולי זה נעשה יותר מרכזי ויותר חשוב אמילו מאשר הסימול בקליטת העליה. אחס יודעים כי מיס יהודים ויבואו. אינני רוצה להגיד כי הציונות לא תטפל בכך, אלא להדגיש את החשיבות. בכל זאת, בידי הקונגרס הציוני, בידי ההסתדרות הציונית העולמית, עם כל חולשותיה ועם כל מה שיש לה ומה שאין לה - נמצא המכשיר הזה. גם על פי האמנה מהווה היא מכשיר לארגון העם היהודי לכל מה שש"ך. רצוני לומר בזה, כי אולי הגיע הזמן שבמרכז הכובד על פעולתה של הסוכנות היהודית, עם המנגנון שיש ועם הקציבים שישנם, גם אם זה יהיה על חשבון העובדה שהוסכנות הצטרך להגיד: אז יש לי פחות כסף לשיכון (מ. שרת) אין היא הגייס כספיים? באיזה סיטמאות היא הגייס כספיים, ביחוד בארצות הברית, עם סיטמת החינוך העברי באירופה (זאת הבעיה). אם ניקח את יהודי אמריקה הדרומית, ואם נקח את יהודי אירופה - אם בכלל אין רוצים בשום דבר, כי אז בכלל אינני יודע מה יהיה.

אני רואה את העניין, כשאנחנו רק משתחררים מדאגות יום יום אחרות ומתכנסים לחשוב את המחשבה הזאת - אני רואה את העניין דאייח חמורה ומסעירה. אם התחלתי כביכול בלשון שקטה, שבסוף העשור הזה נראה לי ישראל העמוד לפני ימים, חדשים ושנים - אילוא איזה קסטרופה שאיננו מצפים לה - באפס פעשה בשדה הקליטה, הרי אין דבר יותר מהריד ומסעיר את ישראל בימינו אלה. כך צריך היה להיות מנקודת השקפה של בטחון, גם מנקודת השקפה של החיים התרבותיים, הרוחניים והכלכליים. עם של שלושה מליון או עם של ארבעה מליון, או עם של חמישה מליון. אדבר בלשון פשוטה: משלמי מסיים לכל ההוצאות הבטחוניות וכל יתר הדבריים; שני מליון משלמי מסיים או שלושה מליון או ארבעה מליון - זה אחרת. משלמי מסיים, הווה אומר שישנה כלכלה מפותחת שיכולה לסאת אותם. אני אומר לישראלים וגם ללא-ישראלים: יש לראות זאת בעינייכם בקורות ואין דבר יותר מזעזע, אין דבר יותר מסכן, אין דבר יותר מהריד לישראל בבנינה, בגידולה, מאשר לראות לפנייה את התמונה הזאת.

הנה כבר שמעתם מפי מי שמטפל בעליה בסוכנות היהודית, והוא אומר ובשנה הבאה יכולים להיות עשרים, עשרים וחמשה, שלושים אלף. זאת בשנה הבאה, ואני לוקח לי עוד חמש-שש שנים עד סוף העשור הזה.

אם כן, כשאנחנו מבארים את העניינים יחדינו, לא חסרה מחשבה על ישראל והעם היהודי. איננו יודעים בדיוק איך לגשת לעניין, איך לארגן את העניין. משה מדבר עכשיו בהגנה טובה ומעמיקה על המפלגות הציוניות ועל ההסתדרויות הציוניות שיטבן בעולם.

יכול להיות שהחלוצי בארצות-הבריה איננו מה שהיה בפולין

ולא מה שהיה באמריקה הדרומית. אבל בארצות הרווחה הגדולה, אינני מאמין אלא באידיאה. ואם אנחנו מצד שני נפתח את ישראל, שהיא תיענה ותידמה לאותה הדמות החברתית אשר רצינו לבנותה, יש לנו מה להגיד לנוער בארצות-הבריה. לא במאות אלפים, לא במיליונים, אבל למאות אלפים, ואולי זה יגיע לרבבות.

אני רוצה בעצם לסיים את הערותי, ואם הוספתי משהו, הדי זה, כדי שלא ניבהל מנקיטת אמצעים גדולים; שימה הדגש בדורות הצעירים במידה שישראל תמשיך אנשים מארצות הרווחה להשקיע - הם יבואו. כאשר חלילה מורם השוט, אנחנו רואים כולם מתגעגעים, מאות אלפים. ואחר כך מסתבר שכאשר שקט מצב הרוח, שוקט הגל, אלה הם חיי היהודים. כך היו אבותינו ברוסיה. הם אינם יותר גרוועים, הם אינם יותר טובים.

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

27.7.63

ל. אשכול: קשה קצת להיכנס לויכוח, כי מסופקני אם נמצא כאן מישהו שאיננו מסכים לכל אשר תיאור שרת ולמה שאמר ארנוב. אינני יודע על מי שהסתערנו פה. אני רואה שלושה וחצי אנשים שבאו כביכול מן הגולה. אולם אינני בקי בכל "מעשה-המרכבה" הזה. אעיר, איפוא, אי אילו הערות מתוך ראייתי שלי, מתוך נקודת המבט שלי.

ראשית רוצה אני להמנות את השומע לבם של החברים למה שמעטיק ולמה שצריך להעסיק אותנו. אף כאן לא אחד, כי חלק מאתנו אולי יודע זאת, חי זאת. סבורני כי העשור הזה, נחקרב כמעט למספר של 3 מליון נפש, וכי לא כולם יהיו יהודים, אלא יהיו ביניהם גם כמה מאות אלפים לא-יהודים. מכל מקום קשה לומר כי אנו מביעים בזה לקץ העליה החמונית בימינו אלה, בעשור הזה.

אני נוהג להגיד לעצמי ונוהג להגיד גם במגישות עם אנשים, שהוך 20 שנה עשויים אנו להגיע ל-4 מיליון יהודים, אם אמנם יתפתחו הדברים ללא קטסטרופות גדולות בקרב יהודי-הגולה. ואיננו רוצים להיבנות קטסטרופות. אני מוכן לקרוא לקטסטרופה, שהיא אולי טובה לכל הצדדים, לאפשרות של עליה עממית גדולה מרוסיה. מה ושם נשמע משהו בקשר לזה, ויש גם מי שמדבר על כך בבטחון כלשהו. כל אחד רואה כאן מהרהורי לבו. אני אינני מסתמך כל כך על זה, בעשור השנים הקרוב, וזה אחד הדברים המצריף את מנוחתנו, מנקודת מבט שלנו.

כאשר שמעתי פה, כי בפגישה עם הגולה צריך להסביר ולעורר (ודיבר על זה משה ולעצם העניין אני, כמובן, מסכים עמו) וכי יש להגיד שהנה בכל זאת, יהודים יושבים על הר-געש - משום מה אין זה נראה לי כי אמנם זוהי ההסברה הנאותה ואלה הם האמצעים שיש לנקוט כלפי יהודי אירופה על אחת כמה וכמה לא כלפי יהודי אמריקה. אבל הייתי משאיר זאת ליהודי אירופה וליהודים באמריקה השוכנת והרבות. מה שאני רוצה להוסיף פה הוא שיש להפעיל לחץ מישראל על קיומה של ישראל בה 3 מליון נפש, בסוף העשור הזה, ועל ההתפתחות שיכולה להיות איטית כמו שהיא, כלומר, מהגידול העצמי שלנו, הגידול העצמי היהודי והגידול הלא-יהודי שהוא רב יותר, כמובן, באופן יחסי על אף כל השאלות והסתפקות והסכנות הכרוכות בכך.

1917
1918

The first of the year was a very dry one, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the ground was very hard. The crops were much affected, and the yield was very low. The weather was very hot, and the ground was very hard. The crops were much affected, and the yield was very low.

The second of the year was a very wet one, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the ground was very soft. The crops were much affected, and the yield was very low. The weather was very cold, and the ground was very soft. The crops were much affected, and the yield was very low.

The third of the year was a very dry one, and the crops were much affected. The weather was very hot, and the ground was very hard. The crops were much affected, and the yield was very low. The weather was very hot, and the ground was very hard. The crops were much affected, and the yield was very low.

The fourth of the year was a very wet one, and the crops were much affected. The weather was very cold, and the ground was very soft. The crops were much affected, and the yield was very low. The weather was very cold, and the ground was very soft. The crops were much affected, and the yield was very low.

הערה שניה. אינני חושב, כי במפלגה פועלי א"י ואולי גם

בכל ציבור הפועלים והארץ, יש ויכוח אשר לגביו אומר משה, כי צריך להתיישב ולחשוב. (משה שרת: לא אמרתי את זה. ארגוב אמר שצריך להתיישב ולחשוב). אינני חושב, שאני חייב, כביכול, להסביר כאן מה שהיו הויכוחים שלנו עד עכשיו. זה לא היה ויכוח בין ישראל לבין העם היהודי בגולה.

אנו מחפשים דרכים, אין מאלארגן, אין להקים את העם היהודי

בגולה, על-מנת שיהיה ישראלי וציוני (כי על כן חסיד יהיה שם) ואין להקים חיים לאומיים כאלה, שמהם יוכלו לבוא גם צהודות גדולות ועליה לישראל. אם היה ויכוח - היה ויכוח מה הוא הכלי, אם יש לסמוך על ההסתדרות הציונית או לא, או יותר נכון, אם לא זה - מה במקום זה?

בינתיים היתה הארץ עסוקה, גם מפא"י היתה עשה עסוקה בקליטה

אותו חלק של העם היהודי שחזר, או היה נאלץ לחזור לישראל, ואותו צריך היה לקלוט.

הקדמתי את המאמר - מה נראה לנו הוץ עשר השנים האלה,

מה יקרה אתנו בחוץ תקופה זו, כי זה מחייב את ישראל, מחייב את מפא"י בישראל ובעם הישראלי להיחלצות או להסתערו, או כל מלה שנחשמש בה - לחזית כפולה, לא רק החזית שבחו"ל, ואני עוד אגיד משהו על החזית הזאת בחו"ל. אני רואה חביעה נמרצת ותובה נמרצת, בראשיתה, של הסתערות ישראל עצמה על העם בישראל, מנקודת השקפה של הנועה העבודה, מנקודת השקפה של מפא"י ודרכה במסך עשור בשנים, כמכוונת את הדרך לעם עובד.

אמרנו את זאת כמה פעמים בפומבי, בכתב ובעל-פה. לא אבד

לנו המצפון, אבל אותה העבודה שהיתה לנו לקלוט מליון זרבע, כמי שהוא בא ואין שהוא בא, עם יכולתו, השכלתו ומחאצות שמחן בא - עד זה בלע את כל היכולת של אותו החלק בישראל, והיינו עמוקים במחשבות ובחימושי דרך יסודית של בנין והקמה בעבודה בארץ. וגם החומר - אם משתמשים במלה זאת - גם האדם שהגיע אלינו זקוק לחומרי הסקה רבים, להסיק את המנור החברתי, המחשבתי, האידיאי, כדי לעצב מהחומר הזה (אולי בדור הראשון אין זה בכלל בגדר ביצוע, אבל אני מחיל לחיות עם הדור השני, אותם הילדים שהגיעו ארצה בהיותם ילדים בני 2-3 או 5, שהט כעת בני 17-20) את פרצופה ותוכנה הרוחני, החברתי, הסוציאלי של ישראל ב-1965 וב-1970 - דבר זה ראוי שניתן עליו דעתנו ונראהו כבעיה חמורה.

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

כל הרוצה להשוות את פרצופה של ישראל היום, למצבה בשחר
הנועתנו - ולמותר לפרש בשמו של מניח היסודות של תנועתנו, עם יציאתנו
לכבישו של העם, לכיבושה של ישראל, לכיבושו של העם בישראל. ואינני
בא בטענות לאחרים ואף לא לעצמי. להימנע לעתים מלמד אני זכות ומסביר,
כי נעשית עבודה גדולה עבודה הסטורית, שניתן לעשותה אולי פעם אחת, ואז
לא יכולנו לסמור על כל התורות, והמרנו את המרנה ועשינו את המלאכה.
אם כשנך הסערה של העליה ההמונית שאני לא שמחה לה, של 100 אלף ו-150
אלף בשנה, וגם 200 אלף בשנה (וגם זה היה פעם), אם אנו באים לצעד
זה במשנה הוקף, כדי למלא אותה השליחות ואותה הדרך אשר קיבלנו על
עצמנו וחרנו אליה ובילטנו לה נתיבות בימים הראשונים, ומותר גם להגיד -
עד היום הזה.

והדבר השני - גידולה של ישראל. מאין הגדל ישראל אם לא
יהיה עם יהודי, לאחר חיטול כל הגלויות הערביות, ואנו מחסלים אותן,
אם אינני טועה, ואם אני טועה יחקנו אותי יודעי דבר - עוד 3, 5 או 7
שנים נחסל אותן. וזאת היא הדאגה מנקודה השקפה ישראל, של ישראל, לא של
עם ישראל, זו דאגה אשר חייבת לא לתת מנוחה מהיום. כי גם היום, מצטם
לחץ העליה של 60-70 אלף, בהשוואה לעם של שני מיליון צריך להיות יחסית
יותר קטן מהלחץ שהיה עלינו כאשר היינו 650-700 אלף, ובאו 150-200 אלף
יהודים לשנה, והיו לנו מעברות וברונים מחובים וכל מה שהיה.

באחת הישיבות בעבר, כאשר ישבנו בניינו, הבעתי גם ספקותי.
אני מוכן להודות, כי אני יודע עכשיו פחות ממה, אשר בילה שבועות
וחדשים בכיקורים בתמוצות גדולות בארצות היהודים עמירות האוכלוסין.
אמיתי אז כי הסתדיות ציונית כמו שהיא, או כמו שעליה להיות צריכה
אולי להעזור, לעשות ולתת.

יש לי ההרגשה שאנו מגיעים לקץ הדברים, לקץ השאור שבעיטה
הישראלית, שנצטבר ונאגר עד קום המדינה בנושא רעיונות, בנושא יעוד -
גוף זה כלה וחולף, העם היהודי הזה צריך, תייב ויכול להקים מחוכו
אנשים רבי-מעלם חדש - אולי בצורות אחרות. אני לא שוכח שאותן תנועות
השחרור החברתיות הסוציאליות הרבות, שמהם יצאו אנשי העליה השניה וגם
אנשי ביל"ו אולי אינם עוד בעולם, ויתכן שהם קיימים פועלים באורה אחר.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text in the middle of the page.

Third block of faint, illegible text, appearing as a separate section.

Final block of faint, illegible text at the bottom of the page.

אנו צריכים להיערך בשתי תזיחות: לחנך, לגדל, להרים

את ישראל לאותו הגובה החברתי שעליו חלמנו, למטרה שאותה הצבנו לפנינו ועדיין לא עשינו כבוד-דרך רבה בשנים הללו.

מסופקני, אם ישראל צריכה ומסוגלת לעשות זאת. אבל אם

אמנם יש לאל ידה לעשות כן, כי אז צריך באיזה מקום משה מסוים אשר יבסס לשדר המערכות של מפא"י או שכל ביבור הפועלים, לא אכנס לויכוח אם "חלוץ" אחיד או "חלוץ לא אחיד", אם ההסתדרות הציונית ההיא אחידה או לא אחידה, מפלגות או לא מפלגות - אני מוכן להציע ולהסכים לכל צורה של מכשירים ומנופים. הים הוא גדול מאוד ויש לנצלו ככל האפשר.

אבל במידה מסויימת יש לטעון כלפי עצמנו. אנישואל ומישהו

צריך לשבת על המדוכה הזאת ולהציע - מי הם האנשים שיוצאו מכל חוב הפעולות ומי הצעירים אשר יהיוספו לפעולות, ומי הם האנשים, ומי החלק אשר יתגייס מעתה ויתמסר לכור חדש, אשר בו תעוצב הרמה החברתית של ישראל, הריקמה האידיאלית וקיפום פיזורי הגולה בישראל?

אני יודע כי המדובר אינו רק באנשים, אלא גם באמצעים.

שמעתי שוב על המצב הכספיים של הסוכנות היהודית, דברים אלה אינם למרסום. זה המצב קשה יותר מסתיאר אותו משה. אם לעשות השבון גדק זה לא 25% אבל נכון כי הסוכנות מטמלת במספרים של עשרות ומאות מליונים. אם נילגשים בריצנות לענין צריך אולי להגיד, ויכולה הסוכנות להגיד, כי כל מה שיש וכל מה שחיא עושה - יהיה מינוס "איקס" מליונים, ומליונים אלה יוקדשו לעבודה החינוך הזאת, לעבודה הארגון, כי עפשו מדוחק הזמן יותר מאשר לפני 20 שנה או לפני 15 שנה, או עשר שנים. ג-15 השנים האלה היינו שקועים בעבודה עצומה של קיבוץ גלויות, כי סו"ס זה הביטוי של הציונות והגשמתה.

אנו צריכים להכשיר ולהכין דור או דורות, והלוואי ואתבדה

ולא נרביש פתאום המסקה בין פעולה העליה והקליטת הגדולה שהיתה, שהגולה הדוויה נתנה לנו, ובין עליה ברוכה, בחומר ובגוף של יהודים שהגולה שלהם אינה דוויה עוד ואינה דוחפת אותם ללכת לישראל.

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

כלומר, ההכנות בהווה, מתוך נקודת השקפה מה יהיה בעוד עשר שנים, ואולי גם יותר מעשר שנים - ואולי זו בעצם השליחות וזה החפיק המרכזי של אותו ארגון שנקרא הקונגרס הציוני, ואני מסכים עם משה: זוהי הבמה, זוהי הבמה של העם היהודי לציונות ולישראל לעשור הקרוב, ואולי זה נעשה יותר מרכזי ויותר חשוב אפילו מאשר הטיפול בקליטת העלייה. אהם יודעים כי מיט יהודים ויבואו. אינני רוצה להגיד כי הציונות לא הטפל בכך, אלא להדגיש את החשיבות. ככל זאת, בידי הקונגרס הציוני, בידי ההסתדרות הציונית העולמית, עם כל הולשותיה ועם כל מה שיש לה ומה שאין לה - נמצא המכשיר הזה. גם על פי האמנה מהווה היא מכשיר לארגון העם היהודי לכל מה שש"ך. רצוני לומר בזה, כי אולי הגיע הזמן שבמרכז הכובד על פעולתה של הסוכנות היהודית, עם המנגנון שיש ועם הקציבים שישנם, גם אם זה יהיה על השבון העובדה שהוסכנות מצטרף להגיד: אז יש לי פחות כסף לשיכון (מ. שרת: איך היא הגייס כספיים? באיזה סיטואציה היא תגייס כספים, ביחוד בארצות הברית, עם סיסמת החינוך העברי באירופה? זאת הבעיה). אם ניקח את יהודי אמריקה הדרומית, ואם נקח את יהודי אירופה - אם בכלל אין רוצים בשום דבר, כי אז בכלל אינני יודע מה יהיה.

אני רואה את העניין, כשאנחנו רק משתחררים מדאגות יום יום אחרות ומתכנסים לחשוב את המחשבת הזאת - אני רואה את העניין ראייה חמורה ומסעירה. אם החלתי כביכול בלשון שקטה, שבסוף העשור הזה נראה לי שישראל תעמוד לפני ימים, חדשים ושנים - אילוא איזה קטסטרופה שאיננו מצפים לה - באפס מעשה בשדה הקליטה, הרי אין דבר יותר מחריד ומסעיר את ישראל בימינו אלה. כך צריך היה להיות מנקודת השקפה של בסחון, גם מנקודת השקפה של החיים המרבותיים, הרוחנניים והמכלליים. עם של שלושה מליון או עם של ארבעה מליון, או עם של חמישה מליון. אדבר בלשון פשוטה: משלמי מסיים לכל ההוצאות הבטחוניות וכל יתר הדברים; שני מליון משלמי מסיים או שלושה מליון או ארבעה מליון - זה אחרת. משלמי מסיים, הווה אומר שיטנה כלכלה מפותחת שיכולה לשאת אותם.

אני אומר לישראלים וגם ללא-ישראלים: יש לראות זאת בעיניים מקווחות ואין דבר יותר מצעזע, אין דבר יותר מסכן, אין דבר יותר מחריד לישראל בבנינה, בגידולה, מאשר לראות לפניך את החמורה הזאת.

THESE ARE THE RESULTS OF THE RESEARCH
CONDUCTED BY THE NATIONAL BUREAU OF
STATISTICS IN CONNECTION WITH THE
CENSUS OF 1950. THE DATA ARE
PRESENTED IN THIS REPORT IN THE
FORM OF TABLES AND CHARTS.
THE INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED
DATE 10-15-80 BY SP-5
JRS/STP

THE NATIONAL BUREAU OF STATISTICS
IS PLEASED TO MAKE AVAILABLE
THIS INFORMATION TO THE
PUBLIC. FOR MORE INFORMATION
CONTACT THE NATIONAL BUREAU OF
STATISTICS, WASHINGTON, D. C.
20543.

U.S. GOVERNMENT PRINTING OFFICE: 1951

הנה כבר שמעו ממני מי שמטפל בעליה בסוכנות היהודית, והוא
אומר ובשנה הבאה יכולים להיות עשרים, עשרים וחמשה, שלושים אלף.
זאת בשנה הבאה, ואני לוקח לי עוד חמשה-שש שנים עד סוף העשור הזה.

אם כן, כשאנחנו מבארים את העניינים יחדיו, לא חסרה
מחשבה על ישראל והעם היהודי. איננו יודעים בדיוק איך לגשת לעניין,
איך לארגן את העניין. משה מדבר עכשיו בהגנה טובה ומעמיקה על הממלגות
הציוניות ועל ההסתדרויות הציוניות שישנן בעולם.

יכול להיות שהחלוצים בארצות-הבריה איננו מה שהיה בפולין
ולא מה שיהיה באמריקה הדרומית. אבל בארצות הרווחה הגדולה, איני
מאמין אלא באידיאה. ואם אנחנו מצד שני נפתח את ישראל, שהיא חיענה
ותידמה לאותה הדמות החברתית אשר רצינו לכנותה, יש לנו מה להביד
לנוער בארצות-הבריה. לא במאות אלפים, לא במיליונים, אבל למאות
אלפים, ואולי זה יגיע לרבעות.

אני רוצה בעצם לסיים את הערותי, ואם הוספתי משהו, הרי
זה, כדי שלא ניבהל מנקיטת אמצעים גדולים; שיפת הדגש בדורות הצעירים
במידה שישראל תמשיך אנשים מארצות הרווחה להשקיע - הם יבואו. כאשר
חלילה מורס השוט, אנחנו רואים: כולם מתגעגעים, מאות אלפים. ואחר כך
מסתבר שכאשר שקט מצב הרוח, שוקט הגל, אלה הם חיי היהודים. כך היו
אנחנו ברוסיה. הם אינם יותר גרוועים, הם אינם יותר טובים.

The first section of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry must be supported by proper documentation and that the books should be kept up-to-date at all times. The text also mentions the need for regular audits to ensure the integrity of the financial data.

The second section details the various methods used for recording transactions, including the use of journals and ledgers. It explains how these tools help in organizing and summarizing financial information. The document also touches upon the importance of using standardized accounting principles to ensure consistency and comparability of the records.

The third section discusses the role of the accountant in preparing financial statements. It highlights the need for accuracy and transparency in these reports, which are essential for stakeholders to make informed decisions. The text also mentions the importance of disclosing any potential risks or uncertainties that may affect the financial performance of the entity.

ל. אשכול קשה קצת להיכנס לויכוח, כי מסופקני אם נמצא כאן מישהו שאיננו מסכים לכל אשר תיאר שרת ולמה שאמר ארנוב. אינני יודע על מי שהסתערנו פה. אני רואה שלושה וחצי אנשים שבאו כגיבול מן הגולה. אולם אינני בקי בכל "מעטה-המרכבה" הזה. אעיר, איפוא, אי אילו הערות מתוך דאיתתי שלי, מתוך בקודת המבט שלי.

ראשית רוצה אני להפנות את תשומת לבם של החברים למה שמעסיק ולמה שבדין להעסיק אותנו. אף כאן לא אחד, כי חלק מאתנו אולי יודע זאת, חי זאת. טבורני כי העשור הזה, נחקרב כמעט למספר של 3 מליון נפש, וכי לא כולם יהיו יהודים, אלא יהיו ביניהם גם כמה מאות אלפים לא-יהודים. מכל מקום קשה לומר כי אנו מגיעים בזה לקץ העליה ההמונית בימינו אלה, בעשור הזה.

אני בזהב להגיד לעצמי ונזהב להגיד גם בפגישות עם אנשים, שהן 20 שנה עשויים אנו להגיע ל-4 מיליון יהודים, אם אמנם יתפתחו הדברים ללא קטסטרופות גדולות בקרב יהודי-הגולה. ואיננו רוצים להיבנות מקטסטרופות. אני מוכן לקרוא לקטסטרופה, שהיא אולי טובה לכל הצדדים, לאפשרות של עליה עממית גדולה מרוסיה. מה ושת נשמע משהו בקשר לזה, ויש גם מי שמדבר על כך בבטחון כלשהו. כל אחד רואה כאן מהרהורי לבו. אני אינני מסתמך כל כך על זה, בעשור השנים הקרוב, וזה אחד הדברים המצריין את פנוחתנו, מנקודת מבט שלנו.

כאשר שמעתי פה, כי בפגישה עם הגולה צריך להסביר ולעורר (ודיבר על זה משהו ולעצם העניין אני, כמובן, מסכים עמו) וכי יש להגיד שהנה בכל זאת, יהודים יושבים על הר-געש - משום מה איך זה לראות לי פה אמנם זוהי ההסברה הנאותה ואלה הם האמצעים שיש לנקוט כלפי יהודי אירופה על אחת כמה וכמה לא ללפי יהודי אמריקה. אבל הייתי משאיר זאת ליהודי אירופה וליהודים באמריקה השונות והרבות. מה שאני רוצה להוסיף פה הוא שיש להפעיל לחץ מישראל על קיומה של ישראל בת 3 מליון נפש, בסוף העשור הזה, ועל ההתפתחות שיכולה להיות איטית כמו שהיא, כלומר, מהגידול העצמי שלנו, הגידול העצמי היהודי והגידול הלא יהודי שהוא רב יותר, כמובן, באופן יחסי על אף כל השאלות והספקות והסכנות הכרוכות בכך.

ST. 2.63

... the ... of ...

... the ... of ...

... the ... of ...

... the ... of ...

הערה שניה. אינני חושב, כי במסלוגה פועלי א"י ואולי גם בכל ציבור הפועלים והארץ, יש ויכוח אשר לגביו אומר משה, כי צריך להתיישב ולחשוב. (משה שרת: לא אמרתי את זה. ארנבוב אמר שצריך להתיישב ולחשוב). אינני חושב, שאני חייב, כביכול, להסביר כאן מה שהיו הויכוחים שלנו עד עכשיו. זה לא היה ויכוח בין ישראל לבין העם היהודי בגולה. אנו מחפשים דרכים, איך תאלארגן, איך להקים את העם היהודי בגולה, על-מנת שיהיה ישראלי וציוני (כי על כן חמיר יהיה שם) ואיך להקים חיים לאומיים באלה, שמחס יוכלו לבוא גם עתודות גדולות ועליה לישראל. אם היה ויכוח - היה ויכוח מה הוא הכלי, אם יש לסמוך על התמודדות הציונית או לא, או יותר נכון, אם לא זה - מה במקום זה?

בינתיים היתה הארץ עסוקה, גם מפא"י היתה קצת עטוקה בקליטה אותו חלק של העם היהודי שחזר, או היה נאלץ לחזור לישראל, ואותו צריך היה לקלוט.

הקדמתי את המאמר - מה נראה לנו מוך עשר השנים האלה, מה יקרה אחנו בתוך תקופה זו, כי זה מחייב את ישראל, מחייב את מפא"י בישראל ובעם הישראלי להיחלצות או להסתערות, או כל מלה שנשמע בה - להזית כמולה, לא רק החזית שבאו"ל, ואני עוד אגיד מסוהו על החזית הזאת בחו"ל. אני רואה תביעה נמרצת וחובה נמרצת, בראשיתה, של הסתערות ישראל עצמה על העם בישראל, מנקודת השקפה של תנועת העבודה, מנקודת השקפה של מפא"י ודרכה במשך עשרות בשנים, כמכוונת את הדרך לעם עובד.

אמרנו את זאת כמה פעמים בפומבי, בכחב ובעל-פה. לא אבד לנו המצפון, אבל אותה העבודה שהיתה לנו לקלוט מליון ורבע, כפי שהוא בא ואיך שהוא בא, עם יכולתו, השכלתו ומהארצות שמחן בא - צד זה בלע את כל היכולת של אותו החלק בישראל, והיינו עפוקים במחשבות ובחיפוש דרך יסודית של בנין והקמה בעבודה בארץ. וגם החומר - אם משתמשים במלה זאת - גם האדם שהגיע אלינו זקוק לחומרי חסקה רבים, להסיק את התנור החברתי, המחשבתי, האידיאי, כדי לעצב מהחומר הזה(אולי בדור הראשון אין זה בכלל בגדר ביצוע, אבל אני מתחיל לחיות עם הדור השני, אוחס הילדים שהגיעו ארצה בהיותם ילדים בני 2-3 או 5, שהם כעת בני 17-20) את מרצופה ותוכנה הרוחני, החברתי, הסוציאלי של ישראל ב-1965 וב-1970 - דבר זה ראוי שניתן עליו דעתנו ונראהו כבעיה חמורה.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text, appearing as a separate paragraph.

Third block of faint, illegible text, continuing the document's content.

Fourth block of faint, illegible text, showing some structural elements like a list or sub-section.

Fifth and final block of faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a conclusion or signature area.

כל הרוצה להשוות את פרצושה של ישראל היום, למצבה בשחר
חנועחנו - ולמותר למרש בששו של מניה היסודות של חנועחנו, עם יציאחנו
לכבישו של העם, לכיבושה של ישראל, לכיבושו של העם בישראל. ואינני
בא בטענות לאחרים ואף לא לעצמי. להיפך: לעמים מלמד אני זכות ומסביר,
כי נעשה עבודה גדולה עבודה הסטורית, שניהן לעשותה אולי מעם אחת, ואז
לא יכולנו לשמור על כל החורות, וחפרנו את המרות ועשינו את המלאכה.
אם כשון הפעיה של העליה ההמונית שאני לא שמחה לה, של 100 אלף ו-150
אלף בשנה, וגם 200 אלף בשנה (וגם זה היה מעם), אם אנו באים לצעד
זה במשנה הוקף, כדי למלא אותה השליחות ואותה הדרך אשר קיבלנו על
עצמנו וחברנו אליה ופילסנו לה נתיבות בימים הראשונים, וסותר גם להגיד -
עד היום הזה.

והדבר השני - גידולה של ישראל. מאין הגדל ישראל אם לא
יהיה עם יהודי, לאחר היסוד כל הגלויות הערביות, ואנו מחסלים אותן,
אם אינני טועה, ואם אני טועה יתקנו אותי יודעי דבר - עוד 3, 5 או 7
שנים נחסל אותן. וזאת היא הדאגה מנקודת השקפה ישראל, של ישראל, לא של
עם ישראל, זו דאגה אשר חייבת לא לתת סנוחה מהיום. כי גם היום, מצט
לחץ העליה של 60-70 אלף, בהשוואה לעם של שני מיליון צריך להיות יחסית
יותר קטן מהלחץ שהיה עלינו כאשר היינו 650-700 אלף, ובאו 200-150 אלף
יהודים לשנה, והיו לנו מעברות ובדוטים מחובים וכל מה שהיה.

באחת הישיבות בעבר, כאשר ישבנו בינינו, הבעתי גם ספקותי.
אני מוכן להודות, כי אני יודע עכשיו שחזת ממשה, אשר בילה שבועות
חדשים בביקורים בהפוזות גדולות בארצות היהודים עתירות האוכלוסין.
אמרתי אז כי הסתדרות ציונית כמו שהיא, או כמו שעליה להיות צריכה
אולי להתקורר, לעשות ולתת.

יש לי ההרגשה שאנו מגיעים לקץ הדברים, לקץ השאור שבעיטה
הישראלית, שנצטבר ונאגר עד קום המדינה כנושא ועיונות, כנושא יעוד -
גוף זה כלה וחולף, העם היהודי הזה צריך, חייב ויכול להקים מהוכו
אנשים רבי-פעלם חדש - אולי בצורות אחרות. אני לא שוכח שאותן חנועות
השחרור התברחיות הסוציאליזם הרבות, שמהם יצאו אנשי העליה השניה וגם
אנשי ביל"ו אולי אינם עוד בעולם, ויחסן שהם קיימים מועלים באורח אחר.

אנו צריכים להיערך בשתי חזיתות: לחנך, לגדל, להרים את ישראל לאותו הגובה החברתי שעליו חלמנו, למטרה שאותה הצבנו לפנינו ועדיין לא עשינו כברת-דרך רבה בשנים הללו.

מסומקני, אם ישראל צריכה ומסוגלת לעשות זאת, אבל אם אמנם יש להל ידה לעשות כן, כי אז צריך באיזה מקום מטה מסוים אשר יצמח לפדוי המערכות של מפא"י או שכל ביבור המועלים, לא אמנם לניכוח את "חלוץ" אחיד או "חלוץ לא אחיד", אם ההסתדרות הציונית תהיה אחידה או לא אחידה, מפלגות או לא מפלגות - אני מוכן להציע ולהסכים לכל צורה של סכשירים ומנומים. הים הוא גדול מאוד וזו לנו ככל האפשר.

אבל במידה מסויימת יש לסעון כלפי עצמנו. אני שואל ומישחן צריך לשבח על המדוכה הזאת ולהציע - מי הם האנשים שיוצאו מכל חוג הפעולות ומי הצעירים אשר יתווספו לפעולות, ומי הם האנשים, ומי החלק אשר יהגייס מעתה ויתמסר לכור חדש, אשר בו תעוצב הרמה החברתית של ישראל, הריקמה האידאית וקיומם פיזורי הגולה בישראל?

אני יודע כי המדובר אינו רק באנשים, אלא גם באמצעים. שמעתי טוב על המצב הכספית של הסוכנות היהודית, דברים אלה אינם לפרסום. זה המצב קשה יותר משתאר אותו משה. אם לעשות חשבון בדק זה לא 25% אבל נכון כי הסוכנות מטפלת במספרים של עשרות ומאות מליונים. אם ניגשים ברצינות לענין צריך אולי להגיד, ויכולה הסוכנות להגיד, כי כל מה שיש וכל מה שהיא עושה - יהיה מינוס "איקס" מליונים, ומליונים אלה יוקדשו לעבודה החינוך הזאת, לעבודת הארגון, כי עמשינו מדוחק הזמן יותר מאשר לפני 20 שנה או לפני 15 שנה, או עשר שנים. ב-15 השנים האלה היינו שקועים בעבודה עצומה של קיבוץ בלויזת, כי סו"ס זה הביסווי של הציונות והגשמתה.

אנו צריכים להכשיר ולהכין דור או דורות, והלנואי ואתמדה ולא נרגיש פחאום המסקה בין פעולת העליה והקליטה הגדולה שהיתה, שהגולה הדוויה נחנה לנו, ובין עליה ברוכה, בחומר ובגוף של יהודים שהגולה שלהם אינה דוויה עוד ואינה דוחפת אותם ללכת לישראל.

... the ... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

כלומר, ההכנות בהווה, מתוך נקודת השקפה מה יהיה בעוד
עשר שנים, ואולי גם יותר מעשר שנים - ואולי זו בעצם השליחות וזה
התפקיד המרכזי של אותו ארגון שנקרא הקונגרס הציוני, ואני מסכים
עם משה : זוהי הבמה, זוהי הבמה של העם היהודי לציונות ולישראל
לעשור הקרוב, ואולי זה בעשה יותר מרכזי ויותר חשוב מפילון מאשר
הטיפול בקליטת העלייה. אתם יודעים כי מיט יהודים ויבואו. אינני
רוצה להגיד כי הציונות לא תתפל בכך, אלא להדגיש את החשיבות.
בכל זאת, בידי הקונגרס הציוני, בידי ההסתדרות הציונית העולמית,
עם כל חולשותיה ועם כל מה שיש לה ומה שאין לה - נמצא המטשיר הזה.
גם על שי האמנה מהווה היא מכשיר לארגון העם היהודי לכל מה ששין.
רצוני לומר בזה, כי אולי הגיע הזמן שבמרכז הכובד על פעולתה של
הסוכנות היהודית, עם המנגנון שיש ועט תקציבים שיטנט, גם אם זה יהיה על
חשבון העובדה שהוסכנות תצטרך להגיד : אז יש לי פחות כסף לשיכון
(מ. שרחו איך היא תגייס כספים? באיזה סיסטמות היא תגייס כספים, בליחוד
באירצות הברית, עם סיסמת החינוך העברי באירופה? זאת תבעיה). אם ניקח
את יהודי אמריקה הדרומית, ואם נקח את יהודי אירופה - אם בכלל אין
רוצים בשום דבר, כי אז בכלל אינני יודע מה יהיה.

אני רואה את הענין, כשאנחנו רק משהחריים מדאגות יום יום
אחרות ומתכנסים לחשוב את המחשבה הזאת - אני רואה את הענין ראייה
חמורה ומסעירה. אם התחלתי כביכול בלשון שקטה, שבסוף העשור הזה נראה
לי ישראל העמוד לפני ימים, חדשים ושנים - אילוא איזה קסטטרופה
שאיננו מצפים לה - באטס מעטה בשדה הקליטה, הרי אין דבר יותר מחריד
ומסעיר את ישראל בימינו אלה. כך צריך היה להיות מנקודת השקפה של
בטהון, גם מנקודת השקפה של החיים התרבותיים, הרוחניים והכלכליים.
עם של שלושה מליון או עם של ארבעה מליון, או עם של חמישה מליון.
אדבר בלשון פשוטה : משלמי מסיים לכל ההוצאות הבטחוניות וכל יתר
הדברים; שני מליון משלמי מסיים או שלושה מליון או ארבעה מליון - זה
אחרת. משלמי מסיים, הווה אומר שיטנה כלכלה מפותחת שיכולה לשאת אותם.

אני אומר לישראלים וגם ללא-ישראלים: יש לראות זאת בעינייכם

סקוחות ואין דבר יותר מזעזע, אין דבר יותר כסכן, אין דבר יותר
מחריד לישראל בבנינה, בגידולה, מאשר לראות לפניך את החמורה הזאת.

THE FIRST PART OF THE DOCUMENT IS A LETTER FROM THE DIRECTOR OF THE BUREAU OF THE CENSUS TO THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT OF THE INTERIOR. THE LETTER IS DATED AT WASHINGTON, D. C., ON JANUARY 10, 1906. THE SUBJECT OF THE LETTER IS THE PROPOSED CENSUS OF THE TERRITORIES OF ALASKA AND HAWAII. THE DIRECTOR OF THE BUREAU OF THE CENSUS REQUESTS THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT OF THE INTERIOR TO ASSIST IN THE CONDUCT OF THE CENSUS BY PROVIDING THE NECESSARY INFORMATION CONCERNING THE TERRITORIES OF ALASKA AND HAWAII. THE DIRECTOR OF THE BUREAU OF THE CENSUS REQUESTS THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT OF THE INTERIOR TO ASSIST IN THE CONDUCT OF THE CENSUS BY PROVIDING THE NECESSARY INFORMATION CONCERNING THE TERRITORIES OF ALASKA AND HAWAII.

THE SECOND PART OF THE DOCUMENT IS A REPORT FROM THE DIRECTOR OF THE BUREAU OF THE CENSUS TO THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT OF THE INTERIOR. THE REPORT IS DATED AT WASHINGTON, D. C., ON JANUARY 10, 1906. THE SUBJECT OF THE REPORT IS THE PROPOSED CENSUS OF THE TERRITORIES OF ALASKA AND HAWAII. THE DIRECTOR OF THE BUREAU OF THE CENSUS REPORTS ON THE PROGRESS OF THE CENSUS AND REQUESTS THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT OF THE INTERIOR TO ASSIST IN THE CONDUCT OF THE CENSUS BY PROVIDING THE NECESSARY INFORMATION CONCERNING THE TERRITORIES OF ALASKA AND HAWAII.

הנה כבר שמעתם מפי מי שמטפל בעליה בסוכנות היהודית, והוא
אומר ובשנה הבאה יכולים להיות עשרים, עשרים וחמשה, שלושים אלף.
זאת בשנה הבאה, ואני לוקח לי עוד חמשה-עשר שנים עד סוף העשור הזה.

אם כן, כשאנחנו מבארים את העניינים יחדיו, לא חסרה
מחשבה על ישראל והעם היהודי. איננו יודעים בדיוק איך לגשת לענין,
איך לארגן את הענין. משה מדבר עכשיו בהגנה טובה ומעמיקה על המפלגות
הציוניות ועל ההסתדרויות הציוניות שישנן בעולם.

יכול להיות שהחלוץ בארצות-הבריה איננו מה שהיה בפולין
ולא מה שיהיה באמריקה הדרומית. אבל בארצות הרווחה הגדולה, איני
מאמין אלא באידיאה. ואם אנחנו מצד שני נפתח את ישראל, שהיא תיענה
ותירמה לאותה הדמות החברתית אשר רצינו לבנותה, יש לנו מה להגיד
לנוער בארצות-הבריה. לא במאות אלפים, לא במיליונים, אבל למאות
אלפים, ואולי זה יביע לרובות.

אני רוצה בעצם לסיים את הערותי, ואם הוספתי משהו, הרי
זה, כדי שלא ניבהל מנקיטת אמצעים גדולים; שימת הדגש בדורות הצעירים
במידה שישראל תמשיך אנשים מארצות הרווחה להשקיע - הם יבואו. כאשר
חלילה מורט השוט, אנחנו רואים כולם מתגעשים, מאות אלפים. ואחר כך
מסתבר שכאשר שקט מצב הרוח, שוקט הגל, אלה הם חיי היהודים. כך היו
אבותינו ברוסיה. הם אינם יותר גרושים, הם אינם יותר טובים.

27.7.63

ל. אשכול:

קשה קצת להיכנס לויכוח, כי מסופקני אם נמצא כאן מישהו

שאיננו מסכים לכל אשר היאר שרה ולמה שאמר ארנבוב. אינני

יודע על מי שהסתערנו פה. אני רואה שלושה וחצי אנשים שבאו כיבכול מן הגולה.

אולי אינני בקי בכל "מעשה-המרכבה" הזה. אעיר, איפוא, אי אילו הערות מתוך

ראייתי שלי, מתוך נקודת המבט שלי.

ראשית רוצה אני להתגונן את השומע לבט של החכרים למה שמעטיק

ולמה שצריך להעסיק אותנו. אף כאן לא אחדש, כי חלק מאהנו אולי יודע זאת,

חי זאת. סבורני כי העשור הזה, נחקרב כמעט לפסטר של 3 מיליון נפש, וכי לא

כולם יהיו יהודים, אלא יהיו ביניהם גם כמה מאות אלפים לא-יהודים. מכל מקום

קשה לומר כי אנו מביעים בזה ל ק ן העליה ההמונית בימינו אלה, בעשור הזה.

אני גוהג להגיד לעצמי ונוהג להגיד גם בפגישות עם אנשים,

מתוך 20 שנה עשויים אנו להגיע ל-4 מיליון יהודים, אם אמנם יתפתחו הדברים

ללא קטסטרופות גדולות בקרב יהודי-הגולה. ואיננו רוצים להבינות קטסטרופות.

אני מוכן לקרוא לקטסטרופה, שהיא אולי טובה לכל הצדדים, לאפשרות של עליה

עממית גדולה מרוסיה. מה ושמ נשמע משהו בקשר לזה, ויש גם מי שמדבר על כך

בבטחון כלשהו. כל אחד רואה כאן מהרהורי לבו. אני אינני מסתמך כל כך על

זה, בעשור השנים הקרוב, וזה אחד הדברים המצריך את מנוחתנו, מנקודת מבט שלנו.

כאשר שמעתי פה, כי בפגישה עם הגולה צריך להסביר ולעורר

(ודובר על זה משה ולעצם העניין אני, כמובן, מסכים עמו) וכי יש להגיד שהנה

בכל זאת, יהודים יושבים על הר-געש - פשוט מה אין זה נראה לי כי אמנם זוהי

החטבה הנאותה ואלה הם האמצעים שיש לנקוט כלפי יהודי אירופה על אחת כמה

וכמה לא כלפי יהודי אמריקה. אבל הייתי משאיר זאת ליהודי אירופה וליהודים

באמריקה השונות והרבות. מה שאני רוצה להוסיף פה הוא שיש להפעיל לתן מישראל על קיומה של ישראל בת 3 מיליון נפש, בסוף העשור הזה, ועל ההתפתחות שיכולה להיות איטית כמו שהיא, כלומר, מהגידול העצמי שלנו, הגידול העצמי היהודי והגידול הלא-יהודי שהוא רב יותר, כמובן, באומן יחסי על אף כל השאלות והתמקוח והתכנות הכרוכים בכך.

הערה שניה. אינני חושב, כי במפלגה פועלי א"י ואולי גם בכל ציבור הפועלים והארץ, יש ויכוח אשר לבביו אומר משה, כי צריך להתיישב ולחשוב. (משה שרת: לא אמרתי את זה. ארגוב אמר שצריך להתיישב ולחשוב.) אינני חושב, שאני חייב, כיבכול, להסביר כאן מה היו הויכוחים שלנו עד עכשיו. זה לא היה ויכוח בין ישראל לבין העם היהודי בגולה.

אנו מחפשים דרכים, איך לארגן, איך להקים את העם היהודי בגולה, על-מנת שיהיה ישראלי וציוני (כי על כן הפיר יהיה שם) ואיך להקים חיים לאומיים כאלה, שמהם יוכלו לבוא גם עתידות גדולות ועליה לישראל. אם היה ויכוח - היה ויכוח מה הוא הכלי, אם יש לסמוך על ההסתדרות הציונית או לא, או יותר נכון, אם לא זה - מה במקום זה?

בינתיים היתה הארץ עסוקה, גם מפא"י היתה קצת עסוקה בקליטה אותו חלק של העם היהודי שתזר, או היה נאלץ לחזור לישראל, ואוהו צריך היה לקלוט.

הקדמתי את המאוחר - מה נראה לנו חוץ עשר השנים האלה, מה יקרה אהנו בחוץ תקופה זו, כי זה מחייב את ישראל, מחייב את מפא"י בישראל ובעם הישראלי להיחלצות או להסתערות, או כל מלה שנחשט בה - לחזית כפולה, לא רק החזית שבחו"ל, ואני עוד אגיד משהו על החזית הזאת בחו"ל. אני רואה תביעה נמרצה וחובה נמרצה, בראשיתה, של הסתערות ישראל עצמה על העם בישראל, מנקודת השקפה של הנועה העבודה, מנקודת השקפה של מפא"י ודרכה במסך עשרות בשנים,

כמכוננה את הדרך לעם עובד.

אמרנו את זאת כמה פעמים בשומבי, בכתב ובעל-פה. לא אבד

לנו המצפון, אבל אותה העבודה שהייתה לנו לקלוט מיליון דרבע, כפי שהוא בא ואיך שהוא בא, עט יכולה, השכלה ומתארגנות שמהן בא - צד זה בלע את כל היכולת של אותו החלק בישראל, והיינו עסוקים במחשבות ובחיפוש דרך יסודית של בנין והקמה בעבודה בארץ. ובגם החומר - אם משתמשים במלה זאת - גם האדם שהגיע אלינו זקוק לחומרי הסקה רבים, להטיק את החומר החברתי, המשפחתי, האידיאלי, כדי לעצב מהחומר הזה (אולי בדור הראשון אין זה בכלל בגדר ביצוע, אבל אני מחזיל להיות עם הדור השני, אותם הילדים שהגיעו ארצה בהיותם ילדים בני 3 - 5 או 5, שהם כעת בני 20 - 17) את מרצותם והוכנה הרוחני, החברתי, הסוציאלי של ישראל ב-1965 וב-1970 - דבר זה ראוי שניתן עליו דעתנו ונראהו ככעיה חמורה.

כל הרוצה להשוות את מרצותה של ישראל היום, למצבה בשחר חנוכתו - ולמותר לפרש בשמו של מניח היסודות של חנוכתו, עם יציאתנו לכיבושו של העם, לכיבושה של ישראל, לכיבושו של העם בישראל, ואינני בא במענות לאחרים ואף לא לעצמי. להיפך; לעמים מלמד אני זכות ומסביר, כי נעשית עבודה גדולה עבודה מסורית, שניתן לעשותה אולי פעם אחת, ואז לא יכולנו לשמור על כל החירות, והפרנו את המרות ועשינו את המלאכה. אם כשון הסערה של העליה ההמונית שאני לא שמה לה, של 100 אלף ו-150 אלף בשנה, ובגם 200 אלף בשנה (ובגם זה היה פעם), אם אנו באים לצעד זה במשנה חוקף, כדי למלא אותה השליחות ואותה הדרך אשר קיבלנו על עצמנו וחתרנו אליה ופילסנו לה נתיבות בימים הראשונים, ומותר גם להביד - עד היום הזה.

והדבר השני - גידולה של ישראל. מאין הגדל ישראל אם לא יהיה עם יהודי, לאחר חיטול כל הגלויות הערביות, ואנו מחטלים אותן, אם אינני טועה, ואם אני טועה יתקנו אותי יודעי דבר - עוד 3, 5 או 7 שנים נחסל אותן. וזאת היא הדאגה מנקודת השקפה ישראל, של ישראל, לא של עם ישראל, זו דאגה אשר חייבה לא לתת מנוחה מהיום. כי גם היום, בעצם לחץ העליה של 70 - 60 אלף,

בהשוואה לעמ של שני מיליון צריך להיות יחסית יותר קטן מהלחץ שהיה עלינו
כאשר היינו 700 - 650 אלף, ובאו 200 - 150 אלף יהודים לשנה, והיו לנו
מעברות ובדונים ופחונים וכל מה שהיה.

באחה הישיבות בעבר, כאשר ישבנו בינינו, הבעתי גם ספקותי.
אני מוכן להודות, כי אני יודע עכשיו סחור מסה, אשר בילה שבועות וחדשים
בביקורים בתפוצות גדולה בארצות היהודים עתירות האוכלוסין. אמרתי אז כי
הסתדרות ציונית כמו שהיא, או כמו שעליה להיות צריכה אולי להתעורר, לעשות
ולתת.

יש לי ההרגשה שאנו מביעים לקץ הדברים, לקץ השאור שבעיסת
הישראלית, שנצטבר ונאגר עד קוט המדינה בנושא רעיונות, בנושא יעוד - גוף
זה בלה וחולף. העם היהודי הזה צריך, חייב וזכול להקים סחוכו אנשים רבי-
מעלים חדשים - אולי בצורות אחרות. אני לא שוכח שאותן הנוצות השחרור
החברתיות הסוציאליות הרבות, שמחט יצאו א"ש העליה השניה וגם אנשי ביל"ו
אולי אינם עוד בעולם, ויהכך שהם קיימים ופועלים באורה אחר.

אנו צריכים להיערך בשתי חזיתות: לחנך, לגדל, להרים את ישראל
לאותו הגובה החברתי שעליו חלמנו, למטרה שאחה הצגנו לפנינו ועדיין לא עשינו
כברת-דרך רבה בשנים הללו.

מסומקני, אם ישראל צריכה ומסוגלת לעשות זאת. אבל אם אמנם
יש לאל ידה לעשות כן, כי אז צריך באיזה מקום מסה מסוים אשר ינסה לשדר
המערכות של מפא"י או של כל ציבור הפועלים, לא אכנס לויכוח אם "חלוץ" אחיד
או "לוח-לא-אחיד", אם ההסתדרות הציונית תהיה אחידה או לא אחידה, מפלגות
או לא מפלגות - אני מוכן להציע ולהסכים לכל צורה של מכשירים ומנופים. היס
הוא גדול מאוד ויש לנצלו ככל האפשר.

אבל במידה מסוימת יש לטעון כלמי עצמנו. אני שואל ומישהו צריך לשכת על המדוברת הזאת ולהציע - מי הם האנשים שינצאו מכל חוג הפעולות ומי הצעירים אשר יתנוספו לפעולות, ומי הם האנשים, ומי החלק אשר יהגיים מעתה ויתמסר לכור הדש, אשר בו תעוצב הרמה התברתית של ישראל, הריקמה האידאית וקיפוט תיזורי הגולה בישראל?

אני יודע כי המדובר אינו רק באנשים, אלא גם באמצעים. שמעתי שוב על המצב המסמי של הסוכנות היהודית, דברים אלה אינם לפרסום. זה המצב קשה יותר משהיאר אותו משה. אם לעשות חשבון צדק זה לא 25%, אבל נכון כי הסוכנות מטפלה במספרים של עשרות ומאות מליונים. אם נגשים ברצינות לענין צריך אולי להגיד, ויכולה הסוכנות להגיד, כי כל מה שיש וכל מה שהיא עושה - יהיה מינוס "איקס" מיליונים, ומיליונים אלה יוקדשו לעבודה התכונך הזאת, לעבודה הארגון, כי עכשיו דוחק הזמן יותר מאשר לפני 20 שנה או לפני 15 שנה, או עשר שנים. ב-15 השנים האלה היינו שקועים בעבודה עצומה של קיבוץ גלויות, כי טו"ס זה הביטוי של הציונות והגשמתה.

אנו צריכים להכשיר ולהכין דור או דורות, והלואי ואתברך ולא נרגיש פחאוס המסקה בין פעולה העליה והקליטה הגדולה שהיתה, שהבולה תדויה נחנה לנו, ובין עליה ברוכה, בחומר ובגוף של יהודים שהבולה שלהם איננה דוניה עוד ואינה דוחפת אותם ללכת לישראל.

כלומר, ההכנות בהוזה, מתוך נקודת השקפה מה יהיה בעוד עשר שנים, ואולי גם יותר מעשר שנים - ואולי זו בעצם השליחות וזה התפקיד המרכזי של אוחו ארגון שנקרא הקונגרס הציוני, ואני מסכים עם משה: זוהי הבמה, זוהי הבמה של העם היהודי לציונות ולישראל לעשור הקרוב, ואולי זה נעשה יותר מרכזי ויותר חשוב אמילו מאשר הטיפול בקליטת העליה. אחס יודעים כי באים יהודים ויבואו. אינני רוצה להגיד כי הציונות לא תספיל כמך, אלא

להשגיש את התשובות. בכל זאת, בידי הקונגרס הציוני, בידי ההסתדרות הציונית העולמית, עם כל הולסוניה ועם כל מה שיש לה ומה שאין לה - נמצא המכשיר הזה. גם על פי האמנה מהוה היא מכשיר לארגון העם היהודי לכל מה ששייך. רבוצני לומר בזה, כי אולי הגיע הזמן שבמרכז הכובד של פעולתה של הסוכנות היהודית, עם המנגנון שיש ועם הקצינים שישנם, גם אם זה יהיה על חשבון העובדה שהסוכנות הצטרף להגיד: אז יש לי פחות כסף לשיכון (מ. שרה: איך היא הגייט כספית? באיזה סיסטמה היא הגייט כספים, ביהוד בארצות הברית, עם סיסמה החינוך העברי באירופה? זאת הבעיה). אם ניקח את יהודי אמריקה הדרומית, ואם נקח את יהודי אירופה - אם בכלל אין רוצים בשום דבר, כי אז בכלל אינני יודע מה יהיה.

אני רואה את העניין, כשאנחנו רק משהחריים מדאגה יום יום אחרות ומתכנסים לחשוב את המחשבה הזאת - אני רואה את העניין ראייה חמורה ומטעירה. אם התחלתי בביכול כלשון שקטה, שבסוף העשור הזה נראה לי שישראל העמוד לפני ימים, חדשים ושנים - אילולא איזו קטטרופה שאיננו מצמיט לה - באתם-מעשה בשדה הקליטה, הרי אין דבר יותר מחריד ומטעיר את ישראל כימינו אלה. כך צריך היה להיות גם מנקודת השקפה של בטחון, גם מנקודת השקפה של החיים התרבותיים, הרוחניים והכלכליים. עם של שלושה מיליון או עם של ארבעה מיליון, או עם של חמישה מיליון. אדבר בלשון פשוטה: משלמי מסים לכל ההוצאות הבטחוניות וכל יתר הדברים; שני מיליון משלמי מסים או שלושה מיליון או ארבעה מיליון - זה אחרת. משלמי מסים, הווה אומר שיטנה כלכלה מפותחת שיכולה לשאת אותם.

אני אומר לישראלים וגם ללא-ישראלים: יש לראות זאת בעיניים פקוחות, ואין דבר יותר מזעזע, אין דבר יותר מסכן, אין דבר יותר מחריד לישראל בבנינה, בגידולה, כאשר לראות לפניך את החמונה הזאת.

הנה פכר שמעתם מפי מי שמטפל בעליה בטובנות היהודית, והוא אומר:
בשנה שכאח יכולים להיות עשרים, עשרים וחמשה, שלושים אלף. זאת בשנה
הבאה, ואני לוקח לי עוד חמש-עשר שנים עד סוף העשור הזה.

אם כן, כשאנחנו מבארים את העניינים יחדיו, לא הסרה מחשבה על ישראל
והעם היהודי. איננו יודעים בדיוק איך לבטח לעניין, איך לארגן את העניין.
משה מדבר עכשיו בהגנה טובה ומעמיקה על הממלגות הציוניות ועל ההסתדרויות
הציוניות שיטבן בעולם.

יכול להיות שהחלוץ בארצות הברית איננו מה שהיה במולין ולא מה שיהיה
באמריקה הדרומית. אבל בארצות הרווחה הגדולה, איני מאמין אלא באידיאה.
ואם אנחנו מצד שני נפתח את ישראל, שהיא תיענה ותידמה לאותה הדמות
החברתית אשר רצינו לבנותה, יש לנו מה להגיד לנוער בארצות הברית. לא
במאות אלפים, לא במיליונים, אבל למאות אלפים, ואולי זה יגיע לרבבות.

אני רוצה בעצם לסיים את הערותי, ואם הוטפתי משהו, הרי זה, כדי שלא
ניבהל מנקיטת אמצעים גדולים; שימה הדגש בדורות הצעירים. כמידה שישראל
חמשוך אנשים מארצות הרווחה להטקיע - הם יבואו. כאשר חלילה מורס השוט,
אנחנו רואים: כולם מהבעשים, מאות אלפים. ואחר כך מסתבר שכאשר שקט
מצב הרוח, שוקט הגל. אלה הם חיי היהודים. כך היו אבותינו ברוסיה.
הם אינם יותר גרועים, הם אינם יותר טובים.

"Tnuv Olami", Tel-Aviv, 110 Haverion St., P.O. Box 1497, Tel-Aviv (Israel). תנועת "תולדות אבינו", תל-אביב, ת.ד. 1497, תל-אביב (ישראל).
ליילועת: תל-אביב - תנועת "תולדות אבינו" - כתובת: פוק פוליס אל אביר סטריט, תל-אביב - 110
ליילועת: תל-אביב - תנועת "תולדות אבינו" - כתובת: פוק פוליס אל אביר סטריט, תל-אביב - 110

פאריניקונג

פון אלוועלטעכען יידישן סאציאליסטישן ארבעטער פארבאנד
פונטלייציון ופאריניקעס מיט צ.ס.פ.
און אלגעמלעכער ציוניסטישער ארכעסט-פארטיי, הונאחנות

איחוד

ברית הפועלים העברית הסוציאליסטית הישראלית
פונטלייציון (מאוחדים עם הכלית צ.ס.פ.)
וספגנה העבודה הציונית העולמית, ה"סאחנות"

UNION

of the Jewish Socialist Labour Confederation POALE-ZION (united with Z.S. Federation) and of the Zionist Labour Party "MITACRUOT"

תל-אביב, ת.ד. 1497
טל. 324789
7.7.1963
ס"ס "20"

לכבוד
החבר.....

חבר יקר,

רצ"ב סטנוגרמה דבריך ביום העיון, שהתקיים ב"בית ברל",
ביום 7.7.63.

נודה לך מאד אם תעבור על החומר ותחקן את הדברים
העיוניים היקונים.

נבקשך להחזיר לנו את החומר המתוקן הן שבוע ימים,
כי בכוונתנו להדפיס את הדברים בחוברת ולהפיצה בין חברינו בחו"ל.

בברכה,

טולטית טילר

ל. אשכול:

קשה קצת להיכנס לויכוח, כי מסופקני אם יש פה אחד
אשר איננו מסכים לכל אשר תיאר שרת ולמה שאמר ארגוב.
אינני יודע על מי אנחנו הסתערנו פה. אני רואה שלושה וחצי אנשים שהם
כאילו באים מן הגולה. אולי אינני בתוך ה"מטבה" הזו של ההכנות. ולכן,
אעיר איזו הערות מתוך האשנבים שלי, מתוך המצפים שלי.

אני רוצה להעיר, קודם כל, לתשומת לב החברים מה מעסיק
ומה חייב להעסיק אותנו. גם כאן לא אחדש, כי חלק מאתנו אולי יודע זאת,
חי זאת. בקץ העשור הזה, אני סבור כי אנו נתקרב בקושי למספר של 3
מיליון נפש, ושלא כולם יהיו יהודים, אלא יהיו בזה גם כמה אֶמאות אלפים
של לא-יהודים. וקשה מאוד, בכל אופן, להעלות על דל שפתים, שאנחנו מגיעים
בזה לקץ עליה המונית בימינו אלה, בעשור הזה.

אני נוהג להגיד לעצמי ונוהג להגיד גם בפגישות עם
אנשים, שתוך 20 שנה מעכשיו אנחנו עשויים להגיע ל-4 מיליון יהודים, אם
הדברים יתפתחו ללא קטסטרופות גדולות בקרב היהודים בארצותיהם. ואיננו
רוצים להיכנות מקטסטרופות. אני מוכן לקרוא לקטסטרופה, שהיא אולי טובה
לכל ^היודים, לאפשרות של עליה עממית גדולה מרוסיה. פה ושם נשמע משהו
בקשר לזה, ויש גם מי שמדבר כאילו בבטחון על זה. כל אחד מן הבניין הנפשי
סלו מדבר בענין זה. אני לא כל כך בונה על זה, תוך עשר השנים הקרובות.
וזה אחד הדברים המן הצד הישראלי יכול לא לתת פנוחה.

כאשר שמעתי פה, שבפגישה עם הגולה צריך לה סביר ולעורר
(ודיבר על זה משהו) ~~שש~~ של עצם הענין אני בודאי מסכים) וכי יש להגיד שהנה,
בכל זאת, יהודים יושבים על הך-געש, - הרי משום מה לא נראה לי שזוהי
ההסברה ואלה הם האמצעים בפעולה כלפי יהודי אירופה וביחוד לא כלפי יהודי
אמריקה. אבל את זה הייתי משאיר ליהודי שששקס אירופה וליהודים באמריקה
השונות והרבות. מה שאני רוצה פה להוסיף הוא הצד שבדבר שצריך להוות לחץ
שצריך לבוא מישראל על קיומה של ישראל ב-3 מיליון נפש, בסוף העשור הזה,
וההתפתחות שיכולה להיות איטית כמו שהיא יכולה להיות מהגידול העצמי שלנו,
הגידול העצמי היהודי והגידול הלא-יהודי שהוא רב יותר, בפדופורציה, כמובן,
עם כל השאלות והספקות והסכנות שישנן כאן.

הערה שניה. אינני חושב, שמפלגת פועלי איז ואולי גם
בכל ציבור הפועלים והארץ, יש ויכוח שלגביהו אופר מטה, שצריך להתישב
ולחשוב. (פ. שרת: לא אמרתי את זה. ארגוב אמר שצריך להתישב ולחשוב.)
אינני חושב, שאני חייב כביכול להסביר כאן מה הויכוחים שלנו עד עכשיו.
זה לא היה הויכוח של ישראל והעם היהודי בגולה.

(המשך דבריה רשמה ע.ש.3)

ח" ל. אשכול (הסדר)

היפגשי דרכים, איך לארגן ואין להקים את העם היהודי בגולה, שהוא יהיה ישראלי, ציוני והוא יהיה המיד שמ. יהיו היים לאומיים כאלה שמחם יוכלו לבוא גם קדרים גדולים ועליה לישראל. אם היה ויכוח - היה ויכוח מה הוא הכלי, אם יש לסמוך על ההסתדרות הציונית או לא, או יותר נכון, אם לא זה - במקום זה מה?

בינתיים הארץ היתה עסוקה, גם מפא"י היתה קצת עסוקה בקליטה אותו חלק של העם היהודי - נתן את עצמו, או היה נאץ לתת את עצמו להגיע לישראל, ואחר צריך היה לקלוט.

לפני החלתי בקצה מה נראה לנו חוץ עשר השנים האלה, מה יקרה אחריו בחוץ הקופה זו, כי זה מחייב את ישראל, מחייב את מפא"י בישראל ובעם הישראלי להיחלצות או להסתערות, או כל מלה שנתשמט בה - לחזית כפולה, לא רק החזית שבחו"ל, ואני עוד אגיד משהו על החזית הזאת בחו"ל. אני רואה הביעה נמרצת וחובה נמרצת, בראשיתיה של הסתערות על ישראל ולה עצמה על העם בישראל, מנקודת השקפה של הנועה העבודה, מנקודת השקפה של מפא"י ודרכה במשך עשרות שנים כמכוונת את הדרך לעם עובד.

אמרנו את זה כמה פעמים בפומבי, בכתב ובעל פה. לא אבד לנו המצפן, אבל אותה העבודה שהיתה לנו לקלוט מיליון ורבה, כפי שהוא בא ואיך שהוא בא, עם יכולתו, הסכלתו ומהאמצע שנתן בא - זה בלע את כל היכולת של אותו החלק הישראלי, והיינו עוסקים במחשבות ובהיפגשי דרך יסודית של בנין והקמה בעבודה בארץ. וגם התומר - אם משתמשים בטלה זאת - גם האדם שהגיע אלינו צריך היה רבה תומרי הסקה, להסיק את התכור החברתי, החשבהי, האידאי, כדי מתחומר הזה, אולי בדור הראשון הזה בכלל לא ניתן, אבל אני מתחיל ל יות' עם הדור השני, אותם הילדים שהגיעו ארצה בעולם ילדים בני 3 - 2 או 5, הם כעת בני 20 - 17 - פרצופה ותוכנה הרוחני, החברתי, הסוציאלי של ישראל בבניניה, ב-1965 וב-1970 נותנה מקום רב לדאגה, ודאגה גדולה.

אם פעם רוצים להשוות את פרצופה של ישראל של היום, לצום צאתנו בשחר הנועתנו - ואני לא צריך לזכיר שנות, מניה היסודות של הנועתנו, עם שחר יציאתנו לכיבושו של העם, לכיבושה של ישראל, לכיבושו של העם בישראל. ואני לא בא בטענות לאחרים וגם לא לעצמי, להפך אני לעתים טלמד זכות ומסביר, כי נעשה עבודה גדולה, עבודה הסטורית, שניתנה להיעשות אולי פעם אחת לעם, ואז לא יכולנו לומר על כל התורות, והפרנו את

התורה ועשינו ה המלאכה. אם כשך הסערה של העליה ההמוני, שאני לא שמח לה, של 100 אלף ו-150 אלף בשנה, וגם 200 אלף בשנה, וגם זה היהפעם, אם אנו באים לצעד זה במשנה תוקף, למען למלא אותה השליחות ואותה הדרך אשר קבלנו על עצמנו והתכוונו לה ופלסנו לה נתיבות בימים הראשונים, וסותר גם להגיד - עד היום זה.

והדבר השני - גידולה של ישראל, מאין הגדל ישראל אם לא יהיה עם יהודי, לאחר גמור כל הגלויות הערביות, ואנו גומרים אהן, אם אינני טועה, ואם אני טועה יתקנו אותי יודעי דבר - עוד 3, 5 או 7 שנים נגמור אהן. וזאת היא הדאגה מנקודת השקפה ישראל, של ישראל, לא של עם ישראל, זו דאגה אשר הייבת לא לתת מנוחה מהיום. כי גם היום, בעצם לחץ העליה של 70 - 60 אלף, בהשוואה לעם של שני מיליון הוא בפרופורציה צריך להיות יותר קטן מהלחץ שהיה עלינו כאשר היינו 700 - 650 אלף, ובאו 200 - 150 אלף יהודים לינה, והיו לנו מעברות ו בדונים ופחונים וכל מה שהיה.

באחת הישיבות לפני זמן, כאשר ישבנו בינינו, הבעתי גם טענותי.

אני מוכן להודות, שאני יודע עכשיו פחות ממה, אשר בילה שבועות וחודים בביקורים בתפוצות גדולות בארצות היהודים מרובי האוכלוסין, אמרתי אז שהיכולה הזה כן הסתדרות ציונית כמו היא, כמו שיכולה להיות הסתדרות ציונית, בכל זאת היתה כאן ועידה של ההסתדרות הציונית באמריקה, עם כל הרוח הטובה שרצינו להקים, עם השבחים והקומפלימנטים מלוח בצפיה ובחקה, שהעורר אולי הגף זה ויעשה ויתן.

זה היה לפני חודים אחדים. אינני שייך לבעל האמונה הגדולים

שהמסגרת הזאת והמסגרות הללו ירימו לנו את העם במיליוני, כי זה מה שנהוץ לנו - ברמת המליונים, יצא קודם כל להמשך קיומו כעם יהודי בגולה, מזה גם חלקים שיבואו לישראל, יבואו לישראל כאנשים, יבואו לישראל כנושאים עמם הנוך, השכלה, ידע ותודעה וכל מה שיהדות אירופאית ואמריקאית יש לה, כי כל מה שהיה וספגנו עד עכשיו לא הביא אותם אלינו כאלה. אותם 700 - 650 אלף היהודים שהיינו פה עד קום המדינה, אותהחתיכת הגומי, אותו הגוף שהיה בו עסיס חיים, גם הכרתיים, גם אידאאיים, כל זה צריך היה לשמש להתמתח ולבלוא אותו הומר האדם אשר הגול הזאת היתה יכולה להביא לנו.

יש לי ההרגשה שאני מגיעים לקץ הדברים, לקץ השעור שבעיסה
הישראלית שהצטבר ונאגר עד קום המדינה כנושא רעיונות, כנושא יעוד, הוא מגיע לעבר
קצתו. והעם היהודי הזה צריך, חיים ויכול, אולי בצורות אחרות, אני לא שוכח אותן
הנועות השחרור החברתיות הוציאליות הרבות מהם יצאו אנשי העליה השנייה וגם אנשי בי"ו,
אולי אינם היום בעולם, אולי ישנם בצורות אחרות.

התארגנותנו צריכה להיות של שני ה"פרונטים": לחנך, לגדל,
להרים את ישראל לאותו הגובה החברתי עליו הלמנו, ולמטרה אותה הצבנו לפנינו ואנו לא
התקרבו בהרבה בשנים הללו, הוך עבודה רבה וגידולה והצמחה של חיים בגלויות, הגלויות
שישנן, שנשארו ואשר יכולה לתת לישראל את גידולה ולעם היהודי את קיומו והמשכו
כעם יהודי בגולה.

מסופקני אם ניהן פה, גם ארגון כאשר הוא מנה את 20 או 25 הסעיפים
שלו לא נתן, ואין לי עדיין הרגשה שיש מישהו שמגיע לנו כבר את המנוף אשר יש לבנות,
את המנוף לני הדברים יחד. אני מוכן לדבר עכשיו על המנוף החוץ-לארצי, איך מרימים
את הענין.

אם זה בנוי כך, שאומרים כי יראל צריכה לעלות את זה - יש לי
אפילו ספק אם זה בכוחה. אבל אם זה בכוחה - אז צריך לכתב באיזה מקום איזה מטה אשר
ינסה לסדר את הכוחות של מפא"י או של כל צבור הפועלים, לא לאכנס לויכוח אם הלוח
אחיד או הלוח לא אחיד, אם ההסתדרות הציונית החיה אחידה או לא אחידה, מפלגות או
לא מפלגות, אני מוכן להציע ולהסכים לכל צורה של מכשירים ומנופים. הים הוא גדול מאד
וצריך טהים הזה לאוב.

אבל פנינה מסויימת ששמעה טענה לעצמנו, זה אולי הדבר הטוב והיפה
שבדברים. אני שואל ומישהו צריך לכתב ליד המסוכה הזאת ולהציע - מי אנשים שיוצאו מכל
חוג הפעולות ומי הצעירים אשר יהיוסמו לפעולות, מן המעמסה שהיא לא קטנה, שישראל זו
של מפא"י עוה היום, ומיהם האנשים, ומי החלק אשר מעכשיו מחגיגים ומשליך את עימו לכור
חדש של רטה הניכו החברתי, מסוציאלי של ישראל, האידאי, ובנינה של הגולה מישראל?

אני יודע כי זה לא רק אנשים, כי אם זה גם אמצעים. והייתי אומר
לאנשים שעוסקים בטלאכה הציונית עכשיו בסוכנות היהודית, אם כי אני יודעי, אבל שמעתי
עוד פעם על המצב הכספי של הסוכנות היהודית, הם לא לפרסום, זה עוד יותר קשה מאשר מטה

יום עיון של האיחוד העולמי
29.7.63
ל. א. כול

עמ' 3

- 49 - 50 -

האר אותו, אם לעשות חשבון אדק זה לא 25%, אבל נכון כי הסוכנות מטפלה במספרים של עשרה ומאות מליונים. אם נגשים ברצינות לענין צריך אולי להגיד ובכולה הסוכנות להגיד, כי כל מה שיש וכל מה שעושה - יהיה מינוס "אינס" מליונים, ומליונים אלה מוקדשים לעבודה החנוך הזאת, לעבודה הארגון, להקים אתהא, כי עכשיו הזמן יוהר מאשר לפני 20 שנה או לפני 15 שנה, או עשר שנים. ב-15 השנים האלה היינו מקועים בעבודה עצומה של עבודת גליון, כי טו"ם זה הבטול של הציונות והגשטחה.

(גמר דברי ל. אשכול - דמס אד3)

ואז להכין דור או דורות, והלואי ואחבדה ולא נרגיש
פתאום הפסקה בין פעולת העליה והקליטה הגדולה
שהיתה, שהגולה הרוויה נהנה לנו, ובין עליה ברוכה
בחומר ובגוף של יהודים שהגולה שלהם איננה דרוויה ואיננה
דוחפת אותם ללכת לישראל.

כלומר, ההכנות עכשיו, מתוך נקודת

השקפה מה יהיה בעוד עשר שנים, ואולי גם יותר מעשר
שנים - ואולי זו בעצם השליחות וזה התפקיד המרכזי
של אותו ארגון שנקרא הקונגרס הציוני; ואני מסכים
עם משה: זוהי הבמה, זוהי הבמה של העם היהודי לציונות
ולישראל. לעשור הקרוב, ואולי זה נעשה יותר מרכזי ויותר
חשוב אפילו מאשר הטיפול בקליטת העליה. אתם יודעים שבאים
ויבואו. לא שאני רוצה להגיד שהציונות לא תספיק בכך.
אבל אני רוצה להדגיש את החשיבות. בכל זאת בידי הקונגרס
הציוני, בידי ההסתדרות הציונית העולמית, עם כל חולשותיה
ועם כל מה שיש לה ומה שאין לה - היא היא המכשיר הזה.
גם על פי האמנה היא המכשיר לארגון העם היהודי לכל
מה שצריך לפנינו ישראל ולעניני ציונות. דומני - ופנחנו
התכנסנו עכשיו, ובל נחחיל להפסיק אחד אצל השני, כי
אינני יודע, כששואלים: מי הם האחרים? רצוני לומר בזאת
שאולי הגיע הזמן שבמרכז הכובד של פעולתה של הסוכנות
היהודית, עם המנגנון שיש ועם תקציבים טיבם, גם אם
זה יהיה על חשבון העובדה שהסוכנות תצטרך להגיד: אז
יש לי פחות כסף לשיכון (מ. שרת: איך היא תגויס כספים?
באיזה סיסמאות היא תגויס כספים, ביחוד בארצות הברית;
עם טיסמת החינוך העברי באירופה? זאת הבעיה). אם נקח
את יהודי אמריקה הדרומיות, ואם נקח את יהודי אירופה -
אם בכלל אין רוצים בשום דבר, כי אז בכלל אינני יודע
מה יהיה. אני חרף אינני מציע, ושום אדם לא יציע
שהנה צריך בשנה הראשונה - אם אנחנו כך מחליטים - לתת
מיד ולהוציא חמשים מיליון לירות או עשרים וחמש מיליון
לירות. מיליון, שני מיליון ושלושה מיליון, וארבעה
וחמשה מיליון נוספים לפעולה הזאת לשנים הללו, עד שנהדרר

לרחוב ולבבות ולקהילות היהודיות, ועד שנמצא אנשים
צעירים פה ושם שיתאחדו ויתגרענו לגרעינים, ויתחילו
להיות הגורם החוסס בענין זה, אשר ישנה את מצב הרוח
ברחוב היהודי; עד אז, אפילו הסכומים, לא רק של
יהדות אמריקה - אלה השואלים כל מיני שאלות וחשבונות,
כי יש עוד הרבה ארצות שהן הרבה יותר פשוטות וציוניות
ופחות "סופיסטיקייט" ביחס לכספים וביתם לישראל.
אני רואה את הענין, כשאנחנו רק משתחררים מדאגות
יום יום אחרות ומתכנסים לחשוב את המחשבה הזאת - אני
רואה את הענין ראוייה חמורה ומסעירה. אם התחלתי כביכול
בלשון שקטה, שבטוף העשור הזה נראה לי שישראל תעמוד
לפני ימים וחדשים ושנים - אם לא איזו קסטרופה שאיננו
מצפים לה - באפס-מעשה בשדה הקליטה, הרי אין דבר יותר
מחריד ומסעיר את ישראל בימינו אלה. כך צריך היה להיות,
גם בלשון מנקודת השקפה של בטחון, גם מנקודת השקפה
של החיים התרבותיים, הרוחניים והכלכליים. עם של
שלטה מיליון או עם של ארבעה מיליון, או עם של המטה
מיליון. אדבר בלשון פשוטה: משלמי מסים לכל ההוצאות
הבטחוניות וכל יתר הדברים; שני מיליון משלמי מסים או
שלטה מיליון או ארבעה מיליון - זה אחרת. משלמי מסים,
הוזה אומר שישנה כלכלה מפותחת שיכולה לשאת אותם. כל
מה שמתהווה סביבנו, באותו המיעוט שאנחנו עוד מוסל
עלינו להיות הרבה שנים בודאי כך. אם אנחנו חושבים -
ואני יודע שעשר-המסעירה שנים שפלנו בזאת ספוראדית;
פעם במרכז המטלגה, כך או אחרת, אבל בינתיים אפשר להתנחם
שבאו מאה אלף או מאה ועשרים אלף יהודים בשנה.
אבל אני אומר לישראלים וגם ללא-
ישראלים: יש לראות זאת בעיניים פקוחות, ואין דבר יותר
מזעזע, אין דבר יותר מסכן, אין דבר יותר מחריד לישראל
בבנינה, בגידולה, מאשר לראות לפניה את התמונה הזאת.

לרחוב ולבנות ולקהילות היהודיות, ועד שנמצא אנשים צעירים פה ושם שיתאחדו ויתגרענו לגרעינים, ויתחילו להיות הגורם החוסס בענין זה, אשר ישנה את מצב הרוח ברחוב היהודי; עד אז, אפילו הסכומים, לא רק של יהדות אמריקה - אלה השואלים כל מיני שאלות וחשבונות, כי יש עוד הרבה ארצות שהן הרבה יותר פשוטות וציוניות ופחות "סופיסטיקייטד" ביחס לכספים וביחס לישראל. אני רואה את הענין, כשאנחנו רק משהחריים מדאגות יום יום אחרות ומתכנסים לחשוב את המחשבה הזאת - אני רואה את הענין ראיה חמורה ומסעירה. אם התחלתי כביכול בלשון שקטה, שבסוף העשור הזה נראה לי שישראל תעמוד לפני ימים וחדשים ושנים - אם לא איזו קטסטרופה שאיננו מצפים לה - באפס-מעשה בטדה הקליטה, הרי אין דבר יותר מחריד ומסעיר את ישראל בימינו אלה. כך צריך היה להיות, גם בלשון מנקודת השקפה של בטחון, גם מנקודת השקפה של החיים התרבותיים, הרוחניים והכלכליים. עם של שלטה מיליון או עם של ארבעה מיליון, או עם של המטה מיליון. אדבר בלשון פשוטה: משלמי מסים לכל החוצאות הבטחוניות וכל יתר הדברים; שני מיליון משלמי מסים או שלטה מיליון או ארבעה מיליון - זה אחרת. משלמי מסים, הווה אומר שישנה כלכלה מפותחת שיכולה לשאת אותם. כל מה שמהווה סביבנו, באותו המיעוט שאנחנו עוד מוטל עלינו להיות הרבה שנים בודאי כך. אם אנחנו חושבים - ואני יודע שעשר-חמש-עשרה שנים ספגנו בזאת ספוראדית; פעם במרכז המפלגה, כך או אחרת, אבל בינתיים אפשר להתנתחם שבאו מאחורי אלף או מאה ועשרים אלף יהודים בשנה.

אבל אני אומר לישראלים וגם ללא-ישראלים: יש לראות זאת בעיניים פקוחות, ואין דבר יותר מזעזע, אין דבר יותר מסכן, אין דבר יותר מחריד לישראל בבנינה, בגידולה, מאשר לראות לפניה את התמונה הזאת.

הנה כבר שמעתם מפי מי שמספל בעליה בסוכנות היהודית,
והוא אומר: בשנה הבאה יכולים להיות עשרים, עשרים וחמשה,
שלושים אלף. זאת בשנה הבאה, ואני לוקח לי עוד חמשה-שש
שנים, עד סוף העשור הזה.

אם כן, כשאנחנו מבארים את הענינים

יהדיו, לא הסרה מחשבה על ישראל והעם היהודי. איננו
יודעים בדיוק איך לגשת לענין, איך לארגן את הענין.
משה מדבר עכשיו בהגנה טובה ומעמיקה על המפלגות הציוניות
ועל ההסתדרויות הציוניות שיטנן בעולם. נדמה לי שאם
ניכנס כניסה מעמיקה, אנחנו בישראל והעולם היהודי בגולה -
לו יכולתי להשאיר את ההסתדרויות הציוניות הקיימות,
וביחוד אני מדבר על ארצות-הברית - אם יש סיכוי ועתיד
לנו בישראל מן המיליונים הרבים בארצות הרוחה הגדולות,
הגידו מה שתגידו, אני מאמין ובונה על הנוער ועל
הצעירים ועל החלוץ בעזרה זו ובעזרה אחרת. יכול להיות
שהחלוץ בארצות-הברית איננו מה שהיה בפולין ולא מה שהיה
באמריקה הדרומית. אבל בארצות הרוחה הגדולה, רק באידיאה
אני מאמין. ואם אנחנו מצד שני נפתח את ישראל, שהיא תענה
והידמה לאותה הדמות החברתית אשר רצינו לבנותה, יש לנו מה
להגיד לנוער בארצות הברית. לא במאות אלפים, לא במיליונים,
אבל למאות אלפים, ואולי זה יגיע לרבבות.

אני רוצה בעצם לסיים את הקרותי,

ואם הוספתי משהו, הרי זה, לא לחיבה מלקיחה אמצעים
גדולים; לשים את הדגש על הדורות הצעירים. הדורות המבוגרים
הלא-צעירים, במודע שישראל תמסוך אנשים מארצות הרוחה
להשקיע - הם יבואו. כאשר הלילה מורם השוט, אנחנו רואים:
כולם מתגעשים, מאות אלפים. ואתר כך מסתבר שכאשר שקט
מצב הרוח, שוקם הגל, אלה הם חיי היהודים. כך היו בכתי-
אבות שלנו ברפסיה. הם אינם יותר גרועים, הם אינם יותר
טובים.

אם כן, לשים לב לשנים, עשר, עשרים
ואולי יותר אחר כך. לשים דגש להגיע ללב הדורות הצעירים
בגולה הגדולה היהודית, שפטארה לנו בגולה הרווחה.

(אחריו י. צור - דא.3)

הסתדרות: "אחדות עובדים" תל-אביב (Tel-Aviv) P.O.B. 110 Hayekot St., Tel-Aviv, 110 Hayekot St., P.O.B. 110
לכתוב: תל-אביב (Tel-Aviv) תל-אביב (Tel-Aviv) תל-אביב (Tel-Aviv) תל-אביב (Tel-Aviv) תל-אביב (Tel-Aviv)
לכתוב: תל-אביב (Tel-Aviv) תל-אביב (Tel-Aviv) תל-אביב (Tel-Aviv) תל-אביב (Tel-Aviv) תל-אביב (Tel-Aviv)

פארייניקונג

אגודת העובדים הציונים (Zionist Labour Party) ופארייניקונג פארבאנד
אגודת העובדים הציונים (Zionist Labour Party) ופארייניקונג פארבאנד

א י ח ו ד

אגודת העובדים הציונים (Zionist Labour Party) ופארייניקונג פארבאנד
אגודת העובדים הציונים (Zionist Labour Party) ופארייניקונג פארבאנד

UNION

of the Jewish Socialist Labour Confederation POALE-ZION (united with Z.S. Federation) and of the Zionist Labour Party "HITACROOT"

תל-אביב, 1607
פ.ד. 110, תל-אביב
טל. 224785

לכבוד החבר.....

הבר יקר,

רצ"ב הטנוגרמה דברית ביום העיון, שהקיים ב"בית ברל",
ביום 3.12.1943

נודה לך כאן אם העבור על החוכר וחתקן את הדברים
הציונים היקונים.

נבאטן להתדיר לנו את החוכר הסתוקן הוך שבוע ימים,
כי כוונתנו להדפיס את הדברים בחוברת ולהפיצה בין "ברינו בחו"ל.

בברכה,

טולטית גילר

ל. אשכול:

קשה קצת להיכנס לויכוח, כי מסופקני אם יש פה אחד
אשר איננו מסכים לכל אשר תיאר שרת ולמה שאמר ארגוב.
אינני יודע על מי אנחנו הסתערנו פה. אני רואה שלושה וחצי אנשים שהם
כאילו באים מן הגולה. אולי אינני בתוך ה"מטבח" הזה של ההכנות. ולכן,
אע"ר איזו הערות מתוך האשנבים שלי, מתוך המצפים שלי.

אני רוצה להעיר, קודם כל, לתשומת לב החברים מה מעסיק
ומה חייב להעסיק אותנו. גם כאן לא אחדש, כי חלק מאתנו אולי יודע זאת,
כי זאת. בקץ העשור הזה, אני סבור כי אנו נתקרב בקושי למספר של 3
מיליון נפש, ושלא כולם יהיו יהודים, אלא יהיו בזה גם כמה אומות אלפים
של לא-יהודים. וקשה מאוד, בכל אופן, להעלות על דל שפתים, שאנחנו מגיעים
בזה לקץ עליה המובנית בימינו אלה, בעשור הזה.

אני נוהג להגיד לעצמי ונוהג להגיד גם בפגישות עם
אנשים, שתוך 20 שנה מעכשיו אנחנו עשויים להגיע ל-4 מיליון יהודים, אם
הדברים יתפתחו ללא קטסטרופות גדולות בקרב היהודים בארצותיהם. ואיננו
רוצים להיכנות מקטסטרופות. אני סוכן לקרוא לקטסטרופה, שהיא אולי טובה
לכל הדדים, לאפשרות של עליה עממית גדולה מרוסיה. מה ושם נשמע משהו
בקשר לזה, ויש גם מי שמדבר כאילו בבטחון על זה. כל אחד מן הבניין הנטשי
סלו מדבר בענין זה. אני לא כל כך בונה על זה, תוך עשר השנים הקרובות.
וזה אחד הדברים המן הצד הישראלי יכול לא לתת מנוחה.

כאשר שמעתי פה, שבפגישה עם הגולה צריך להסביר ולעורר
(ודיבר על זה משהו) שיש פלעצם הענין אני בודאי מסכים) וכי יש להגיד שהנה,
בכל זאת, יהודים יושבים על הר-געש, - הרי משום מה לא נראה לי שזוהי
ההסברה ואלה הם האמצעים בפעולה כלפי יהודי אירופה וביחוד לא כלפי יהודי
אמריקה. אבל את זה הייתי מטאיר ליהודי שששקס אירופה וליהודים באמריקה
השובות והרבות. מה שאני רוצה פה להוסיף הוא הצד שבדבר שצריך להוות לחץ
שצריך לבוא מישראל על קיומה של ישראל ב-3 מיליון נפש, בסוף העשור הזה,
וההתפתחות שיכולה להיות איטית כמו שהיא יכולה להיות מהגידול העצמי שלנו,
הגידול העצמי היהודי והגידול הלא-יהודי שהוא רב יותר, בפדופורציה, כמובן,
עם כל השאלות והספקות והסכנות שישנן כאן.

הערה שניה. אינני חושב, שפעלגת פועלי איי ואולי גם
בכל ציבור הפועלים והארץ, יש ויכוח שלגביהו אומר משה, שצריך להתישב
ולחשוב. (מ. שרת: לא אמרתי את זה. ארגוב אמר שצריך להתישב ולחשוב.)
אינני חושב, שאני חייב כביכול להסביר כאן מה הויכוחים שלנו עד עכשיו.
זה לא היה הויכוח של ישראל והעם היהודי בגולה.

(המשך דבריה רשמה ע.ש.3)

הח"ל. אשכול (הסדר)

היפדטי דרכים, איך לארגן ואין להקים את העם היהודי בגולה, שהוא יהיה ישראלי, ציוני והוא יהיה המיד שם. יהיו היום לאומיים כאלה שמתם יוכלו לבוא גם קדרים גדולים ועליה לישראל. אם היה ויכוח - היה ויכוח מה הוא הכלי, אם יש לסמוך על ההסתדרות הציונית או לא, או יותר נכון, אם לא שה - במקום זה מה?

בינתיים הארץ הייתה עסוקה, גם מפא"י היתה עצה עסוקה בקליטה אותו חלק של העם היהודי שנתן את עצמו, או היה נאץ להם את עצמו להגיע לישראל, ואותו צריך היה לקלוט.

לפני החלתי בקצה מה נראה לנו חוץ עשר הניס האלה, מה יקרה אהנו בחוץ הקופה זו, כי זה מחייב את ישראל, מחייב את מפא"י בישראל וכעם הישראלי להיתקצות או להסתערות, או כל מלה שנהשמט בה - לחזיה כפולה, לא רק החזיה שבח"ל, ואני עוד אגיד משהו על החזיה הזאת בחו"ל. אני רואה הביעה נמרצת ויחובה נמרצת, בראשיתה של הסתערות על ישראל שלה עצמה על העם בישראל, מנקודת השקפה של הנועה העבודה, מנקודת השקפה של מפא"י ודרכה במשך עשרות בשנים כמכוונת את הדרך לעם עובד.

אמרנו את זאת כמה פעמים בפומבי, בכחב ובעל פה. לא אכד לנו המצפן, אבל אותה העבודה שהיתה לנו לקלוט מיליון ורבה, כפי שהוא בא ואיך שהוא בא, עם יכולתו, הסכלתו ומהארצות שמתן בא - זה בלע את כל היכולת של אותו החלק הי ראל, והיינו עסוקים במחבובת ובחיפוש דרך יסודית של בנין והקמה בעבודה בארץ. וגם התומר - אם ששתמים במלה זאת - גם האדם שהגיע אלינו צריך היה רבה חומרי הסקה, להסיק את התנור החברתי, החשבתי, האידאי, כדי מהחומר הזה, אולי בדור הראשון הזה בכלל לא ניתן, אבל אני מתחיל ל יות עם הדור השני, אותם הילדים שהגיעו ארצה בעולם ילדים בני 3 - 2 או 5, שהם בעת בני 20 - 17 - פרצופה ותוכנה הרוחני, החברתי, הסוציאלי של ישראל בבניניה, ב-1965 וב-1970 נותנת מקום רב לדאגה, ודאגה גדולה.

אם פעם רוצים להשוות את פרצופה של ישראל של היום, לצום צאתנו בשחר הנועתנו - ואני לא צריך להזכיר שמה, מניה היסודות של הנועתנו, עם שחר יציאתנו לכיבושו של העם, לכיבושה של ישראל, לכיבושו של העם בישראל. ואני לא בא בטענות לאחרים וגם לא לעצמי, להפך אני לעתים מלמד זכות ומסביר, כי נעשה עבודה גדולה, עבודה הסטורית, שניתנה להיעשות אולי פעם אחת לעם, וזה לא יכולנו למור על כל החזרות, והפרנו את

החירות ועשינו ח המלאכה. אם בשוך הסערה של העליה ההמוני, שאני לא שטח לה, של 100 אלף ו-150 אלף בשנה, וגם 200 אלף בשנה, וגם זה היהפעם, אם אנו באים לצעד זה במשנה חוקף, למען למלא אותה השליחות ואוחה הדרך אשר קבלנו על עצמנו והתכוונו לה ומלסנו לה נתיבות בימים הראשונים, ומותר גם להגיד - עד היום זה.

והדבר השני - גידולה של ישראל. מאין הגדל ישראל אם לא יהיה עם יהודי, לאחר גמור כל הגלויות הערביות, ואנו גומרים אתן, אם אינני טועה, ואם אני טועה יהקנו אוהי יודעי דבר - עוד 3, 5 או 7 שנים נגמור אתן. וזאת היא הדאגה מנקודת השקפה ישראל, של ישראל, לא של עם ישראל, זו דאגה אשר חייבת לא לתה מנוחה מהיום. כי גם היום, בעצם לחץ העליה של 70 - 60 אלף, בהשוואה לעם של שני מיליון הוא בפרופורציה צריך להיות יותר קטן מהלחץ שהיה עלינו כאשר היינו 700 - 650 אלף, ובאו 200 - 150 אלף יהודים לשנה, והיו לנו מעברות ו בדונים ופחונים וכל מה שהיה.

באחת הישיבות לפני זמן, כאשר ישבנו בינינו, הבעתי גם טענותי. אני מוכן להודות, שאני יודע עכשיו פחות ממה, אשר בילה שבועות והדלים בביקורים בתפוצות גדולות בארצות היהודים מרובי האוכלוסין, אסרתי אז שהויכות הזה כן הסתדרות ציונית כמו שהיא, כמו שיכולה להיות הסתדרות ציונית, בכל זאת היתה כאן ועידה של ההסתדרות הציונית באפריקה, עם כל הרוח הטובה שרצינו להקים, עם השבחים והקומפלימנטים מלווח במפיה ובתקוה, שיתעורר אולי הגוף זה ויעשה ויתן.

זה היה לפני הדלים אחרים. אינני שייך לבעי האמונה הגדולים שהמסגרת הזאת והמסגרות הללו ירימו לנו את העם במיליוני, כי זה מה שנהוץ לנו - ברמת המליונים, יבא קודם כל להטשן קיומו כעם יהודי בגולה, מזה גם חלקים שיבואו לישראל, יבואו לישראל כאנשים, יבואו לישראל כנושאים עםם חנוך, הסמלה, ידע וחודעה וכל מה שיהדות אירופאית ואמריקאית יש לה, כי כל מה שהיה וספגנו עד עכשיו לא הביא אותם אלינו כאלה. אותם 700 - 650 אלף היהודים שהיינו מה עד קום המדינה, אוחהחתיכה הגומי, אותו הגוף שהיה בו עסיס חיים, גם חברתיים, גם אידאאיים, כל זה צריך היה לשם להחממה ולבלוא אותו חומר האדם אשר הגול הזאת היתה יכולה להביא לנו.

יש לי ההרגשה שאני מגיעים לקץ הדברים, לקץ הסעור שבעיטה
הישראלית שהצטבר ונאגר עד קום המדינה כנושא רעיונות, כנושא יעוד, הוא מגיע לעבר
קצתו. והעם היהודי הזה צריך, חיים ויכול, אולי בצורות אחרות, אני לא שוכח אותך
הנועה השחרור החברתיות הרוציאליות הרבות מהם יצאו אנשי העליה השנייה וגם אנשי ב"ו,
אולי אינם היום בעולם, אולי ישנם בצורות אחרות.

התארגנותנו צריכה להיות של שני ה"פרונטים": לחנך, לגדל,
להרים את ישראל לאותו הגובה החברתי עליו הלמנו, ללמטה אותה הצבנו לפנינו ואנו לא
התקרבו בהרבה בשנים הללו, הוך עבודה רבה וגידולה והצמחה של חיים בגלויות, הגלויות
שישנן, שנשארו ואשר יכולה לתת לישראל את גידולה ולעם היהודי את קיומו והמשכו
כעם יהודי בגולה.

מטעמי אם ניתן פה, גם ארגון כאשר הוא מנה את 20 או 25 הסעיפים
שלו לא נחן, ואין לי עדיין הרגשה שיש משהו שמציע לנו כבר את המנוף אשר יש לבנות,
את המנוף ל בני הדברים יחד. אני מוכן לדבר עכשיו על המנוף / החוץ-לארצי, איך מרימים
את העניין.

אם זה בנוי כך, שאומרים כי יראל צריכה לערוך את זה - יש לי
אפילו טעם אם זה בכוחה. אבל אם זה בכוחה - אז צריך לבח באיזה מקום איזה מטה אשר
ינסה לסדר את הכוחות של מפא"י או של כל צבור הפועלים, לא לאכנס לויכוח אם חלוץ
אחיד או חלוץ לא אחיד, אם ההסתדרות הציונית תהיה אחידה או לא אחידה, מפלגות או
לא מפלגות, אני מוכן להציע ולהסכים לכל צורה של מכשירים ומנופים. הים הוא גדול מאד
וצריך מהים הזה לארוב.

אבל במידה מסויימת ששמעה טענה לעצמנו, זה אולי הדבר הטוב והיפה
שבדברים. אני שואל ומישהו צריך לבח ליד המסוכה הזאת ולהציע - מי אנשים שיוצאו מכל
חוג הפעולה ומי הצעירים אשר יתווספו לפעולות, מן המעמסה שהיא לא קטנה, שישראל זו
של מפא"י עוה היום, ומיהם האנשים, ומי החלק אשר מעכשיו מתגייס ומשליך את עצמו לכור
חדש של רמת הניבו החברתי, סוציאלי של ישראל, האידאי, ובנינה של הגולה מישראל?

אני יודע כי זה לא רק אנשים, כי אם זה גם אנשים. והייתי אומר
לאנשים שעוסקים במלאכה הציונית עכ"ו בטוכנות היהודית, אם כי אני יודעי, אבל שמעתי
עוד מעט על המצב הכספי של הטוכנות היהודית, הם לא לפרסום, זה עוד יותר קשה מאד משה

האר אוחו, אם לעשות חשבון נדק זה לא 25%, אבל נכון כי הסוכנות מטפלת במספרים של עשרות ומאות מיליונים. אם נבשים בריאות לענין צריך אולי להגיד ובכולה הסוכנות להגיד, כי כל מה שיש וכל מה שעושה - יהיה מינוס "אינס" מיליונים, ומיליונים אלה מוקדשים לעבודה החנוך הזאת, לעבודה הארגון, להקים אתה, כי עכשיו הזמן יותר מאשר לפני 20 שנה או לפני 15 שנה, או עשר שנים. ב-15 היום האלה היינו שקועים בעבודה עצומה של עבודה גליון, כי ט"ס זה הבטול של הציונות והבטחתה.

(גמר דברי ל. אכול - רמס אד3)

ואז להכין דור או דורות, והלואי ואחבדה ולא נרגיש
מתאום הפסקה בין פעולת העלייה והקליטה הגדולה
שהייתה, שהגולה הדוויה נתנה לנו, ובין עליה ברוכה
כתומר ובגוף של יהודים שהגולה שלהם איננה דוויה ואיננה
דוחפת אותם ללכת לישראל.

כלומר, ההכנות עכשיו, מתוך נקודת
הסקפה מה יהיה בעוד עשר שנים, ואולי גם יותר מעשר
שנים - ואולי זו בעצם השליחות וזה התפקיד המרכזי
של אותו ארגון שנקרא הקונגרס הציוני; ואני מסכים
עם משה! זוהי הבמה, זוהי הבמה של העם היהודי לציונות
ולישראל. לעשור הקרוב, ואולי זה נעשה יותר מרכזי ויותר
השוב אפילו מאשר הטיפול בקליטת העלייה. אתם יודעים שבאים
ויבואו. לא שאני רוצה להגיד שהציונות לא תספיק בכך.
אבל אני רוצה להדגיש את החשיבות. בכל זאת בידי הקונגרס
הציוני, בידי ההסתדרות הציונית העולמית, עם כל חולשותיה
ועם כל מה שיש לה ומה שאין לה - היא היא המכשיר הזה.
גם על פי האמנה היא המכשיר לארגון העם היהודי לכל
מה שסייך לעניני ישראל ולעניני ציונות. דומני - ובנחנו
התכנסנו עכשיו, ובל נחזיר לחפש אחד אצל השני, כי
אינני יודע, כששואלים: מי הם האחרים? רצוני לומר בזאת
שאולי הגיע הזמן שבמרכז הכובד של פעולתה של הסוכנות
היהודית, עם המנגנון שיש ועם הקציבים שישנם, גם אם
זה יהיה על חשבון העובדה שהסוכנות תצטרך להגיד: אז
יש לי פחות כסף לשיכון (מ. שרת: איך היא תגויס כספים?
באיזה סיסמאות היא תגויס כספים, ביהוד בארצות הברית;
עם סיסמת החינוך העברי באירופה? זאת הבעיה). אם נקח
את יהודי אמריקה הדרומיות, ואם נקח את יהודי אירופה -
אם בכלל אין רוצים בשום דבר, כי אז בכלל אינני יודע
מה יהיה. אני הרי אינני מציע, ושום אדם לא יציע
שהנה צריך בשנה הראשונה - אם אנחנו כך מחליטים - לתת
מיד ולהוציא חמשים מיליון לירות או עשרים וחמש מיליון
לירות. מיליון, שני מיליון ושלושה מיליון, וארבעה
וחמשה מיליון נוספים לפעולה הזאת לשנים הללו, עד שנחדור

לרחוב ולכבות ולקהילות היהודיות, ועד שנמצא אנשים
צעירים פה ושם שיהאחדו ויתגרענו לגרעינים, ויתחילו
להיות הגורם החוסס בענין זה, אשר ישנה את מצב הרוח
ברחוב היהודי; עד אז, אפילו הסכומים, לא רק של
יהדות אמריקה - אלה השואלים כל מיני שאלות וחשבונות,
כי יש עוד הרבה ארצות שהן הרבה יותר פשוטות וציוניות
ומחות "סופיסטיקייט" ביחס לכספים וביתא לישראל.
אני רואה את הענין, כשאנחנו רק משתחררים מדאגות
יום יום אחרות ומתכנסים לחשוב את המתשבה הזאת - אני
רואה את הענין ראיה חמורה ומטעירה, אם התחלתי כביכול
בלשון שקשה, שבסוף העשור הזה נראה לי שישראל תעמוד
לפני ימים וחדשים ושנים - אם לא איזו קטסטרופה שאיננו
מצפים לה - באפס-מעטה בשדה הקליטה, הרי אין דבר יותר
מחריד ומסעיר את ישראל בימינו אלה. כך צריך היה להיות,
גם &&&& מנקודת השקפה של בשחון, גם מנקודת השקפה
של החיים התרבותיים, הרוחניים והכלכליים. עם של
שלשה מיליון או עם של ארבעה מיליון, או עם של המשה
מיליון. אדבר בלשון פשוטה: משלמי מסים לכל החוצאות
הבסתוניות וכל יתר הדברים; שני מיליון משלמי מסים או
שלשה מיליון או ארבעה מיליון - זה אחרת. משלמי מסים,
הווה אומר ישנה כלכלה מפותחת שיכולה לשאת אותם. כל
מה שמתהווה טבי בנו, באותו המיעוט שאנחנו עוד מוטל
עלינו להיות הרבה שנים בודאי כך. אם אנחנו הוטבים -
ואני יודע שעשר-חמש-עשרה שנים שפלנו בזאת ספוראדית;
פעם במרכז המפלגה, כך או אחרת, אבל בינתיים אפשר להתנחם
טבאו מאה אלף או מאה ועשרים אלף יהודים בשנה.
אבל אני אומר לישראלים וגם ללא-
ישראלים: יש לראות זאת בעיניים פקוחות, ואין דבר יותר
מזעזע, אין דבר יותר מסכן, אין דבר יותר מחריד לישראל
כבנינה, בגידולה, מאשר לראות לפניה את התמונה הזאת.

הנה כבר שמעתם מפי מי שמספיל בעליה בסוכנות היהודית, והוא אומר: בשנה הבאה יכולים להיות עשרים, עשרים וחמש, שלושים אלף. זאת בשנה הבאה, ואני לוקח לי עוד חמשת שנים, עד סוף העשור הזה.

אם כן, כשאנחנו מבארים את הענינים

יהדיו, לא חסרה מחשבה על ישראל והעם היהודי. איננו יודעים בדיוק איך לגשת לענין, איך לארגן את הענין. משה מדבר עכשיו בהגנה שובה ומעמיקה על המפלגות הציוניות ועל ההסתדרויות הציוניות שיטנן בעולם. נדמה לי שאם ניכנס כניסח מעמיקה, אנחנו בישראל והעולם היהודי בגולה - לו יכולתי להשאיר את ההסתדרויות הציוניות הקיימות, וביחוד אני מדבר על ארצות-הברית, - אם יש סיכוי ועתיד לנו בישראל מן המיליונים הרבים בארצות הרווחה הגדולות, תגידו מה שתגידו, אני מאמין ובונה על הנוער ועל הצעירים ועל החלוץ בצורה זו ובצורה אחרת. יכול להיות שהחלוץ בארצות-הברית איננו מה שהיה בפולין ולא מה שיהיה באמריקה הדרומית. אבל בארצות הרווחה הגדולה, רק באיריאה אני מאמין. ואם אנחנו מצד שני נפתח את ישראל, שהיא הענה ותידמה לאותה הדמות החברתית אשר רצינו לבנותה, יש לנו מה להגיד לנוער בארצות הברית. לא במאות אלפים, לא במיליונים, אבל למאות אלפים, ואולי זה יגיע לרבבות.

אני רוצה בעצם לסיים את הערותי,

ואם הוספתי משהו, הרי זה, לא להיבהל מלקיחת אמצעים גדולים; לסיים את הדגש על הדורות הצעירים. הדורות המבוגרים הלא-צעירים, במידה שישראל המסוך אנשים מארצות הרווחה להשקיע - הם יבואו. כאשר חלילה מורם השוט, אנחנו רואים: כולם מתגעשים, מאות אלפים. ואחר כך מסתבר שכאשר שקט מצב הרוח, שוקט הגל. אלה הם חיי היהודים. כך היו כבת-אבות שלנו ברבפייה. הם אינם יותר גרועים, הם אינם יותר טובים.

אם כך, לשים לב לשנים, עשר, עשרים
ואולי יותר אחר כך. לשים דגש להגיע ללב הדורות הצעירים
בגולה הגדולה הישראלית, שפשארה לנו בגולה הרווחה.

(אחריו י. צור - דא.3)

ל. אשכול:

קשה קצת להיכנס לויכוח, כי מסופקני אם יש פה אחד
אשר איננו מסכים לכל אשר תיאר שרת ולמה שאמר ארגוב.
אינני יודע על מי אנחנו הסתערנו פה. אני רואה שלושה וחצי אנשים שהם
כאילו באים מן הגולה. אולי אינני בתוך ה"מטבח" הזה של ההכנות. ולכן,
אעיר איזו הערות מתוך האשנבים שלי, מתוך המצפים שלי.
אני רוצה להעיר, קודם כל, לתשומת לב החברים מה מעסיק
ומה חייב להעסיק אותנו. גם כאן לא אחד, כי חלק מאתנו אולי יודע זאת,
חי זאת. בקץ העשור הזה, אני סבור כי אנו נתקרב בקושי למספר של 3
מיליון נפש, ושלא כולם יהיו יהודים, אלא יהיו גם כמה אִמְאוֹת אלפים
של לא-יהודים. וקשה מאוד, בכל אופן, להעלות על דל שפתיים, שאנחנו מגיעים
בזה ל ק ן עליה המובנית בימינו אלה, בעשור הזה.

אני נוהג להגיד לעצמי ונוהג להגיד גם בפגישות עם
אנשים, שתוך 20 שנה מעכשיו אנחנו עשויים להגיע ל-4 מיליון יהודים, אם
הדברים יתפתחו ללא קסטרופות גדולות בקרב היהודים בארצותיהם. ואיננו
רוצים להיבנות מקסטרופות. אני מוכן לקרוא לקסטרופה, שהיא אולי טובה
לכל ^היהודים, לאפשרות של עליה עממית גדולה מרוסיה. פה ושם נשמע משהו
בקשר לזה, ויש גם מי שמדבר כאילו בבשהוֹן על זה. כל אחד מן הבניין הנבטשי
שלו מדבר בענין זה. אני לא כל כך בונה על זה, תוך עשר השנים הקרובות.
וזה אחד הדברים המן הצד הישראלי יכול לא לתת מנוחה.

כאשר שמעתי פה, שבפגישה עם הגולה צריך לה סביר ולעורר
(ודובר על זה משהו) ~~שש~~ של עצם הענין אני בודאי מסכים) וכי יש להגיד שהנה,
בכל זאת, יהודים יושבים על הך-געש, - הרי משום מה לא נראה לי שזוהי
ההסברה ואלה הם האמצעים בפעולה כלפי יהודי אירופה וביחוד לא כלפי יהודי
אמריקה. אבל את זה הייתי משאיר ליהודי ששטקס אירופה וליהודים באמריקה
השונות והרבות. מה שאני רוצה פה להוסיף הוא הצד שבדבר שצריך להוות לחץ
שצריך לבוא מישראל על קיומה של ישראל ב-3 מיליון נפש, בסוף העשור הזה,
וההתפתחות שיכולה להיות איטית כמו שהיא יכולה להיות מהגידול העצמי שלנו,
הגידול העצמי היהודי והגידול הלא-יהודי שהוא רב יותר, בפדופורציה, כמובן,
עם כל השאלות והספקות והסכנות שישנן כאן.

הערה שניה. אינני חושב, שמפלגת פועלי איי ואולי גם

בכל ציבור הפועלים והארץ, יש ויכוח שלגביהו אוסר משה, שצריך להתישב
ולחשוב. (פ. שרת: לא אמרתי את זה. ארגוב אמר שצריך להתישב ולחשוב.)
אינני חושב, שאני חייב כביכול להסביר כאן מה הויכוחים שלנו עד עכשיו.
זה לא היה הויכוח של ישראל והעם היהודי בגולה.

(המשך דבריה רשמה ע.ש.3)

הח"ל. אשכול (המשך)

היפסשי דהכיס, איך לארגן ואין להקים את העם היהודי בגולה, שהוא יהיה ישראלי, ציוני והוא יהיה המיד שם. יהיו היום לאומיים כאלה שמהם יוכלו לבוא גם קדרים גדולים ועליה לישראל. אם היה ויכוח - היה ויכוח מה הוא הכלי, אם יש לסמוך על ההסתדרות הציונית או לא, או יותר נכון, אם לא זה - במקום זה מה?

בינתיים הארץ הייתה עסוקה, גם מפא"י הייתה קצת עסוקה בקליטה אותו חלק של העם היהודי - נתן את עצמו, או היה נאץ לחת את עצמו להגיע לישראל, ואותו צריך היה לקלוט.

לבם התחלתי בקצה מה נראה לנו חוץ עשר השנים האלה, מה יקרה אהבו בחוץ הקופה זו, כי זה מחייב את ישראל, מחייב את מפא"י בישראל ובעם הישראלי להיחלצות או להסתערות, או כל מלה שנתשמע בה - לחזית כפולה, לא רק החזית שבחו"ל, ואני עוד אגיד משהו על החזית הזאת בחו"ל. אני רואה חביעה נמרצה וחובה נמרצת, בראשייתה של הסתערות על ישראל ולה עצמה על העם בישראל, מנקודת השקפה של הנועה העבודה, מנקודת השקפה של מפא"י ודרך במשך עשרות בשנים כמכוונת את הדרך לעם עובד.

אמרנו את זאת כמה פעמים בשומבלי, בכחב ובעל מה. לא אבד לנו המצפון, אבל אותה העבודה שהייתה לנו לקלוט מיליון ורבה, כפי שהוא בא ואיך שהוא בא, עם יכולתו, הסכלתו ומהאמצות שנתן בא - זה בלע את כל היכולת של אותו החלק הישראלי, והיינו עסוקים במחשבות ובחיפוש דרך יסודית של בנין והקמה בעבודה בארץ. וגם התומר - אם שחמשים במלה זאת - גם האדם שהגיע אלינו צריך היה רבה תומרי הסקה, להסיק את התנור החברתי, החטבתי, האידיאי, כדי מהתומר הזה, אולי בדור הראשון זה בכלל לא ניתן, אבל אני מתחיל ל יות עם הדור השני, אותם הילדים שהגיעו ארצה בעולם ילדים בני 3 - 5 או 5, שהם כעת בני 20 - 17 - פרצופה ותוכנה הרוחני, החברתי, הסוציאלי של ישראל בבניניה, ב-1965 וב-1970 נוחנה מקום רב לדאגה, ודאגה גדולה.

אם פעם רוצים להשוות את פרצופה של ישראל של היום, לצום צאתנו בשחר הנועתנו - ואני לא צריך לזכיר שמות, מניח היסודות של הנועתנו, עם שחר יציאתנו לכיבושו של העם, לכיבושה של ישראל, לכיבושו של העם בישראל. ואני לא בא בטענות לאחרים וגם לא לעצמי, להפך אני לעתים מלמד זכות ומסביר, כי נעשת עבודה גדולה, עבודה הסטוריה, שניחנה להיעשות אולי פעם אחת לעם, ואז לא יוכלנו למור על כל החורות, והפרנו את

התורה ועשינו ה המלאכה. אם כשון הסערה של העליה ההמוני, שאני לא שמח לה, של 100 אלף ו-150 אלף בשנה, וגם 200 אלף בשנה, וגם זה היה מעט, אם אנו באים לצעד זה במשנה חוקף, למען למלא אותה השליחה ואותה הדרך אשר קבלנו על עצמנו והתכוננו לה ופלטנו לה נתיבות בימים הראשונים, ומותר גם להגיד - עד היום זה.

והדבר השני - גידולה של ישראל. מאין הגדל ישראל אם לא יהיה עם יהודי, לאחר גמור כל הגלויות הערביות, ואנו גומרים אתן, אם אינני טועה, ואם אני טועה יתקנו אותי יודעי דבר - עוד 3, 5 או 7 שנים נגמור אתן. וזאת היא הדאגה מנקודת התקפה ישראל, של ישראל, לא של עם ישראל, זו דאגה אשר חייבה לא לתת מנוחה מהיום. כי גם היום, בעצם לחץ העליה של 70 - 60 אלף, בהשוואה לעם של שני מיליון הוא בפרופורציה צריך להיות יותר קטן מהלחץ שהיה עלינו כאשר היינו 700 - 650 אלף, ובאו 200 - 150 אלף יהודים לשנה, והיו לנו מעברות ו בדונים ופחונים וכל מה שהיה.

באחת הישיבות לפני זמן, כאשר ישבנו בינינו, הבעתי גם טענותי.

אני מוכן להודות, שאני יודע עכשיו פחות ממש, אשר בילה שבועות וחודים בביקורים

בתפוצה גדולות בארצות היהודים מרובי האוכלוסין, אמרתי אז שהזיכרון הזה כן

הסתדרות ציונית כמו היא, כמו שיכולה להיות הסתדרות ציונית, בכל זאת היתה כאן

ועידה של ההסתדרות הציונית באמריקה, עם כל הרוח הטובה שרצינו להקים, עם השבחים

והקומפלימנטים מלווה באפיה ובתקוה, שיתעורר אולי הגוף זה ויעשה ויתן.

זה היה לפני חודשים אחדים. אינני שייך לבעי האמונה הגדולים

שהמסגרת הזאת והמסגרות הללו ירימו לנו את העם במיליוני, כי זה מה שנהוץ

לנו - ברמת המליונים, יצא קודם כל להמשך קיומו כעם יהודי בגולה, מזה גם חלקים

שיבואו לישראל, יבואו לישראל כאנשים, יבואו לישראל כנושאים עמם חנוך, הסבלה, ידע

וחודעה וכל מה שיהדות אירופאית ואמריקאית יש לה, כי כל מה שהיה וספגנו עד עכשיו לא

הביא אותם אלינו כאלה. אותם 700 - 650 אלף היהודים שהיינו מה עד קום המדינה,

אותה החיכת הגומי, אותו הגוף שהיה בו עסיס חיים, גם הברתיים, גם אידאאיים, כל זה צריך

היה לאם להתמחה ולבלוא אותו הומר האדם אשר הגול הזאת היתה יכולה להביא לנו.

יש לי ההרגשה שאני מגיעים לקץ הדברים, לקץ הסעור שבעיסה
הישראלית שהצטבר ונאגר עד קום המדינה כנושא רעיונות, כנושא יעוד, הוא מגיע לעבר
קצהו. והעם היהודי הזה צריך, חיים ויכול, אולי באורח אחרות, אני לא שוכח אותן
חננויות השחרור ההברותיות הסוציאליזם הרבות מהם יבאו אנשי העליה השנייה וגם אנשי ב"ו,
אולי אינם היום בעולם, אולי ישנם באורות אחרות.

התארגנותנו צריכה להיות של שני ה"פרונטים": להנך, לגדל,
להרים את ישראל לאותו הגובה החברתי עליו הלמנו, ולמטרה אותה הצגנו לפנינו ואנו לא
התקרבו בהרבה בשנים הללו, חוץ עבודה רבה וגידולה והצמחה של חיים בגלויות, בגלויות
שישגן, שנשאנו ואשר יכולת לתת לישראל את גידולה ולעם היהודי את קיומו והמשכו
כעם יהודי בגולה.

מסופקני אם ניתן מה, גם ארבונו כאשר הוא מנה את 20 או 25 הסעיפים
שלו לא נתן, ואין לי עדיין הרגשה שיש מישהו שמציע לנו כבר את המנוף אשר יש לבנות,
את המנוף לני הדברים יחד. אני מוכן לדבר עכשיו על המנהף / החוץ-לארצי, איך מרימים
את העניין.

אם זה בנוי כך, שאומרים כי יראל צריכה לעשות את זאת - יש לי
אפילו ספק אם זה בכוחה. אבל אם זה בכוחה - אז צריך לכת באיזה מקום איזה מטה אשר
ינטס לסדר את הכוחות של מפא"י או של כל אבור הפועלים, לא לאכנס לויכוח אם חלוך
אחיד או חלוך לא אחיד, אם ההסתדרות הציונית תהיה אחידה או לא אחידה, מפלגות או
לא מפלגות, אני מוכן להציע ולהסכים לכל צורה של מכשירים ומנופים. הים הוא גדול מאד
וצריך מהים הזה לאוב.

אבל במידה מסויימת צשמעה טענה לעצמנו, זה אולי הדבר הטוב והיפה
שבדברים. אני שואל ומישהו צריך לכת ליד המסוכה הזאת ולהציע - מי אנשים שיוצאו מכל
חוג הפעולה ומי הצעירים אשר יתווספו לפעולה, מן המעמסה שהיא לא קטנה, שישראל זו
של מפא"י עוה היום, ומי הם האנשים, ומי החלק אשר מעכשיו מתגייס ומסליך את עצמו לכור
חדש של רמת הניבו החברתי, הסוציאלי של ישראל, האידיאי, ובנינה של הגולה מישראל?

אני יודע כי זה לא רק אנשים, כי אם זה גם אנשים. והייתי אומר
לאנשים שעוסקים במלאכה הציונית עכשיו בסוכנות היהודית, אם כי אני יודעי, אבל שמעתי
עוד פעם על הטוב הכספי של הסוכנות היהודית, הם לא למסוס, זה עוד יותר קשה מאשר מטה

יום עיון של האיחוד העולמי
29.7.63
ל. א. כול

עש

- 50 - 49 -

תאר אותו, אם לעשות הסכום בדק זה לא 25%, אבל נכון כי הסוכנות מטפלה במספרים של
עשרה ומאות מליונים. אם נגשים ברצינות לענין צריך אולי להגיד ובכולה הסוכנות להגיד,
כי כל מה שיש וכל מה שעושה - יהיה מינום "איקס" מיליונים, ומיליונים אלה מוקדשים
לעבודה החנוך הזאת, לעבודת הארגון, להקים אתה, כי עכשיו הזמן יוהר מאשר לפני
20 שנה או לפני 15 שנה, או עשר-שנים. ב-15 היום האלה היינו שקועים בעבודה עמומה
של קפוז גליות, כי סוף זה הבטוח של הציונות והגשטחה.

(גמר דברי ל. אשכול - רשם אד3)

ואז להכין דור או דורות, והלואי ואתבדה ולא נרגיש
פתאום הפסקה בין פעולת העליה והקליטה הגדולה
שהיתה, שהגולה הדוויה נחנה לנו, ובין עליה ברוכה
בחומר ובגוף של יהודים שהגולה שלהם איננה דוויה ואינה
דוחפת אותם ללכת לישראל.

כלומר, ההכנות עכשיו, מחוץ נקודת
השקפה מה יהיה בעוד עשר שנים, ואולי גם יותר מעשר
שנים - ואולי זו בעצם השליחות וזה התפקיד המרכזי
של אותו ארגון שנקרא הקונגרס הציוני; ואני מסכים
עם משה: זוהי הבמה, זוהי הבמה של העם היהודי לציונות
ולישראל. לעשור הקרוב, ואולי זה נעשה יותר מרכזי ויותר
חשוב אפילו מאשר הטיפול בקליטת העליה. אתם יודעים שבאים
ויבואו. לא שאני רוצה להגיד שהציונות לא תספיק בכך.
אבל אני רוצה להדגיש את החשיבות. בכל זאת בידי הקונגרס
הציוני, בידי ההסתדרות הציונית העולמית, עם כל חולשותיה
ועם כל מה שיש לה ומה שאין לה - היא היא המכשיר הזה.
גם על פי האמנה היא המכשיר לארגון העם היהודי לכל
מה ששייך לעניני ישראל ולעניני ציונות. דומני - ובנחנו
התכנסנו עכשיו, ובל נחזיר להפס אחד אצל השני, כי
אינני יודע, כששואלים: מי הם האחרים? רצוני לומר בזאת
שאולי הגיע הזמן שבמרכז הכובד של פעולתה של הסוכנות
היהודית, עם המנגנון שיש ועם הקציבים שישנם, גם אם
זה יהיה על השכון העובדה שהסוכנות הצטרף להגיד: אז
יש לי פחות כסף לשיכון (מ. שרת: איך היא תגויס כספים?
באיזה סיסמאות היא תגויס כספים, ביחוד בארצות הברית;
עם סיסמת החינוך העברי באירופה? זאת הבעיה). אם נקח
את יהודי אמריקה הדרומיות, ואם נקח את יהודי אירופה -
אם בכלל אין רוצים בשום דבר, כי אז בכלל אינני יודע
מה יהיה. אני הרי אינני מציע, ושום אדם לא יציע
שהנה צריך בשנה הראשונה - אם אנחנו כך מחליטים - לתת
מיד ולהוציא חמשים מיליון לירות או עשרים וחמש מיליון
לירות. מיליון, שני מיליון ושלוש מיליון, וארבעה
וחמשה מיליון נוספים לפעולה הזאת לשנים הללו, עד שנחדד

לרחוב ולבבות ולקהילות היהודיות, ועד שנמצא אנשים
צעירים פה ושם שיחאחדו ויתגרענו לגרעינים, ויתחילו
להיות הגורם התוסס בענין זה, אשר ישנה את מצב הרוח
ברחוב היהודי; עד אז, אפילו הסכומים, לא רק של
יהדות אמריקה - אלה השואלים כל מיני שאלות וחשבונות,
כי יש עוד הרבה ארצות שהן הרבה יותר פשוטות וציוניות
ופחות "טופיסטיקייטד" ביחס לכספים וביחס לישראל.
אני רואה את הענין, כשאנחנו רק משתחררים מדאגות
יום יום אחרות ומתכנסים לחשוב את המהשבה הזאת - אני
רואה את הענין ראיה הטורה ומסעירה, אם התחלתי כביכול
בלשון שקטה, שבסוף העשור הזה נראה לי שישראל תעמוד
לפני ימים וחדשים ושנים - אם לא איוז קסטרו פה שאיננו
מצפים לה - באפס-מעטה בטדה הקליטה, הרי אין דבר יותר
מחריד ומסעיר את ישראל בימינו אלה. כך צריך היה להיות,
גם בלשון מנקודת השקפה של בשחון, גם מנקודת השקפה
של החיים התרבותיים, הרוחניים והכלכליים. עם של
שלשה מיליון או עם של ארבעה מיליון, או עם של חמשה
מיליון. אדבר בלשון פשוטה: משלמי מסים לכל ההוצאות
הבטחוניות וכל יתר הדברים; שני מיליון משלמי מסים או
שלשה מיליון או ארבעה מיליון - זה אחרת. משלמי מסים,
הווה אומר שישנה כלכלה מפותחת שיכולה לשאת אותם. כל
מה שמתהווה סביבנו, באותו המיעוט שאנחנו עוד מוטל
עלינו להיות הרבה שנים בודאי כך. אם אנחנו חושבים -
ואני יודע שעשר-חמש-עשרה שנים טפלנו בזאת ספוראדית;
פעם במרכז המפלגה, כך או אחרת, אבל בינתיים אפשר להתנחם
שבאו מאה אלף או מאה ועשרים אלף יהודים בטנה.
אבל אני אומר לישראלים וגם ללא-
ישראלים: יש לראות זאת בעיניים פקוחות, ואין דבר יותר
מזעזע, אין דבר יותר מסכן, אין דבר יותר מחריד לישראל
בבנינה, בגידולה, מאשר לראות לפניה את התמונה הזאת.

הנה כבר שמעתם מפי מי שמספל בעליה בסוכנות היהודית,
והוא אומר: בשנה הבאה יכולים להיות עשרים, עשרים וחמשה,
שלושים אלף. זאת בשנה הבאה, ואני לוקח לי עוד חמשה-עשר
שנים, עד סוף העשור הזה.

אם כן, כשאנחנו מבארים את העניינים

יתדיו, לא הסרה מחשבה על ישראל והעם היהודי. איננו

יודעים בדיוק איך לגשת לעניין, איך לארגן את העניין.

משה מדבר עכשיו בהגנה טובה ומעמיקה על המפלגות הציוניות

ועל ההסתדרויות הציוניות שיסנן בעולם. נדמה לי שאם

ניכנס כניסה מעמיקה, אנחנו בישראל והעולם היהודי בגולה -

לו יכולתי להשאיר את ההסתדרויות הציוניות הקיימות,

וביחוד אני מדבר על ארצות-הברית - אם יש סיכוי ועתיד

לנו בישראל מן המיליונים הרבים בארצות הרווחה הגדולות,

הגידו מה שתגידו, אני מאמין ובונה על הנוער ועל

הצעירים ועל החלוץ בצורה זו ובצורה אחרת. יכול להיות

שהחלוץ בארצות-הברית איננו מה שהיה בפולין ולא מה שהיה

באמריקה הדרומית. אבל בארצות הרווחה הגדולה, רק באידיאה

אני מאמין. ואם אנחנו מצד שני נפתח את ישראל, שהיא תענה

ותידמה לאותה הדמות ההברתית אשר רצינו לבנותה, יש לנו מה

להגיד לנוער בארצות הברית. לא במאות אלפים, לא במיליונים,

אבל למאות אלפים, ואולי זה יגיע לרבבות.

אני רוצה בעצם לסיים את הערותי,

ואם הוספתי משהו, הרי זה, לא להיבהל מלקיחת אמצעים

גדולים; לסיים את הדגש על הדורות הצעירים. הדורות המבוגרים

הלא-צעירים, במודע שישראל תמסוך אנשים מארצות הרווחה

להשקיע - הם יבואו. כאשר חלילה מורס השוט, אנחנו רואים:

כולם מתגעגעים, מאות אלפים. ואחר כך מסתבר שכאשר שקט

מצב הרוח, שוקט הגל. אלה הם חיי היהודים. כך היו בבתי-

אבות שלנו ברפסיה. הם אינם יותר גדועים, הם אינם יותר

טובים.

אם כן, לשום לב לשנים, עטר, עשרים
ואולי יותר אחר כך. לשום דגש להגיע ללב הדורות הצעירים
בגולה הגדולה הישראלית, שפסארה לנו בגולת הרוחה.

(אחריו י. צור - דא.3)

"Yehud Olami", Tel-Aviv, 110 Hovevzion St., P.O. Box 110
תל אביב, ת.ד. 110 (ישראל) הוֹבֵב צִיּוֹן, ק"מ 110
לשליחת: ש.ח. צ'למי, תל אביב (ישראל) הוֹבֵב צִּיּוֹן, ת.ד. 110
לשליחה: ש.ח. צ'למי, תל אביב (ישראל) הוֹבֵב צִּיּוֹן, ת.ד. 110

פארייניקונג

פון אלוועלטלעכן ייִדן סאציאליסטישן ארבעטער פארבאנד
פונעל ייִצ'ון ופארייניקט מיט צ.צ.ס.פ.
אין אליגעלעטער ציוניסטישער ארבעטס-פארטיי, הונאדונג

איחוד

ברית הפועלים העברית הסוציאליסטית הישראלית
פונעל ייִצ'ון ומאחדים מיט הברית א.ס.ו.
ומסלגת העבודה הציונית העולמית, הונאדונג

UNION

of the Jewish Socialist Labour Confederation POLE-ZION (united with Z.S. Federation) and of the Zionist Labour Party "MITACHDUT"

תל אביב, ת.ד. 1467
1963. 7. 28
ט"ס 225 Tel. 224765

לכבוד ה...
החבר...

חבר יקר,

רצ"ב סטנוברמה דבריך ביום העיון, שהקיים ב"בית ברל",
ביום 1963. 7. 27

נודה לך מאד אם תעבור על החוכר ותחקן את הדברים
הטעונים היקונים.

נבקשך להחזיר לנו את החוכר הסהוקן חוך שבוע ימים,
כי כוונתנו להדפיס את הדברים בחוברת ולהפיצה בין חברינו בחו"ל.

בברכה,

שולמית כילר

ל. אשכול:

קשה קצת להיכנס לויכוח, כי מסופקני אם יש פה אחד
אשר איננו מסכים לכל אשר תיאר שרת ולמה שאמר ארגוב.
אינני יודע על מי אנחנו הסתערנו פה. אני רואה שלושה וחצי אנשים שהם
כאילו באים כן הגולה. אולי אינני בתוך ה"מטבח" הזה של ההכנות. ולכן,
אעיר איזו הערות מתוך האשנבים שלי, מתוך המצפים שלי.

אני רוצה להעיר, קודם כל, לתשומת לב החברים מה מעסיק
ומה חייב להעסיק אותנו. גם כאן לא אחד, כי חלק מאתנו אולי יודע זאת,
חי זאת. בקץ העשור הזה, אני סבור כי אנו נתקרב בקושי למספר של 3
מיליון נפש, ושלא כולם יהיו יהודים, אלא יהיו גם כמה אפואת אלפים
של לא-יהודים. וקשה מאוד, בכל אופן, להעלות על דל שפתיים, שאנחנו מגיעים
בזה לקץ עליה הטובית בימינו אלה, בעשור הזה.

אני נוהג להגיד לעצמי ונוהג להגיד גם בפגישות עם
אנשים, שתוך 20 שנה מעכשיו אנחנו עשויים להגיע ל-4 מיליון יהודים, אם
הדברים יתפתחו ללא קטסטרופות גדולות בקרב היהודים בארצותיהם. ואיננו
רוצים להיכנות מקטסטרופות. אני מוכן לקרוא לקטסטרופה, שהיא אולי טובה
לכל צדדים, לאפשרות של עליה עממית גדולה מרוסיה. פה ושם נשמע משהו
בקשר לזה, ויש גם מי שמדבר כאילו בבטחון על זה. כל אחד מן הבנין הנטשי
שלו מדבר בענין זה. אני לא כל כך בונה על זה, תוך עשר השנים הקרובות.
וזה אחד הדברים המן הצד הישראלי יכול לא לתת סנוחה.

כאשר שמעתי פה, שבפגישה עם הגולה צריך לה סביר ולעורר
(ודובר על זה משהו) של עצם הענין אני בודאי מסכים) וכי יש להגיד שהנה,
בכל זאת, יהודים יושבים על הך-געס, - הרי משום מה לא נראה לי שזוהי
ההסברה ואלה הם האמצעים בפעולה כלפי יהודי אירופה וביחוד לא כלפי יהודי
אפריקה. אבל את זה הייתי משאיר ליהודי שששקם אירופה וליהודים באפריקה
השונות והרכות. מה שאני רוצה פה להוסיף הוא הצד שבדבר שצריך להיות לחץ
שצריך לבוא מישראל על קיומה של ישראל ב-3 מיליון נפש, בסוף העשור הזה,
וההתפתחות שיכולה להיות אישית כמו שהיא יכולה להיות מהגידול העצמי שלנו,
הגידול העצמי היהודי והגידול הלא-יהודי שהוא רב יותר, בפדופורציה, כמובן,
עם כל השאלות והספקות והסכנות שישנן כאן.

הערה שניה. אינני חושב, שטפלות פועלי איי ואולי גם

בכל ציבור הפועלים והארץ, יש ויכוח שלגביהו אומר משה, שצריך להתישב ולחשוב. (כ. שרת: לא אמרתי את זה. ארגוב אמר שצריך ללתישב ולחשוב.) אינני חושב, שאני חייב כביכול להסביר כאן מה הויכוחים שלנו עד עכשיו. זה לא היה הויכוח של ישראל והעם היהודי בגולה.

(המשך דבריו רשמה ע.ש.3)

הח"ל. אשכול (המסך)

היפדשי דרכים, איך לארגן ואין הקים את העם היהודי בגולה, שהוא יהיה ישראלי, ציוני והוא יהיה המיד שם. יהיו היום לאומיים כאלה שמהם יוכלו לבוא גם קדרים גדולים ועליה לישראל. אם היה ויכוח - היה ויכוח מה הוא הכלי, אם יש לסמוך על ההסתדרות הציונית או לא, או יותר נכון, אם לא שה - במקום זה מה?
בינתיים הארץ היתה עסוקה, גם מפא"י היתה קצת עסוקה בקליטה אותו חלק של העם היהודי - נתן את עצמו, או היה נאץ לתת את עצמו להגיע לישראל, ואותו צריך היה לקלוט.

לפני החלתי בקצה מה נראה לנו הוך עשר השנים האלה, מה יקרה אהנו בהוך הקופה זו, כי זה מחייב את ישראל, מחייב את מפא"י בישראל ובעם הישראלי להיחלצות או להסתערות, או כל מלה שנהשמט בה - לחזית כפולה, לא רק החזית שבחו"ל, ואני עוד אגיד משהו על החזית הזאת בחו"ל. אני רואה הביעה נמרצת וחוברה נמרצת, בראשיתה של הסתערות על ישראל שלה עצמה על העם בישראל, מנקודה השקפה של הנועה העבודה, מנקודה השקפה של מפא"י ודרכה במשך עשרות בשנים כמכוונה את הדרך לעם עובד.

אמרנו את זאת כמה פעמים בפומבי, בכחב ובעל פה. לא אבד לנו המצפן, אבל אותה העבודה שהיתה לנו לקלוט מיליון ורבה, כפי שהוא בא ואיך שהוא בא, עם יכולתו, הסבלתו ומהאמצות ששהן בא - זה בלע את כל היכולת של אותו החלק הי ראל, והיינו עסוקים במחבות ובהיפוש דרך יסודית של בנין והקמה בעבודה בארץ. וגם התומר - אם מסתמשים במלה זאת - גם האדם שהגיע אלינו צריך היה רבה הומרי הסקה, להסיק את התנור החברתי, החשבתי, האידאי, כרי מהחומר הזה, אולי בדור הראוון הזה בכלל לא ניתן, אבל אני מתחיל ל יות עם הדור השני, אותם הילדים שהגיעו ארצה בעולם ילדים בני 3 - 2 או 5, שהם כעה בני 20 - 17 - מרצופה ותוכנה הרוחני, החברתי, הסוציאלי של ישראל בבניניה, ב-1965 וב-1970 נותנת מקום רב לדאגה, ודאגה גדולה.

אם פעם רוצים להשוות את מרצופה של ישראל של היום, לצום צאתנו משחר הנועהנו - ואני לא צריך להזכיר שטוח, מניה היסודות של הנועהנו, עם שחר יציאתנו לכיבושו של העם, לכיבושה של ישראל, לכיבושו של העם בישראל. ואני לא בא בטענות לאחרים וגם לא לעצמי, להפך אני לעתים מלטד זכות ומסביר, כי נעשה עבודה גדולה, עבודה הסטורית, שניתנה להיעשה אולי פעם אחת לעם, ואז לא יכולנו ל-מור על כל התורות, והפרנו את

יום עיון של הא חוד העולמי
27.7.53

ל. אשכול

עש 3

- 47 -

החורות ועשינו ה המלאכה. אם כשוך הסערה של העליה ההמוני, שאני לא שמח לה,
של 100 אלף ו-150 אלף בשנה, וגם 200 אלף בשנה, וגם זה היהפעם, אם אנו באים
לצעד זה במשנה חוקף, למען למלא אותה השליחות ואותה הדרך אשר קבלנו על עצמנו
והתכוונו לה ופלטנו לה נתיבות בימים הראשונים, ומהר גם להגיד - עד היום זה.

והיבר חשני - בידולה של ישראל. מאין תבדל ישראל אם לא
יהיה עם יהודי, לאחר גמור כל הגלויות הערביות, ואנו גומרים אתן, אם אינני טועה,
ואם אני טועה יתקנו אותי יודעי דבר - עוד 3, 5 או 7 שנים נגמור אתן. וזאת היא
הדאגה מנקודת השקפה ישראל, של ישראל, לא של עם ישראל, זו דאגה אשר חייבת לא
לתה מנוחה מהיום. כי גם היום, בעצם לחץ העליה של 70 - 60 אלף, בהשוואה לעם
של שני מיליון הוא בפרופורציה צריך להיות יותר קטן מהלחץ שהיה עלינו כאשר היינו
700 - 650 אלף, ובאו 200 - 150 אלף יהודים לינה, והיו לנו טעברות ו בדונים
ופחונים וכל מה שהיה.

באתה הישיבות לפני זמן, כאשר ישבנו בינינו, הבעתי גם טפרותי.

אני מוכן להודות, שאני יודע עכשיו פחות ממה, אשר בילה שבועות אחדים בביקורים
בהפוצות גדולות בארצות היהודים מרובי האוכלוסין, אשרתי אז שהיכוח הזה כן
הסתדרות ציונית כמו היא, כמו שיכולה להיות הסתדרות ציונית, בכל זאת היתה כאן
ועידה של ההסתדרות הציונית באמריקה, עם כל הרוח הטובה שרצינו להקים, עם השבחים
והקומפלימנטים מלווה בצפייה ובתקווה, שיתעורר אולי הגף זה ויעשה ויתן.

זה היה לפני הדיים אחדים. אינני שייך לבעי האמונה הגדולים

שהמסגרת הזאת והמסגרות הללו ירימו לנו את העם במיליוני, כי זה מה שנחוץ

לנו - ברמת המליונים, יצא קודם כל להטשן קיומו כעם יהודי בגולה, מזה גם חלקים

שיבואו לישראל, יבואו לישראל כאנשים, יבואו לישראל כנושאים עמם חנוך, השכלה, ידע

והודעה וכל מה שיהדות אירופאית ואמריקאית יש לה, כי כל מה שהיה וספגנו עד עכשיו לא

הביא אותם אלינו כאלה. אותם 700 - 650 אלף היהודים שהיינו פה עד קום המדינה,

אותההתיכה הגומי, אותו הגוף שהיה בו עסיס חיים, גם הברתיים, גם אידאאיים, כל זה צריך

היה להם להתמתח ולבלוא אותו חומר האדם אשר הבול הזאת היתה יכולה להביא לנו.

יש לי ההרגשה שאני מגיעים לקץ הדברים, לקץ העור שבועית
הישראלית שהצטבר ונאגר עד קום המדינה בנושא רעיונות, בנושא יעוד, הוא מגיע לעבר
קצהו. והעם היהודי הזה צריך, חיים ויכול, אולי באורות אחרות, אני לא שוכח אותן
הנועות השחרור החברתיות הסוציאליות הרבות מהם יצאו אנשי העליה השנייה וגם אנשי ב"ו,
אולי אינם היום בעולם, אולי ישנם באורות אחרות.

התארגנותנו צריכה להיות של שני ה"פרונטים": לחנך, לגדל,
להרים את ישראל לאותו הגובה החברתי עליו חלמנו, ללמטה אותה הצבנו לפנינו ואנו לא
התקרבנו בהרבה בשנים הללו, חוץ עבודה רבה וגידולה והצמחה של חיים בגלויות, הגלויות
שישנן, שנשארו ואשר יכולה לתת לישראל את גידולה ולעם היהודי את קיומו והמשכו
כעם יהודי בגולה.

מסומקני אם ניתן מה, גם ארבונו כאשר הוא מנה את 20 או 25 הסעיפים
שלו לא נתן, ואין לי עדיין הרגשה שיש מישהו שמציע לנו כבר את המנוף אשר יש לבנות,
את המנוף לני הדברים יחד. אני מוכן לדבר עכשיו על המנוף / החוץ-לארצי, איך מרימים
את העניין.

אם זה בנוי כך, שאומרים כי יראל צריכה לעזות את זאת - יש לי
אפילו ספק אם זה בכוחה. אבל אם זה בכוחה - אז צריך לכתוב באיזה מקום איזה משה אשר
ינסה לסדר את הכוחות של מפא"י או של כל אבור הפועלים, לא לאכנס לויכוח אם הלוח
אחיד או הלוח לא אחיד, אם ההסתדרות הציונית ההיא אחידה או לא אחידה, מפלגות או
לא מפלגות, אני מוכן להציע ולהסכים לכל צורה של מכשירים ומנופים. הים הוא גדול מאד
וצריך מהים הזה לשאוב.

אבל במידה מסויימת נשמעה טענה לעצמנו, זה אולי הדבר הטוב והיפה
שבדברים. אני שואל ומישהו צריך לכתוב ליד המסוכה הזאת ולהציע - מי אנשים שיוצאו מכל
חוג הפעולות ומי הצעירים אשר יהיוסמו לפעולות, מן המעמסה שהיא לא קטנה, שישראל זו
של מפא"י עושה היום, ומיהם האנשים, ומי החלק אשר מעכשיו מתגייס ומסליך את עצמו לכור
חדש של רמת הניבו החברתי, הסוציאלי של ישראל, האידאי, ובנינה של הגולה מישראל?

אני יודע כי זה לא רק אנשים, כי אם זה גם אמצעים. והייתי אומר
לאנשים שעומקים בטלחה הציונית עכשיו בסוכנות היהודית, אם כי אני יודעי, אבל שמעתי
עוד פעם על המצב הכספי של הסוכנות היהודית, הם לא למרסום, זה עוד יותר קשה מאשר משה

תאר אותו, אם לעשות חשבון אדק זה לא 25%, אבל נכון כי הסוכנות מטפלה במספרים של עשרה ומאות מיליונים. אם נגשים ברצינות לענין צריך אולי להגיד ובכולה הסוכנות להגיד, כי כל מה שיש וכל מה שעושה - יהיה מינוס "איקס" מיליונים, ומיליונים אלה מוקדשים לעבודה החנוך הזאת, לעבודה הארגון, להקים אתה, כי עכשיו הזמן יוחר מאשר לפני 20 שנה או לפני 15 שנה, או עשר שנים. ב-15 השנים האלה היינו שקועים בעבודה עצומה של קבוצת גליות, כי סוף זה הבטול של הציונות והבשטה.

(גמר דברי ל. אשכול - דף 3)

ואז להכין דור או דורות, והלואי ואתבדה ולא נרגיש
פתאום הפסקה בין מעולת העליה והקליטה הגדולה
שהיתה, שהגולה הדרויה נתנה לנו, ובין עליה ברוכה
בחומר ובגוף של יהודים שהגולה שלהם איננה דרויה ואינה
רוחפת אותם ללכת לישראל.

כלומר, ההכנות עכשיו, מתוך נקודת

השקפה מה יהיה בעוד עשר שנים, ואולי גם יותר מעשר
שנים - ואולי זו בעצם השליחות וזה התפקיד המרכזי
של אותו ארגון שנקרא הקונגרס הציוני; ואני מסכים
עם משה: זוהי הבמה, זוהי הבמה של העם היהודי לציונות
ולישראל. לעשור הקרוב, ואולי זה נעשה יותר מרכזי ויותר
חשוב אפילו מאשר הטיפול בקליטת העליה. אתם יודעים שבאים
ויבואו. לא שאני רוצה להגיד שהציונות לא תספיק בכך.
אבל אני רוצה להרגיש את החשיבות. בכל זאת בידי הקונגרס
הציוני, בידי ההסתדרות הציונית העולמית, עם כל חולשותיה
ועם כל מה שיש לה ומה שאין לה - היא היא המכשיר הזה.
גם על פי האמנה היא המכשיר לארגון העם היהודי לכל
מה שיויך לעניני ישראל ולעניני ציונות. דומני - ובשנה
התכנסנו עכשיו, ובל נתחיל לחפש אחד אצל השני, כי
אינני יודע, כששואלים: מי הם האחרים? רצוני לומר בזאת
שאולי הגיע הזמן שבמרכז הכובד של פעולתה של הסוכנות
היהודית, עם המנגנון שיש ועם הקציבים שיטנם, גם אם
זה יהיה על חשבון העובדה שהסוכנות תצטרך להגיד: אז
יש לי פחות כסף לשיכון (מ. שרת: איך היא תגייס כספים?)
באיזה סיסמאות היא תגייס כספים, ביהוד בארצות הברית;
עם סיסמת החינוך העברי באירופה? זאת הבעיה). אם נקח
את יהודי אמריקה הדרומיות, ואם נקח את יהודי אירופה -
אם בכלל אין רוצים בשום דבר, כי אז בכלל אינני יודע
מה יהיה. אני חרי אינני מציע, ושום אדם לא יציע
שהנה צריך בשנה הראשונה - אם אנחנו כך מחליטים - לתת
מיד ולהוציא חמשים מיליון לירות או עשרים וחמס מיליון
לירות. מיליון, שני מיליון ושלושה מיליון, וארבעה
וחמשה מיליון נוספים לפעולה הזאת לשנים הללו, עד שנחדור

לרחוב ולבנות ולקהילות היהודיות, ועד שנמצא אנשים
צעירים פה ושם שיתאחדו ויתגרענו לגרעינים, ויתחילו
להיות הגורם התוסס בענין זה, אשר ישנה את מצב הרוח
ברחוב היהודי; עד אז, אפילו הסכומים, לא רק של
יהדות אמריקה - אלה השואלים כל מיני שאלות וחשבונות,
כי יש עוד הרבה ארצות שהן הרבה יותר פשוטות וציוניות
ופחות "סופיסטיקייטד" ביחס לכספים זביחס לישראל.
אני רואה את הענין, כשאנחנו רק משהחריים מדאגות
יום יום אחרות ומתכנסים לחשוב את המחשבה הזאת - אני
רואה את הענין ראייה חמורה ומסעירה. אם התחלתי כביכול
בלשון שקטה, שבסוף הקטור הזה נראה לי שישראל תעמוד
לפני ימים וחדשים ושנים - אם לא איזו קסטרופה שאיננו
מצפים לה - באפס-מעשה במדה הקליטה, הרי אין דבר יותר
מחריד ומסעיר את ישראל בימינו אלה. כך צריך היה להיות,
גם מנקודת הסקפה של בשחון, גם מנקודת הסקפה
של החיים התרבותיים, הרוחניים והכלכליים. עם של
שלשה מיליון או עם של ארבעה מיליון, או עם של חמשה
מיליון. אדבר בלשון פשוטה: מסלמי מסים לכל ההוצאות
הבטחונות וכל יתר הדברים; שני מיליון מסלמי מסים או
שלשה מיליון או ארבעה מיליון - זה אחרת. מסלמי מסים,
הוזה אומר שישנה כלכלה מפותחת שיכולה לשאת אותם. כל
מה שמתהווה סביבנו, באותו המיעוט שאנחנו עוד מוטל
עלינו להיות הרבה שנים בודאי כך. אם אנחנו הושכים -
ואני יודע שעשר-חמש-עשרה שנים טפלנו בזאת ספוראדית;
פעם במרכז המפלגה, כך או אחרת, אבל בינתיים אפשר להתנתחם
שבאו מאה אלף או מאה ועשרים אלף יהודים בשנה.
אבל אני אומר לישראלים וגם ללא-
ישראלים: יש לראות זאת בעיניים פקוחות, ואין דבר יותר
מזעזע, אין דבר יותר מסכן, אין דבר יותר מחריד לישראל
כבנינה, בגידולה, מאשר לראות לפנינו את התמונה הזאת.

לרחוב ולבנות ולקהילות היהודיות, ועד שנמצא אנשים
צעירים פה ושם שיתאחדו ויתגרענו לגרעינים, ויתחילו
להיות הגורם התוסס בענין זה, אשר ישנה את מצב הרוח
ברחוב היהודי; עד אז, אפילו הסכומים, לא רק של
יהדות אמריקה - אלה השואלים כל מיני שאלות וחשבונות,
כי יש עוד הרבה ארצות שהן הרבה יותר פשוטות וציוניות
ופתוחה "סופיסטיקייט" בהם לכספים וביחס לישראל.
אני רואה את הענין, כשאנחנו רק משתחררים מדאגות
יום יום אחרות ומתכנסים לחשוב את המחשבה הזאת - אני
רואה את הענין ראוייה חמורה ומסעירה. אם התחלתי כביכול
בלשון שקטה, שבסוף העשור הזה נראה לי שישראל תעמוד
לפני ימים וחדשים ושנים - אם לא איזו קטסטרופה שאיננו
מצפים לה - באפס-מעטה בשדה הקליטה, הרי אין דבר יותר
מהריר ומסעיר את ישראל בימינו אלה. כך צריך היה להיות,
גם ששנים מנקודת השקפה של בטחון, גם מנקודת השקפה
של החיים התרבותיים, הרוחניים והכלכליים. עם של
שלשה מיליון או עם של ארבעה מיליון, או עם של המשה
מיליון. אדבר בלשון פשוטה: מטלמי מסים לכל ההוצאות
הבטחוניות וכל יתר הדברים; שני מיליון מטלמי מסים או
שלשה מיליון או ארבעה מיליון - זה אחרת. מטלמי מסים,
הווה אומר שישנה כלכלה מפותחת שיכולה לשאת אותם. כל
מה שמתהווה סביבנו, באותו המיעוט שאנחנו עוד מוטל
עלינו לחיות הרבה שנים בודאי כך. אם אנחנו חושבים -
ואני יודע שעשר-המשערה שנים ספלנו בזאת ספוראדית;
פעם במרכז המסלוגה, כך או אחרת, אבל בינתיים אפשר להתנהם
שבאו מאה אלף או מאה ועשרים אלף יהודים בשנה.
אבל אני אומר לישראלים וגם ללא-
ישראלים: יש לראות זאת בעיניים פקוחות, ואין דבר יותר
מזעזע, אין דבר יותר מסכן, אין דבר יותר מהריר לישראל
בבנינה, בגידולה, מאשר לראות לפניך את התמונה הזאת.

הנה כבר שמעתם מפי מי שמטפל בעליה בסוכנות היהודית,
והוא אומר: בשנה הבאה יכולים להיות עשרים, עשרים וחמשה,
שלושים אלף. זאת בשנה הבאה, ואני לוקח לי עוד חמשה-עשר
שנים, עד סוף העשור הזה.

אם כן, כשאנחנו מבארים את העניינים

יהודי, לא חסרה מחשבה על ישראל והעם היהודי. איננו

יודעים בדיוק איך לגשת לענין, איך לארגן את הענין.

משה מדבר עכשיו בהגנה טובה ומעמיקה על המפלגות הציוניות

ועל ההסתדרויות הציוניות שיטנן בעולם. נדמה לי שאם

ניכנס כניסה מעמיקה, אנחנו בישראל והעולם היהודי בגולה -

לו יכולתי להשאיר את ההסתדרויות הציוניות הקיימות,

וביחוד אני מדבר על ארצות-הברית - אם יש סיכוי ועתיד

לנו בישראל מן המיליונים הרבים בארצות הרוחה הגדולות,

תגידו מה שחגידו, אני מאמין ובונה על הנוער ועל

הצעירים ועל החלוץ בצורה זו ובצורה אחרת. יכול להיות

שהחלוץ בארצות-הברית איננו מה שהיה בפולין ולא מה שהיה

באמריקה הדרומית. אבל בארצות הרוחה הגדולה, רק באידיאה

אני מאמין. ואם אנחנו מצד שני נפתח את ישראל, שהיא הענה

ותידמה לאותה הדמות החברתית אשר רצינו לבנותה, יש לנו מה

להגיד לנוער בארצות הברית. לא במאות אלפים, לא במיליונים,

אבל למאות אלפים, ואולי זה יגיע לרבבות.

אני רוצה בעצם לסיים את הערוחי,

ואם הוספתי משהו, הרי זה, לא להיבהל מלקיחת אמצעים

גדולים; לשים את הדגש על הדורות הצעירים. הדורות המבוגרים

הלא-צעירים, במודע שישראל תמסוך אנשים מארצות הרוחה

להשקיע - הם יבואו. כאשר חלילה מורם השוש, אנחנו רואים:

כולם מתגעגעים, מאות אלפים. ואחר כך מסתבר שכאשר טקס

מצב הרוח, טוקס הגל, אלה הם חיי היהודים. כך היו בבתי-

אבות שלנו ברפסיה. הם אינם יותר גדועים, הם אינם יותר

טובים.

אם כך, לשים לב לשנים, עטר, עטרים
ואולי יותר אחר כך. לשים דגש להגיע ללב הדורות הצעירים
בגולה הגדולה, הי הידיתה, שפשארה לנו בגולת הרוחה.

(אחריו י. צור - דא. 3)

"Yhud Olami", Tel-Aviv, 110 Hayarkon St., P. O. Box 1607
תל אביב: "יהודי עולמי", תל-אביב (ישראל) - פ.ד. 1607
לתיאור: "יהודי עולמי" - תל-אביב - ת"ד 1607 - תל-אביב - ת"ד 1607

פארייניקונג

פון אלוועלטלעכע ייִדן סאציאליסטישן ארבעטער פארבאנד
פועלי ציון ופארייניקט מיט צ.ס.פ.
און אנטעלעכער ציוניסטישער ארבעטס-פארטיי, התאחדות

איחוד

נו"ח הפועלים והעובדים הסוציאליסטים והעובדים
פועלי ציון (מאוחדים עם הברית א.ס.ו.)
ומפלגת העבודה הציונית העולמית, התאחדות

UNION

of the Jewish Socialist Labour Confederation POALE-ZION (united with Z.S. Federation) and of the Zionist Labour Party "MITACHDUT"

תל-אביב,
ת.ד. 1607
ט"ז סיון 1963

לכבוד
החבר

הבר יקר,

רצ"ב סטנוגרמה דברית ביום העיון, שהתקיים ב"בית ברל",
ביום 19.7.63.

נודה לך מאד אם תעבור על החומר ותחקן את הדברים
הטעונים היקרון.

נבקשך להחזיר לנו את החומר הסתוקן הוך שבוע ימים,
כי כוונתנו להדפיס את הדברים בחוברת ולהפיצה בין הבריונו בחו"ל.

בברכה,

טולמית כילר

ל. אשכול:

קשה קצת להיכנס לויכוח, כי מסופקני אם יש פה אחד
אשר איננו מסכים לכל אשר תיאר שרת ולמה שאמר ארגוב.
אינני יודע על מי אנחנו הסתערנו פה. אני רואה שלושה וחצי אנשים שהם
כאילו באים מן הגולה. אולי אינני בתוך ה"מטבח" הזה של ההכנות. ולכן,
אעיר איזו הערות מתוך האשנבים שלי, מתוך המצפים שלי.

אני רוצה להעיר, קודם כל, לתשומת לב החברים מה מעסיק
ומה חייב להעסיק אותנו. גם כאן לא אחדש, כי חלק מאתנו אולי יודע זאת,
כי זאת. בקץ העשור הזה, אני סבור כי אנו נתקרב בקושי למספר של 3
מיליון נפש, ושלא כולם יהיו יהודים, אלא יהיו בזה גם כמה אִמאות אלפים
של לא-יהודים. וקשה מאוד, בכל אופן, להעלות על דל שפתיים, שאנחנו מגיעים
בזה ל ק ץ עליה המובנית בימינו אלה, בעשור הזה.

אני נוהג להגיד לעצמי ונוהג להגיד גם בפגישות עם
אנשים, שתוך 20 שנה מעכשיו אנחנו עשויים להגיע ל-4 מיליון יהודים, אם
הדברים יתפתחו ללא קסטטרופות גדולות בקרב היהודים בארצותיהם. ואיננו
רוצים להיכנות מקסטטרופות. אני מוכן לקרוא לקסטטרופה, שהיא אולי טובה
לכל צדדים, לאפשרות של עליה עממית גדולה מרוסיה. פה ושם נשמע משהו
בקשר לזה, ויש גם מי שמדבר כאילו בבטחון על זה. כל אחד מן הכנין הנפשי
שלו מדבר בענין זה. אני לא כל כך כונה על זה, תוך עשר השנים הקרובות.
וזה אחד הדברים המן הצד הישראלי יכול לא לתת מנוחה.

כאשר שמעתי פה, שבפגישה עם הגולה צריך לה סביר ולעורר
(ודובר על זה משהו) ~~שש~~ על עצם הענין אני בודאי מסכים) וכי יש להגיד שהנה,
בכל זאת, יהודים יושבים על הר-געס, - הרי משום מה לא נראה לי שזוהי
ההסברה ואלה הם האמצעים בפעולה כלפי יהודי אירופה וביחוד לא כלפי יהודי
אפריקה. אבל את זה הייתי משאיר ליהודי שששקט אירופה וליהודים באפריקה
השובות והרבות. מה שאני רוצה פה להוסיף הוא הצד שבדבר שצריך להוות לחץ
שצריך לבוא מישראל על קיומה של ישראל ב-3 מיליון נפש, בסוף העשור הזה,
וההתפתחות שיכולה להיות איטית כמו שהיא יכולה להיות מהגידול העצמי שלנו,
הגידול העצמי היהודי והגידול הלא-יהודי שהוא רב יותר, בפדופורציה, כמובן,
עם כל השאלות והספקות והסכנות שישנן כאן.

הערה שניה. אינני חושב, שמפלגת פועלי איי ואולי גם
בכל ציבור הפועלים והארץ, יש ויכוח שלגביהו אומר משה, שצריך להתישב
ולחשוב. (פ. שרת: לא אמרתי את זה. ארגוב אמר שצריך לתישב ולחשוב.)
אינני חושב, שאני חייב כביכול להסביר כאן מה הויכוחים שלנו עד עכשיו.
זה לא היה הויכוח של ישראל והעם היהודי בגולה.

(המשך דבריה רשמה ע.ש.3)

הח"ל. אשכול (הסדר)

היפסטי דרכים, איך לארגן ואין להקים את העם היהודי בגולה, שהוא יהיה ישראלי, ציוני והוא יהיה המיד שם. יהיו חיים לאומיים כאלה שמהם יוכלו לבוא גם קדרים גדולים ועליה לישראל. אם היה ויכוח - היה ויכוח מה הוא הכלי, אם יש לסמוך על ההסתדרות הציונית או לא, או יותר נכון, אם לא זה - במקום זה מה?

בינתיים הארץ היתה עסוקה, גם מפא"י היתה קצת עסוקה בקליטת אוהו חלק של העם היהודי - נתן את עצמו, או היה נאץ לתת את עצמו להגיע לישראל, ואותו צריך היה לקלוט.

לפני החחלהי בקצה מה נראה לנו חוץ עשר השנים האלה, מה יקרה אהנו בחוץ הקופה זו, כי זה מחייב את ישראל, מחייב את מפא"י בישראל ובעם הישראלי להיחלצות או להסתערות, או כל מלה שנתשמט בה - להזית כפולה, לא רק החזית שבחו"ל, ואני עוד אביד טעמו על החזית הזאת בחו"ל. אני רואה תביעה נמרצת וחובה נמרצת, בראשיתיה של הסתערות על ישראל שלה עצמה על העם בישראל, מנקודת השקפה של הנועה העבודה, מנקודת השקפה של מפא"י ודרכה במשך עשרות בשנים כמכוונת את הדרך לעם עובד.

אמרנו את זאת כמה פעמים בפומבי, בכחב ובעל פה. לא אבד לנו המצפון, אבל אותה העבודה שהיתה לנו לקלוט מיליון ורבה, כפי שהוא בא ואיך שהוא בא, עם יכולתו, השכלתו ומהארצות ששהן בא - זה בלע את כל היכולת של אוהו החלק הישראלי, והיינו עסוקים במחבובת ובחיפוש דרך יסודית של בנין והקמה בעבודה בארץ. וגם התומר - אם משתמטים במלה זאת - גם האדם שהגיע אלינו צריך היה רבה חומרי הסקה, להסיק את החומר החברתי, החשבתי, האידיאי, כדי מהחומר הזה, אולי בדור הראשון זה בכלל לא ניתן, אבל אני מתחיל לית עם הדור השני, אותם הילדים שהגיעו ארצה בעולם ילדים בני 3 - 5 או 5, שהם כעה בני 20 - 17 - פרצופה ותוכנה הרוחני, החברתי, הסוציאלי של ישראל בבניניה, ב-1965 וב-1970 נוהנה מקום רב לדאגה, ודאגה גדולה.

אם פעם רוצים להשוות את פרצופה של ישראל של היום, לגום צאתנו בשחר חנועתנו - ואני לא צריך לזכיר שטות, מניה היסודות של חנועתנו, עם שחר יציאתנו לכיבושו של העם, לכיבושה של ישראל, לכיבושו של העם בישראל. ואני לא בא בטענות לאחרים וגם לא לעצמי, להפך אני לעתים מלמד זכות ומסביר, כי נעשת עבודה גדולה, עבודה חסטרית, שניהנה להיעשות אולי פעם אחת לעם, ואז לא יוכלנו לתור על כל התורות, והפרנו את

החורות ועשינו ה המלאכה. אם כשוך הסערה של העליה ההמוני, שאני לא שמח לה, של 100 אלף ו-150 אלף בשנה, וגם 200 אלף בשנה, וגם זה היהפעם, אם אנו באים לצעד זה במשנה חוקף, למען למלא אותה השליחה ואותה הדרך אשר קבלנו על עצמנו והתכוונו לה ופלסנו לה נתיבות בימים הראשונים, ומותר גם להגיד - עד היום זה.

והדבר השני - גידולה של ישראל. מאין הגדל ישראל אם לא יהיה עם יהודי, לאחר גמור כל הגלויות הערביות, ואנו גומרים אתן, אם אינני טועה, ואם אני טועה יחקנו אותי יודעי דבר - עוד 3, 5 או 7 שנים נגמור אתן. וזאת היא הדאגה מנקודת השקפה ישראל, של ישראל, לא של עם ישראל, זו דאגה אשר חייבת לא לתה מנוחה מהיום. כי גם היום, בעצם לחץ העליה של 70 - 60 אלף, בהשוואה לעם של שני מיליון הוא בפרופורציה צריך להיות יותר קטן מהלחץ שהיה עלינו כאשר היינו 700 - 650 אלף, ובאו 200 - 150 אלף יהודים לשנה, והיו לנו טעברות ו בדונים ומחוננים וכל מה שהיה.

באתה הישיבות לפני זמן, כאשר ישבנו בינינו, הבעתי גם ספרותי. אני מוכן להודות, שאני יודע עכשיו פחות ממשה, אשר בילה שבועות אחדים בביקורים בחפוצות גדולות בארצות היהודים מרובי האוכלוסין, אמרתי אז שהויכוח הזה כן הסתדרות ציונית כמו היא, כמו שיכולה להיות הסתדרות ציונית, בכל זאת היתה כאן ועידה של ההסתדרות הציונית באטריקה, עם כל הרוח הטובה שרצינו להקים, עם השבחים והקומפלימנטים מלווה בצפיה ובחוקה, שיתעורר אולי הגוף זה ויעשה ויתן. זה היה לפני חדשים אחדים. אינני סייך לבעי האמונה הגדולים

שהמסגרת הזאת והמסגרות הללו ירימו לנו את העם במיליוני, כי זה מה שנהוץ לנו - ברמת המליונים, יצא קודם כל להטשן קיומו כעם יהודי בגולה, מזה גם חלקים שיבואו לישראל, יבואו לישראל כאנשים, יבואו לישראל כנושאים עם חנוך, הסכלה, ידע וחודעה וכל מה שיהדות אירופאית ואמריקאית יש לה, כי כל מה שהיה וספגנו עד עכשיו לא הביא אותם אלינו כאלה. אותם 700 - 650 אלף היהודים שהיינו מה עד קום המדינה, אותהחתיכה הגומי, אותו הגוף שהיה בו עסיס חיים, גם הברתיים, גם אידאאיים, כל זה צריך היה לשה להתפתח ולבלוא אותו הומר האדם אשר הגול הזאת היתה יכולה להביא לנו.

יש לי ההרגשה שאני מגיעים לקץ הדברים, לקץ האזור שבעיסה
הישראלית שהצטבר ונאגר עד קום המדינה כנושא רעיונות, כנושא יעוד, הוא מגיע לעבר
קצחו. והעם היהודי הזה צריך, חיים ויכול, אולי בצורה אחרת, אני לא שוכח אותן
הנועות השחרור החברתיות הוציאליות הרבות מהם יצאו אנשי העליה הנייה וגם אנשי ב"ו,
אולי אינם היום בעולם, אולי ישנם בצורה אחרת.

התארגנוהנו צריכה להיות של שני ה"פרונטים": לחנך, לגדל,
להרים את ישראל לאותו הגובה החברתי עליו חלמנו, למטרה אותה הצגנו לפנינו ואנו לא
התקרבו בהרבה בשנים הללו, הוך עבודה רבה וגידולה והצמחת של חיים בגלויות, הגלויות
שישנן, שנשארו ואשר יכולה לתת לישראל את גידולה ולעם היהודי את קיומו והמשכו
כעם יהודי בגולה.

מסופקני אם ניהן פה, גם ארגון כאשר הוא מנה את 20 או 25 הסעיפים
שלו לא נהן, ואין לי עדיין הרגשה שיש משהו שמציע לנו כבר את המנוף אשר יש לבנות,
את המנוף לני הדברים יחד. אני מוכן לדבר עכשיו על המנוף / החוץ-לארצי, איך מרימים
את הענין.

אם זה בנוי כך, שאומרים כי יראל צריכה לעז את זאת - יש לי
אפילו ספק אם זה בכוחה. אבל אם זה בכוחה - אז צריך לבה באיזה מקום איזה משה אשר
ינסה לסדר את הכוחות של מפא"י או של כל צבור הפועלים, לא לאכנס לויכוח אם הלוך
אחיד או הלוך לא אחיד, אם ההסתדרות הציונית החיה אחידה או לא אחידה, מפלגות או
לא מפלגות, אני מוכן להציע ולהסכים לכל צורה של מכשירים ומנופים. הים הוא גדול מאד
וצריך טהים הזה לאוב.

אבל במידה מסויימת נשמעה טענה לעצמנו, זה אולי הדבר הטוב והיפה
שבדברים. אני שואל ומישהו צריך לבה ליד המסוכה הזאת ולהציע - מי אנשים שיוצאו מכל
חוג הפעולות ומי הצעירים אשר יהיוספו לפעולות, מן המעמסה שהיא לא קטנה, שישראל זו
של מפא"י עו ה היום, ומי הם האנשים, ומי ההלק אשר מעכשיו מחגיגים ומשליך את עצמו לכור
הדש של רמה הניבו החברתי, סוציאלי של ישראל, האידאי, ובנינה של הגולה מישראל?

אני יודע כי זה לא רק אנשים, כי אם זה גם אמצעים. והייתי אומר

לאנשים שעוסקים במלאכה הציונית עכשיו בסוכנות היהודית, אם כי אני יודעי, אבל שמעתי
עוד מעם על המצב הכספי של הסוכנות היהודית, הם לא לפרסום, זה עוד יותר קשה מאד משה

תאר אותו, אם לעשות חשבון אדק זה לא 25%, אבל נכון כי הטוכנות מטמלה במספרים של עשרות ומאות מליונים. אם נגשים ברצינות לענין צריך אולי להגיד ובכולה הטוכנות להגיד, כי כל מה שיש וכל מה שעושה - יהיה מינום "איקט" מיליונים, ומיליונים אלה מוקדשים לעבודה החנוך הזאת, לעבודה הארגון, להקים אתגאת, כי עכשיו הזמן יותר מאשר לפני 20 שנה או לפני 15 שנה, או עשר שנים. ב-15 היום האלה היינו שקועים בעבודה עצומה של קבוצת גליות, כי מ"ס זה הבטול של הציונות והגשמתה.

(גמר דברי ל. אשכול - רשם אד"ר)

ואז להכין דור או דורות, והלואי ואתבדה ולא נרגיש
מתאוס הפסקה בין פעולת העליה והקליטה הגדולה
שהיתה, שהגולה הדרויה נתנה לנו, ובין עליה ברוכה
בחומר ובגוף של יהודים שהגולה שלהם איננה דרויה ואינה
דוחפת אותם ללכת לישראל.

כלומר, ההכנות עכשין, מתוך נקודת

השקפה מה יהיה בעוד עשר שנים, ואולי גם יותר מעשר
שנים - ואולי זו בעצם הסליחות וזה התפקיד המרכזי
של אותו ארגון שנקרא הקונגרס הציוני; ואני מסכים
עם משה: זוהי הבמה, זוהי הבמה של העם היהודי לציונות
ולישראל. לעשור הקרוב, ואולי זה נעשה יותר מרכזי ויותר
חשוב אפילו מאשר הטיפול בקליטה העליה. אתם יודעים שבאים
ויבואו. לא שאני רוצה להגיד שהציונות לא תספיק בכך.
אבל אני רוצה להדגיש את החשיבות. בכל זאת בידי הקונגרס
הציוני, בידי ההסתדרות הציונית העולמית, עם כל חולשותיה
ועם כל מה שיש לה ומה שאין לה - היא היא המכשיר הזה.
גם על פי האמנה היא המכשיר לארגון העם היהודי לכל
מה ששייך לעניני ישראל ולעניני ציונות. דומני - ובאנחנו
התכנסנו עכשין, ובל נתחיל לחפש אחד אצל השני, כי
אינני יודע, כששואלים: מי הם האחרים? רצוני לומר בזאת
שאולי הגיע הזמן שבמרכז הכובד של פעולתה של הסוכנות
היהודית, עם המנגנון שיש ועם תקציבים שיטנים, גם אם
זה יהיה על השבון העובדה שהסוכנות תצטרך להגיד: אז
יש לי פחות כסף לשיכון (מ. שרת: איך היא תגויס כספים?
באיזה סיסמאות היא תגויס כספים, ביתוד בארצות הברית;
עם סיסמה החינוך העברי באירופה? זאת הבעיה). אם נקח
את יהודי אמריקה הדרומיות, ואם נקח את יהודי אירופה -
אם בכלל אין רוצים בטום דבר, כי אז בכלל אינני יודע
מה יהיה. אני הרי אינני מציץ, ושום אדם לא יציץ
שהנה צריך בשנה התשס"ג - אם אנחנו כך מחליטים - לתת
מיד ולהוציא חמשים מיליון לירות או עשרים וחמש מיליון
לירות. מיליון, שני מיליון ושלושה מיליון, ואתבצע
וחמשה מיליון נוספים לפעולה הזאת לשנים הללו, עה שנהדור

לרחוב ולבנות ולקהילות היהודיות, ועד שנמצא אנשים
צעירים פה ושם שיתאחדו ויתגרענו לגרעינים, ויתחילו
להיות הגורם התוסס בענין זה, אשר ישנה את מצב הרוח
ברחוב היהודי; עד אז, אפילו הסכומים, לא רק של
יהדות אמריקה - אלה הטואלים כל מיני שאלות וחשבונות,
כי יש עוד הרבה ארצות שהן הרבה יותר פשוטות וציוניות
ופחות "סופיסטיקייטד" ביחס לכספים וביחס לישראל.
אני רואה את הענין, כשאנחנו רק משתחררים מדאגות
יום יום אחרות ומתכנסים לחשוב את המחשבה הזאת - אני
רואה את הענין ראיה חמורה ומסעירה. אם התחלתי כביכול
בלשון טקסה, שבסוף העשור הזה נראה לי שישראל תעמוד
לפני ימים וחדשים ושנים - אם לא איזו קטסטרופה שאיננו
מצפים לה - באפס-מעשה בטדה הקליטה, הרי אין דבר יותר
מהריר ומסעיר את ישראל בימינו אלה. כך צריך היה להיות,
גם בלשון מנקודת הסקפה של בשהון, גם מנקודת הסקפה
של החיים התרבותיים, הרוחניים והכלכליים. עם של
שלטה מיליון או עם של ארבעה מיליון, או עם של חמשה
מיליון. אדבר בלשון פשוטה: משלמי מסים לכל ההוצאות
הבטחוניות וכל יתר הדברים; שני מיליון משלמי מסים או
שלטה מיליון או ארבעה מיליון - זה אחרת. משלמי מסים,
הווה אומר שישנה כלכלה מפותחה שיכולה לשאת אותם. כל
מה שמתחורה סביבנו, באותו המיעוט שאנחנו עוד מוטל
עלינו להיות הרבה שנים בודאי כך. אם אנחנו חושבים -
ואני יודע שעשר-המשערה שנים ספלנו בזאת ספוראדית;
פעם במרכז המפלגה, כך או אחרת, אבל בינתיים אפשר להתנחם
שבאו מאה אלף או מאה ועשרים אלף יהודים בשנה.
אבל אני אומר לישראלים וגם ללא-
ישראלים: יש לראות זאת בעיניים פקוחות, ואין דבר יותר
מזדעזע, אין דבר יותר מסכן, אין דבר יותר מהריר לישראל
בבנינה, בגידולה, מאשר לראות לפניה את התמונה הזאת.

הנה כבר שמעתם מפי מי שמספל בעליה בסוכנות היהודית,
והוא אומר: בשנה הבאה יכולים להיות עשרים, עשרים וחמשה,
שלושים אלף. זאת בשנה הבאה, ואני לוקח לי עוד חמשה-עשר
שנים, עד סוף העשור הזה.

אם כן, כשאנחנו מבארים את הענינים

יחדיו, לא חסרה מחשבה על ישראל והעם היהודי. איננו
יודעים בדיוק איך לגשת לענין, איך לארגן את הענין.
משה מדבר עכשיו בהגנה טובה ומעמיקה על המפלגות הציוניות
ועל ההסתדרויות הציוניות שיטנן בעולם. נדמה לי שאם
ניכנס כניסה מעמיקה, אנחנו בישראל והעולם היהודי בגולה -
לו יכולתי להשאיר את ההסתדרויות הציוניות הקיימות,
וביחוד אני מדבר על ארצות-הברית - אם יש סיכוי ועתיד
לנו בישראל מן המיליונים הרבים בארצות הרווחה הגדולות,
תגידו מה שתגידו, אני מאמין ובונה על הנוער ועל
הצעירים ועל החלוץ בצורה זו ובצורה אחרת. יכול להיות
שהחלוץ בארצות-הברית איננו מה שהיה בפולין ולא מה שהיה
באמריקה הדרומית. אבל בארצות הרווחה הגדולה, רק באידיאה
אני מאמין. ואם אנחנו מצד שני נפתח את ישראל, שהיא הענה
ותידמה לאותה הדמות החברתית אשר רצינו לבנותה, יש לנו מה
להגיד לנוער בארצות הברית. לא במאות אלפים, לא במיליונים,
אבל למאות אלפים, ואולי זה יגיע לרבבות.

אני רוצה בעצם לטווח את הקרוחי,

ואם הוספתו משהו, הרי זה, לא להיבהל מלקיחת אמצעים
גדולים; לשים את הדגש על הדורות הצעירים. הדורות המבוגרים
הלא-צעירים, במידה שישראל המשוך אנשים מארצות הרווחה
להשקיע - הם יבואו. כאשר חלילה מורם השוט, אנחנו רואים:
כולם מתגעפים, מאות אלפים. ואחר כך מסתבר שכאשר שקט
מצב הרוח, שוקט הגלגל, אלה הם חיי היהודים. כך היו בבתי-
אבות שלנו ברפסיה. הם אינם יותר גרועים, הם אינם יותר
טובים.

אם כן, לשים לב לשנים, עטר, עשרים
ואולי יותר אחר כך. לשים דגש להגיע ללב הדורות הצעירים
בגולה הגדולה הייחודית, שפשארה לנו בגולת הרווחה.

(אהרן י. צור - דא.3)